

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKTULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Srovnání systému financování obcí v ČR a SR

Comparison of Financing system of Municipalities in the Czech Republic and Slovakia

Student: Bc. Beáta Ondřeková

Vedoucí diplomové práce: Ing. Bc. Jiří Bečica, Ph.D.

Ostrava 2013

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Beáta Ondreková**

Studijní program: N6202 Hospodářská politika a správa

Studijní obor: 6202T055 Veřejná ekonomika a správa

Specializace: 02 Veřejná ekonomika a správa

Téma: **Srovnání systému financování obcí v ČR a SR**
Comparison of Financing System of Municipalities in the Czech Republic and Slovakia

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
  2. Pravidla hospodaření obcí v ČR a SR
  3. Charakteristika a hospodaření vybraných obcí
  4. Zhodnocení hospodaření vybraných obcí
  5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

MEDVEĎ, Jozef, Juraj NEMEC a kol. *Veřejné financie*. Bratislava: Sprint dva, 2011. 640 s. ISBN 978-80-89393-46-6.

PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 587 s. ISBN 978-80-7357-614-1.

SCHNEIDEROVÁ, Ivana. *Rozpočtová skladba 2012*. 1. vyd. Turnov: Acha obec účtuje, 2012. 253 s. ISBN 978-80-260-1010-4.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **Ing.Bc. Jiří Bečica, Ph.D.**

Datum zadání: 23.11.2012

Datum odevzdání: 26.04.2013

doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

„Miestoprišažne prehlasujem, že som celú prácu vrátane príloh vypracovala samostatne. Využívané materiály som uviedla v zozname použitej literatúry.

V Ostrave 26. apríla 2013

.....

Bc. Beáta Ondreková

OBSAH

1. ÚVOD.....	4
2. PRAVIDLÁ HOSPODÁRENIA OBCÍ V SR A V ČR.....	6
2.1 Charakteristika obcí v SR a v ČR.....	6
2.1.1 Orgány obcí v SR a v ČR.....	8
2.2 Rozpočtové pravidlá.....	12
2.2.1 Rozpočet obce.....	12
2.2.2 Mimorozpočtové peňažné fondy.....	16
2.2.3 Výkon finančnej kontroly a vnútorného auditu vo verejnej správe.....	17
2.3 Financovanie obcí v SR a v ČR.....	18
2.3.1 Príjmy obcí v SR a v ČR.....	18
2.3.2 Výdavky obcí v SR a v ČR.....	24
3. CHARAKTERISTIKA A HOSPODÁRENIE VYBRANÝCH OBCÍ V ROKOCH 2007-2011.....	28
3.1 Obec Beňadovo.....	28
3.1.1 História obce.....	28
3.1.2 Súčasnosť obce.....	29
3.2 Obec Mladeč.....	30
3.2.1 História obce.....	31
3.2.2 Súčasnosť obce.....	32
3.3 Analýza hospodárenia obce Beňadovo za roky 2007-2011.....	34
3.4 Analýza hospodárenia obce Mladeč za roky 2007-2011.....	37
4. ZHODNOTENIE HOSPODÁRENIA VYBRANÝCH OBCÍ.....	41
4.1 Príjmy.....	41
4.1.1 Vlastné zdroje financovania.....	43
4.1.2 Cudzie zdroje financovania.....	51
4.1.3 Financovanie investíc z investičných dotácií vo vybraných obciach.....	54
4.2 Výdavky.....	56
4.3 Výsledky hospodárenia vybraných obcí a ich financovania.....	61
5. ZÁVER.....	64
Zoznam použitej literatúry.....	68
Zoznam skratiek.....	71
Zoznam tabuliek a grafov	
Prehlásenie o využití výsledkov diplomovej práce	
Zoznam príloh	
Prílohy	

1. ÚVOD

Na konci roku 1992 sa uzatvorila spoločná história dvoch štátov a dňa 1.1.1993 vznikla samostatná Slovenská republika a samostatná Česká republika. Územná samospráva sa vzťahuje k určitému územiu v rámci štátu. Základným stupňom územnej samosprávy je u oboch štátov obec. V súčasnosti pôsobia nad obcami na Slovensku vyššie územné samosprávne celky (8) a v Českej republike kraje (14).

Čo sa týka hierarchického členenia verejnej správy ma ako občana, aj z profesijného hľadiska najviac zaujala problematika obcí, z toho dôvodu je témou diplomovej práce porovnanie systému financovania práve obcí.

Cieľom diplomovej práce je analyzovať a zhodnotiť spôsob financovania a hospodárenia vybraných obcí a vysvetliť zistené rozdiely. Zástupcom pre Slovensko bude obec Beňadovo zo Žilinského kraja a pre Českú republiku obec Mladeč z Olomouckého kraja. Pre zreteľnejšie porovnávanie sú údaje zo záverečných účtov obce Beňadovo a obce Mladeč za sledované obdobie 2007-2011 premenené do meny Euro. Pri obci Beňadovo bude použitý konverzný kurz a pri obci Mladeč priemerné ročné kurzy zverejnené na webových stránkach Českej národnej banky.

Hypotézou diplomovej práce je, že základné údaje zisťované zo záverečných účtov a ďalšie špecifikácie vybraných obcí v sledovanom období 2007-2011 sú v určitých príjmových a výdavkových položkách podľa rozpočtovej klasifikácie (SR) a rozpočtovej skladby (ČR) rozdielne, na čo vplyvajú rôzne faktory, medzi ktoré je možné zaradiť rozpočtové určenie daní, rozličné typy zdieľaných daní a celkovo daňové príjmy a prijaté transfery pre vybrané obce.

Diplomová práca je štruktúrovaná do piatich kapitol, vrátane úvodu aj záveru. Bude rozdelená na teoretickú a praktickú časť. V teoretickej časti je použitá metóda popisu a deskripcie. V praktickej časti metóda analýzy hospodárenia vybraných obcí a pri porovnávaní údajov medzi obcou na Slovensku a obcou v Českej republike bude využitá metóda komparácie. Metóda syntézy bude využitá pri súhrne hospodárenia vybraných obcí v danom období a pre vyvodenie záveru bude použitá metóda dedukcie. Vedecké metódy použité pri spracovaní práce by mali pri spracovaní práce hypotézu overiť alebo vyvrátiť.

Druhá kapitola je zameraná na spracovanie teoretickej časti, pri ktorej je použitá metóda popisu, čerpaná z odbornej literatúry. Zaoberá sa charakteristikou obce na Slovensku a v Českej republike, na ich legislatívu, orgány, rozpočtové pravidlá týkajúce sa hospodárenia a jeho kontroly. So zaistením prevádzkovania činnosti obce súvisí financovanie, teda finančné hospodárenie obcí, ktorého hlavným nástrojom je rozpočet.

V tretej kapitole je uvedená charakteristika a hospodárenie jednotlivých porovnávaných obcí. Je zameraná na ich históriu a súčasnosť a na ich príjmovú a výdavkovú časť a vývoja hospodárenia za sledované roky 2007-2011, kde je využitá metóda analýzy a časového porovnania hospodárenia, ktorá bude prebiehať samostatne pre obec Beňadovo a samostatne pre obec Mladeč postupne za sledovaných päť rokov.

Metóda analýzy je znova použitá pri štvrtej kapitole diplomovej práce. Budú opísané vlastné zdroje financovania aj cudzie zdroje financovania, ich štruktúra a na aké účely ich vynakladajú. Príjmy budú detailne rozobrané a údaje porovnané medzi obcami podľa druhového členenia rozpočtovej skladby na daňové, nedaňové, kapitálové príjmy a granty a transfery (v SR) a prijaté transfery (v ČR). Výdavky sú členené podľa ekonomickej skladby na bežné a kapitálové a budú jednoduchšie rozobrané ako príjmy obcí.

V poslednej kapitole, v závere sú zhrnuté výsledky diplomovej práce.

Podklady a informácie k spracovaniu diplomovej práce sú predovšetkým čerpané z legislatívy upravujúcej danú oblasť oboch štátov, odbornej literatúry a internetových zdrojov. K analýze, porovnávaniu a zhodnoteniu pri písaní diplomovej práce poslúžia záverečné účty vybraných obcí za sledované roky, ich interné zdroje informácií, webové stránky a memografie o ich histórii.

2. PRAVIDLÁ HOSPODÁRENIA V SR A V ČR

Pre Slovensko (ďalej len „SR“) a pre Českú republiku (ďalej len „ČR“) sa finančné hospodárenie územných samosprávnych celkov a zväzkov obcí riadi ich ročným rozpočtom a viacročným rozpočtom v SR a v ČR rozpočtovým výhľadom. Základom finančného hospodárenia obce je rozpočet obce. Hospodárenie podľa ročného rozpočtu je v každej krajine zo zákona povinné. Pri skvalitnení hospodárenia územnej samosprávy, pre zvýšenie alokačnej efektívnosti vždy obmedzených finančných prostriedkov vo finančnom systéme príslušného subjektu územnej samosprávy je nutné analyzovať a kontrolovať hospodárenie.

Medzi základné (všeobecné) princípy hospodárenia obce v SR a v ČR podľa obecného zriadenia možno radiť najmä povinnosť obce využívať svoj majetok účelne a hospodárne v súlade s jej záujmami a úlohami vyplývajúcimi zo zákonom vymedzenej pôsobnosti, povinnosť obce neručiť za záväzky fyzických osôb a právnických osôb (s výnimkami), zostavovať každoročne rozpočet obce a záverečný účet obce a hospodáriť podľa schváleného rozpočtu, nechať si preskúmať hospodárenia obce za uplynulý kalendárny rok, zabezpečovať výkon finančnej kontroly podľa zákona o finančnej kontrole, a iné.

2.1 Charakteristika obcí v SR a v ČR

Zákon č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení definuje obec ako samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky; združuje osoby, ktoré majú na jej území trvalý pobyt. Obec je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami. Národná rada Slovenskej republiky môže vždy k 1. januáru na návrh vlády vyhlásiť za mesto obec, ktorá je hospodárskym, administratívnym a kultúrnym centrom alebo centrom cestovného ruchu, alebo kúpeľným miestom, zabezpečuje služby aj pre obyvateľov okolitých obcí, má zabezpečené dopravné spojenie s okolitými obcami, má aspoň v časti územia mestský charakter zástavby, a musí mať najmenej 5 000 obyvateľov.¹

---

¹ Zákon č. 369/1990 o obecnom zriadení

V Slovenskej republike uvádza dňa 21. mája 2011 Štatistický úrad podľa výsledkov sčítania ľudu 5 397 036 obyvateľov a 2 890 obcí pri rozlohe 49 037 km².²

Novým systémom financovania obcí a vyšších územných celkov SR, ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2005 mal posilniť finančnú samostatnosť územných samospráv. Fiškálna decentralizácia nadväzuje na vykonaný prechod kompetencií z orgánov štátnej správy na obce a vyššie územné celky podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 416/2001 Zb. Kompetencie prechádzali na územnú samosprávu postupne od 1. januára 2002 do 1. januára 2004. Ministerstvo financií SR vypracovalo v rámci fiškálnej decentralizácie právne normy, ktoré nadobudli účinnosť 1.1.2005. V tomto období bol schválený Zákon č. 583/2004 Zb. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, zákon č. 564/2004 Z.z. o rozpočtovom určení výnosu dane, a zákon č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a ďalšie. Právna úprava obcí je taktiež zakotvená v Ústave SR (štvrtá hlava čl. 64 – 71).

Zákon č. 128/2000 Sb. o obciach opisuje obec ako základné územné samosprávne spoločenstvo občanov; tvorí územný celok, ktorý je vymedzený hranicou územia obce. Obec je verejnoprávna inštitúcia, má vlastný majetok. Obec vystupuje v právnych vzťahoch svojim menom a nesie zodpovednosť vyplývajúcu z týchto vzťahov. Obec sa stará o všestranný rozvoj svojho územia a o potreby svojich občanov; pri plnení svojich úloh chráni tiež verejný záujem. Obec, ktorá má aspoň 3 000 obyvateľov, je mestom, pokiaľ tak na návrh obce stanovuje predseda Poslaneckej snemovne po vyjadrení vlády.³

Český štatistický úrad uvádza, že v Českej republike (ďalej len „ČR“) pri sčítaní ľudu dňa 25. marca 2011 bolo sčítaných 10 436 560 obyvateľov a 6250 samosprávnych obcí, pri rozlohe 78 867 km². Rada obcí má aj pomerne rozsiahlu prenesenú pôsobnosť zo štátu.⁴

Základné princípy obecného hospodárenia vychádzajú z ústavného rámca uvedeného v článku 101 ods. 3 Ústavy Českej republiky, podľa ktorého sú územné samosprávne celky (obce a kraje) verejnoprávnymi korporáciami, ktoré môžu mať vlastný majetok a hospodária podľa vlastného rozpočtu. Vzhľadom k tomu, že problematika obecného hospodárenia (ktorá "vyplňa" tzv. ekonomický základ obce) je sama o sebe veľmi rozsiahla, je možné na ňu nazerať z rôznych uhlov pohľadu. Z hľadiska univerzálnosti a

---

² SLDB. Sčítanie 2011. [online]. [cit. 2011-05.21]. Dostupné z: <http://www.scitanie2011.sk>

³ Zákon č. 128/2000 Sb. o obciach

⁴ CZSO. Sčítanie 2011. [online]. [cit. 2011-05.21]. Dostupné z: <http://vdb.czso.cz/sldbvo>

"počtu" úprav jednotlivých zložiek obecného hospodárenia je najvýznamnejší zákon č. 128/2000 Sb., o obciach, v znení neskorších predpisov. Legislatíva verejnej správy ČR prešla zmenou v roku 2000, kedy boli schválené zákony, ktoré sa vzťahujú na územnú samosprávu a finančné hospodárenie územnej samosprávy. V tom čase vznikli právne predpisy, napr. zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlách územných rozpočtov, zákon č. 243/2000 Sb. o rozpočtovom určení výnosu niektorých daní územným samosprávnym celkom a niektorým štátnym fondom (zákon o rozpočtovom určení daní), Zákon č. 320/2001 Sb., o finančnej kontrole vo verejnej správe a o zmene niektorých zákonov, alebo zákon č. 420/2004 Sb., o preskúmvaní hospodárenia územných samosprávnych celkov a dobrovoľných zväzkov obcí a ďalšie.

Pri porovnaní SR s ČR z pohľadu štruktúry územnej samosprávy vidíme zhodné znaky, postupné prenesenie časti kompetencií štátu na vyššie územné samosprávne celky. V SR bola zásadná zmena vo verejnej správe v roku 2005 a v ČR o päť rokov skôr v roku 2000. Postavenie obcí, čo sa týka právneho rámca, je u oboch krajín takmer rovnaké, keďže SR a ČR do 31.12.1992 tvorili jeden celok.

Do samostatnej pôsobnosti obce patria záležitosti, ktoré sú v záujmu obce a jej občanov. Vlastnú samosprávnú funkciu vykonáva zastupiteľstvo obce, ktoré zveruje realizáciu tejto funkcie výkonným orgánom obce. Orgány obcí vykonávajú aj prenesenú pôsobnosť vo veciach, ktoré stanovujú zvláštne zákony v základnom rozsahu pre svoj správny obvod, ktorý je totožný s územným obvodom.⁵ O činnostiach obcí v oboch krajinách možno povedať, že obce zabezpečujú ako v samostatnej tak aj v prenesenej pôsobnosti v podstate zhodné činnosti tak, aby zabezpečili potreby obce a jej obyvateľov.

2.1.1 Orgány obcí v SR a v ČR

Obecné zastupiteľstvo

Obecné zastupiteľstvo je aj pre SR aj pre ČR kolektívny volený orgán – počet členov zastupiteľstva je závislý na počte obyvateľov a veľkosti územného obvodu obce.⁶

---

⁵ PROVAZNÍKOVÁ, R. Financování měst, obcí a a regionu: teorie a praxe. Praha, 2009, str. 105

Tab. 2.1.1 Počet členov zastupiteľstva obce v obciach v SR

Počet obyvateľov	Počet členov
do 40	3
41-500	3-5
501-1 000	5-7
1 001-3 000	7-9
3 001-5 000	9-11
5 001-10 000	11-13
10 001-20 000	13-19
20 001-50 000	15-25
50 001-100 000	19-31
nad 10 000	23-41

Zdroj: Zákon č. 369/1990 Z.z.

Tab. 2.1.2 Počet členov zastupiteľstva obce v obciach v ČR

Počet obyvateľov	Počet členov
do 500	5-15
501-3 000	7-15
3001-10 000	11-25
10 001-50 000	15-35
50 001-150 000	25-45
nad 150 000	35-55

Zdroj: Zákon č. 128/2000 Sb.

V SR priame voľby do obecných zastupiteľstiev a (voľby starostov) sa konajú v posledných štrnástich dňoch ich volebného obdobia. Vyhlasuje ich predseda Národnej rady SR.⁷ V ČR sa konajú voľby do obecných zastupiteľstiev v lehote začínajúce tridsiatym dňom pred uplynutím funkčného obdobia a končiace po jeho uplynutí. Voľby do zastupiteľstiev obcí vyhlasuje prezident republiky.⁸ V obidvoch krajinách je funkčné obdobie zastupiteľstiev obcí štvorročné. Určí sa deň volieb najneskôr 90 dní pred ich konaním. Vyhlásenie volieb sa uverejňuje v Zbierke zákonov.

Zastupiteľstvo obce môže rozhodovať vo všetkých samosprávnych záležitostiach okrem tých, ktoré patria do rozhodovacej právomoci (v ČR) zastupiteľstva kraje alebo (v SR) zastupiteľstva vyššieho územného samosprávneho celku. Pre rozhodnutie, voľbu, resp. uznesenie, rozhodnutie musí byť nadpolovičná väčšina všetkých členov zastupiteľstva. Jednanie zastupiteľstva obce sú zo zákona verejné.⁹ V právomoci zastupiteľstva obce je veľa ďalších funkcií, ktoré majú obce v SR a v ČR veľmi podobné, napr. obecné zastupiteľstvo rozhoduje o základných otázkach života obce, určuje zásady hospodárenia a nakladania s majetkom obce a s majetkom štátu, ktorý užíva, schvaľuje najdôležitejšie

⁷ Zákon č. 346/1990 Zb. o voľbách do samosprávy obcí

⁸ Zákon č. 491/2001 Sb. o voľbách do zastupiteľstev obcí

⁹ PEKOVÁ, Jitka. Hospodáření a finance územní samosprávy: 1. vyd. Praha: Management Press, 2004, 376 s. ISBN 80-7261-086-4, str. 355

úkony týkajúce sa tohto majetku a kontroluje hospodárenie s ním, schvaľuje rozpočet obce a jeho zmeny, kontroluje jeho čerpanie a schvaľuje záverečný účet obce, schvaľuje emisiu komunálnych dlhopisov, rozhoduje o prijatí úveru alebo pôžičky, o prevzatí záruky za poskytnutie návratnej finančnej výpomoci zo štátneho rozpočtu (v rozsahu určenom zastupiteľstvom môže zmeny rozpočtu vykonávať starosta). Ďalej schvaľuje záverečný účet obce za uplynulé rozpočtové obdobie a v SR viacročný rozpočet, v ČR rozpočtový výhľad, rozhoduje o majetkových záležitostiach, a iné.

Starosta obce

Starosta obce je v SR volený priamymi voľbami na funkčné obdobie štyri roky. V porovnaní s ČR volí do funkcie starostu a miestostarostu zastupiteľstvo obce z radov svojich členov taktiež na funkčné obdobie štyri roky. Za výkon svojej funkcie sa starosta v ČR zodpovedá zastupiteľstvu obce.

Starosta obce v SR má podobné funkcie ako starosta obce v ČR. Je najvyšší výkonný orgán, zastupuje obec navonok, je predstaviteľom obce, uznáva sa za štatutárny orgán obce, je členom rady obce a zároveň stojí na čele obecného úradu. Zvoláva a vedie zasadnutia obecného zastupiteľstva a obecnej rady, a podpisuje ich uznesenia, zastupuje obec vo vzťahu k štátnym orgánom, k právnickým a fyzickým osobám, rozhoduje vo všetkých veciach správy obce, ktoré nie sú zákonom alebo štatútom obce vyhradené obecnému zastupiteľstvu.

Obecná rada

Obecná rada v SR alebo rada obce v ČR je iniciatívnym, výkonným a kontrolným orgánom obecného zastupiteľstva. Plní úlohy podľa rozhodnutia obecného zastupiteľstva. Obecná rada sa schádza podľa potreby, najmenej raz za tri mesiace. Jej zasadnutie zvoláva a vedie starosta alebo zástupca starostu. Obecná rada je spôsobilá rokovať, ak je prítomná nadpolovičná väčšina všetkých členov rady. Na prijatie uznesenia obecnej rady je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých jej členov. Právomoci obecnej rady v SR alebo rady obce v ČR, ktoré súvisia s hospodárením obce sú v oboch krajinách podobné. Pripravuje materiály pre jednanie zastupiteľstva obce, zabezpečuje hospodárenie obce podľa schváleného rozpočtu, prevádza rozpočtové opatrenia podľa uznesenia zastupiteľstva obce, zriaďuje potrebné výkonné orgány obecného úradu – odbory a oddelenia.

V SR tvorí počet členov obecnej rady najviac tretinu počtu poslancov. V zložení obecnej rady sa prihliada na zastúpenie politických strán, politických hnutí a nezávislých

poslancov v obecnom zastupiteľstve. V ČR je v čele rady obce starosta alebo miestostarosta. Počet členov rady obce je nepárny, v súčasnej dobe nesmie presahovať jednu tretinu počtu členov zastupiteľstva, pričom počet môže byť 5-11 členov. Rada obce sa nevolí vtedy, ak má zastupiteľstvo obce menej ako 15 členov.

Komisie

Obecné zastupiteľstvo v SR a rada obce v ČR môže zriaďovať komisie ako svoje stále alebo dočasné poradné, iniciatívne a kontrolné orgány. Komisie sú zložené z poslancov a z ďalších osôb zvolených obecným zastupiteľstvom. Zloženie a úlohy komisií vymedzuje obecné zastupiteľstvo. Komisie sú iniciatívnymi a poradnými orgánmi rady obce, výkonnými orgánmi v prenesenej pôsobnosti obce na zverenom úseku činnosti.

Obecný úrad

V SR aj v ČR obecný úrad zabezpečuje organizačné a administratívne veci obecného zastupiteľstva a starostu, ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom. Zabezpečuje písomnú agendu orgánov obce a orgánov obecného zastupiteľstva a je podateľňou a výpravňou písomností obce, zabezpečuje odborné podklady a iné písomnosti na rokovanie obecného zastupiteľstva obecnej rady a komisií, vypracúva písomné vyhotovenia rozhodnutí obce, vykonáva nariadenia, uznesenia obecného zastupiteľstva a rozhodnutia obce. Prácu obecného úradu riadi starosta.

V obciach s väčším počtom zamestnancov môže byť zriadená v SR funkcia prednostu obecného úradu a v ČR tajomníka obecného úradu.¹⁰

Poradné kontrolné orgány obce

Poradné a kontrolné orgány sú orgánmi ČR. Výbory sú iniciatívnymi a kontrolnými orgánmi zastupiteľstva obce. Počet výborov závisí na rozhodnutí zastupiteľstva obce. Vždy musí byť zriadený:

- **Finančný výbor**, ktorý kontroluje hospodárenie s majetkom obce, včítane finančných prostriedkov v rámci hospodárenia obce, a plní ďalšie úlohy, ktorý ho poverí zastupiteľstvo obce.
- **Kontrolný výbor**, ktorý kontroluje plnenie uznesení zastupiteľstva obce a rady obce, dodržiavanie právnych predpisov.

---

¹⁰ Zákon č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení

- **Výbor pre národnostné menšiny**, ak sa v územnom obvode obce sa podľa posledného sčítania ľudu hlási k inej národnosti ako českej aspoň 10 % občanov.

Tieto výbory musia byť najmenej trojčlenné, ich členovia nemôžu byť starosta, miestostarostovia, tajomník a iní členovia, ktorý sa zaoberajú hospodárením obce.

Kontrolný orgán v SR vykonáva **hlavný kontrolór**. Volí a odvoláva ho obecné zastupiteľstvo. Hlavný kontrolór je zamestnancom obce. Zúčastňuje sa na zasadnutiach obecného zastupiteľstva a obecnej rady s hlasom poradným, môže sa zúčastňovať aj na zasadnutiach komisií zriadených obecným zastupiteľstvom.

2.2 Rozpočtové pravidlá

Rozpočtové pravidlá vychádzajú z rozpočtových zásad a predstavujú konkrétne pravidlá zostavovania, ale aj používania rozpočtu na všetkých úrovniach verejnej správy. Prvkami v rozpočtovaní samospráv je najmä prechod na viacročné rozpočtovanie, odčlenenie finančných operácií, zákaz zostavovať schodkový bežný rozpočet.

V SR upravuje rozpočty územnej samosprávy (teda rozpočty obcí a VÚC) zákon č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a v ČR je to zas zákon č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

2.2.1 Rozpočet obce

Základom finančného hospodárenia obce ako na SR tak aj v ČR je rozpočet obce, ktorý sa zostavuje na obdobie jedného kalendárneho roka. Pred schválením je rozpočet obce zverejnený najmenej na 15 dní spôsobom v obci obvyklým, aby sa k nemu mohli obyvatelia obce vyjadriť; to platí aj o záverečnom účte obce. Prebytky rozpočtu obce možno previesť do mimorozpočtového peňažného fondu obce alebo do rozpočtu obce na ďalší kalendárny rok.¹¹

---

¹¹ Zákon č. 369/1990 Z.z. o obecnem zřízení

Dôležitá je realnosť a pravdivosť rozpočtu, úplnosť a jednotnosť rozpočtu, dosiahnutá pomocou záväznej rozpočtovej skladby, dlhodobá vyrovnanosť rozpočtu, hospodárnosť a efektívnosť, finančná kontrola, účtovný audit, publicita, jej výsledkom je dôkladná informovanosť občanov o hospodárení obce.¹²

Bežná časť rozpočtu by mala byť zostavovaná ako vyrovnaná, resp. prebytková. Dlhodobo schodková bežná časť rozpočtu je nežiadúca, a je preto nutné analyzovať príčiny schodkovosti. Môže byť spôsobená nezodpovedným, nesprávnym hospodárením daného subjektu územnej samosprávy, môže byť však ovplyvnená aj finančnou nedostatočnosťou.

Kapitálová časť rozpočtu je vyrovnaná, ak sa výdaje rovnajú príjmom, ak sú kapitálové výdaje väčšie ako kapitálové príjmy, je deficitná, ak sú kapitálové príjmy vyššie ako kapitálové výdaje je prebytková. Nenávratné príjmy kapitálovej časti rozpočtu sa totiž veľmi často plánovite dopĺňajú návratnými príjmami.

Obce v SR aj v ČR sledujú v priebehu rozpočtového roka vývoj hospodárenia podľa rozpočtu a v prípade potreby vykonávajú zmeny vo svojom rozpočte, najmä zvýšenie vlastných príjmov alebo zníženie výdavkov, s cieľom zabezpečiť vyrovnanosť bežného rozpočtu ku koncu rozpočtového roka. Územné samosprávne celky sú povinné poskytovať ministerstvu financií potrebné údaje o svojom hospodárení na účely zostavenia návrhu rozpočtu verejnej správy, návrhu štátneho rozpočtu, návrhu záverečného účtu verejnej správy a návrhu štátneho záverečného účtu. Ak obec neplní povinnosti vyplývajúce z tohto zákona, ministerstvo financií môže až do ich splnenia pozastaviť poskytovanie finančných prostriedkov z dotácií zo štátneho rozpočtu.¹³

Návrh ročného rozpočtu

Návrh ročného rozpočtu obce môže vychádzať z vývoja príjmov a výdavkov v minulých rokoch, zo skutočného vývoja príjmov a výdavkov za uplynulú časť bežného rozpočtového obdobia a odhadu plnenia príjmov a výdavkov v záverečnej časti roku, tzv. očakávané plnenie príjmov a výdavkov rozpočtu do konca roku. To je základom pre zostavenie rozpočtu na ďalší rok. Berie sa pritom v úvahu vplyvom predpokladanej

---

¹² PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2011. 588 s. ISBN 978-80-7357-614-1. Str. 215

¹³ Zákon č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy

inflácie, vplyv prípadnej zmeny rozpočtového určenia daní a vplyv uvažovaných zmien v potrebách.¹⁴

Kvalita rozpočtu, jeho splnenie, resp. výška odchýliek skutočného hospodárenia proti schválenému rozpočtu, závisí na kvalite odhadu **príjmov rozpočtu**, hlavne daňových výnosov, zverených alebo tzv. výlučných daní a zdieľaných daní podľa daňového určenia (alebo v ČR rozpočtového určenia daní ďalej len „RUD“), v rozpočtu obce aj výnosov miestnych daní, správnych daní (v ČR tzv. správnych poplatkov) za spoplatnené úkony verejnej správy, dotácií zo štátneho rozpočtu, prípadne z rozpočtu vyššieho stupňa územnej samosprávy do rozpočtu, nižšieho stupňa územnej samosprávy alebo dotácii z mimorozpočtových fondov inej vládnej úrovne, nedaňových príjmov a podobne. Takisto je dôležitá kvalita odhadu **výdajov rozpočtu**, tj. na kvalitnom odhade budúcich potrieb, kapitálových (investičných) aj bežných (neinvestičných) súvisiacich predovšetkým zo zaistovaním lokálnych a regionálnych verejných statkov. Bežné potreby sú väčšinou z dlhodobého hľadiska veľmi stabilné, resp. majú tendenciu rásť. V bežných výdajoch sú to hlavne tzv. nárokované (mandatorné) výdaje, tzn. výdaje vyplývajúce z rôznych zákonov.¹⁵

Rozpočtové provizorium

Rozpočtovou zásadou je každoročné zostavovanie a schvaľovanie územného rozpočtu príslušného subjektu územnej samosprávy. Ak nie je príslušný územný rozpočet schválený pred začiatkom rozpočtového obdobia, hospodári územná samospráva až do schválenia rozpočtu podľa tzv. rozpočtového provizória, spravidla buď podľa skutočností rovnakého obdobia v predchádzajúcom rozpočtovom období (kalendárnom roku) alebo podľa plánovaného rozpočtu.

Rozpočtové provizorium využívajú ako obce na SR tak v ČR. Ak rozpočet obce alebo rozpočet vyššieho územného celku na nasledujúci rozpočtový rok neschváli obecné zastupiteľstvo alebo zastupiteľstvo vyššieho územného celku do 31. decembra bežného roka, hospodári obec podľa rozpočtu obce alebo rozpočtu vyššieho územného celku predchádzajúceho rozpočtového roka, pričom výdavky uskutočnené počas rozpočtového provizória nesmú v každom mesiaci rozpočtového roka prekročiť 1/12 celkových výdavkov rozpočtu obce a rozpočtu vyššieho územného celku predchádzajúceho

---

¹⁴ Rozpočet obce a jeho zostavenie [online]. [cit. 2011-01-15]. Dostupné z: www.kr.karlovarsky.cz/NR/rdonlyres/rozp.doc rozpočet obce

¹⁵ Zákon č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech

rozpočtového roka. Výnimku tvoria výdavky uskutočnené počas rozpočtového provizória, ktoré sa uhrádzajú v súlade s termínmi splácania dohodnutými v predchádzajúcom rozpočtovom roku a výdavky uskutočnené počas rozpočtového provizória na povinnú úhradu podľa osobitných predpisov.¹⁶

Rozpočtové obdobie

Rozpočtové obdobie je na úrovni územnej samosprávy v každej krajine zhodné s rozpočtovým obdobím celej rozpočtovej sústavy. Trvá jeden rok a vo väčšine krajín sa kryje s kalendárnym rokom, aj v ČR a v SR.

Rozpočtový proces

Rozpočtový proces predstavuje činnosť orgánov, a to ako volených, tak výkonných, spojených so zostavovaním návrhu územného rozpočtu, s jeho schválením a realizáciu behom rozpočtového obdobia, priebežná a následná kontrola jeho plnenia a zostavenie a schválenie záverečnej bilancie hospodárenia.

Viacročný rozpočet alebo rozpočtový výhľad

Obce v SR zostavujú viacročný rozpočet na obdobie troch rokov, ktoré predstavuje strednodobý nástroj finančného hospodárenia obcí alebo VÚC. Viacročný rozpočet tvorí rozpočet na príslušný rozpočtový rok na ďalšie dva roky, ktoré nasledujú po rozpočtovom roku.¹⁷ Zostavovanie rozpočtu obce a rozpočtu vyššieho územného celku vychádza predovšetkým z viacročného rozpočtu, z určeného podielu na výnosoch daní v správe štátu ustanovených osobitným predpisom a zo schválených finančných vzťahov štátneho rozpočtu k rozpočtom územných samospráv.

Rozpočtový výhľad

V ČR sa rozpočtový výhľad spracováva na dobu dva až päť rokov nasledujúcich po roku, na ktorý sa zostavuje ročný rozpočet. V SR sa spracováva na dobu troch rokov. V rozpočtovom výhľade sú zohľadňované údaje z uzavretých dlhodobých zmluvných dodávateľsko-odberateľských vzťahov, na základe ktorých možno na uvedenú dobu plánovať príjmy a výdavky, záväzky s pohľadávkami, finančné zdroje, potreby dlhodobo realizovaných zámerov. Rozpočtový výhľad obsahuje súhrnné základné údaje o príjmoch a výdavkoch, najmä o dlhodobých záväzkoch a pohľadávkach, o finančných zdrojoch a

---

¹⁶ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2011. 588 s. ISBN 978-80-7357-614-1. Str. 214

¹⁷ Zákon č. 583/2004 Zb., o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy

potrebách dlhodobo realizovaných zámerov. U dlhodobých záväzkov sa uvedú ich dopady na hospodárenie územného samosprávneho celku alebo zväzku obcí po celú dobu trvania záväzku.¹⁸

Rozpočtová skladba

Príjmy a výdaje sa triedia podľa záväznej, tzv. rozpočtovej skladby, ktorá vo väčšine krajín tiež umožňuje rozdelenie rozpočtu na bežnú a kapitálovú časť rozpočtu (viď príloha č. 1).

Rozpočtová skladba triedi príjmy ČR z hľadiska odvetvového, druhového a konsolidačného. Na úrovni územne samosprávnych celkov je záväzné triedenie z hľadiska druhového, podľa ktorého sa peňažné operácie triedia na príjmy, výdavky a financovanie.

V SR je uplatňovaná rozpočtová klasifikácia, ktorá sa riadi opatrením Ministerstva financií (ďalej len „MF“) SR č. MF/010175/2004-42. Týmto opatrením sa stanovuje ekonomická, druhová, funkčná a organizačná klasifikácia. Ekonomická klasifikácia SR triedi podrobne príjmy a výdaje a finančné operácie, druhová klasifikácia určuje druh rozpočtu verejnej správy, funkčná klasifikácia sa používa pre účely medzinárodného porovnania výdajov verejnej správy a organizačná klasifikácia umožňuje členenie podľa kapitol štátneho rozpočtu a subjektov verejnej správy.

Štruktúra výdajov v SR a v ČR je rovnaká, rovnako ako finančné operácie v SR a financovanie v ČR vyrovňávajú rozpočty obcí. Štruktúra príjmov v SR a v ČR daňové, nedaňové, granty a transfery (v SR) a dotácie (v ČR) sú skoro rovnaké. Kapitálové príjmy, ktoré v SR sú súčasťou nedaňových príjmov, v ČR tvoria samostatnú triedu.¹⁹

2.2.2 Mimorozpočtové peňažné fondy

Územné samosprávne celky môžu vytvárať mimorozpočtové peňažné fondy. O použití peňažných fondov rozhoduje obecné zastupiteľstvo. Zdrojmi peňažných fondov ako na SR môžu byť najmä prebytok rozpočtu za uplynulý rozpočtový rok, zisk z podnikateľskej

---

¹⁸ Zákon č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech

¹⁹ ČERVENKA, M. *Soustava veřejných rozpočtů*. Praha: Leges, 2009, 208 s. ISBN: 978-80_87212-11-0, str. 29

činnosti po zdanení, zostatky týchto fondov z minulých rozpočtových rokov, prevody prostriedkov z rozpočtu počas roka do účelových peňažných fondov.²⁰

2.2.3 Výkon finančnej kontroly a vnútorného auditu vo verejnej správe

Finančná analýza sa zameriava na vyhodnotenie silných a slabých stránok vo finančnom hospodárení príslušného subjektu územnej samosprávy, analýzu príležitosti a hrozieb, ktoré vytvárajú rizika pre úspešné hospodárenie. Je súčasne prepojená s analýzou príjmových a výdajových tokov. Tok finančných prostriedkov v rámci hospodárenia každého subjektu územnej samosprávy zachytáva účtovníctvo. Hospodárenie sa zachycuje v účtovných výkazoch. Finančná analýza vyhodnocuje údaje zachytené v účtovných výkazoch, ktoré má každý subjekt územnej samosprávy za povinnosť.

Pre hodnotenie hospodárenia využíva finančná analýza celú radu ukazateľov – stavové ukazatele (napr. sústava), tokové ukazatele (napr. výsledovka), rozdielové ukazatele, pomerové ukazatele.

Audit musí prevádzať nezávislý auditor s odbornou spôsobilosťou, aby bola zaistená objektivnosť a nestrannosť. Prevádzanie auditu sa riadi v každej krajine stanovenými normami, ktoré predovšetkým vymedzujú predmet auditu a rozsah auditu. Súčasťou auditu je aj preskúmanie spoľahlivosti vnútorného kontrolného systému.²¹

V praxi verejnej správy SR sa s koncepciami kontrolnej a auditorskej činnosti stretávame sporadicky, čo odzrkadľuje postavenie a význam, ktorý je funkčnej finančnej kontrole a auditu kladený v systéme riadenia verejných financií najmä u nás v SR.²²

Hospodárenie obce v SR a jej ročnú uzávierku overuje auditor. Rozdiely v kontrolnej činnosti sú v ČR, keď rozpočty obcí preskúmajú vyššie územné celky.

---

²⁰ Zákon č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlách

²¹ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2011. 588 s. ISBN 978-80-7357-614-1. Str. 232-234

²² MEDVEĎ, Jozef. NEMEC, Juraj a kolektív. *Verejné financie*. Bratislava: Sprint dva, 639 s. ISBN 978-80-89393-46-6, str. 322

2.3 Financovanie obcí v SR a ČR

Obce musia svojim finančným hospodárením zabezpečiť potrebné zdroje na úhradu potrieb obce a jej obyvateľstva. Vlastné finančné prostriedky obce sú merateľom ich sebestačnosti.

Obce v SR aj v ČR financujú svoje potreby predovšetkým z vlastných príjmov, dotácií zo štátneho rozpočtu a z ďalších zdrojov. Môžu na plnenie svojich úloh použiť návratné zdroje financovania a prostriedky mimorozpočtových peňažných fondov. Obci, ktorej vlastné príjmy nepostačujú na plnenie úloh samosprávy, možno poskytnúť štátnu dotáciu. Obec si môže na plnenie svojich úloh zriadiť mimorozpočtové peňažné fondy.²³

Finančné vzťahy štátu k rozpočtom obcí a k rozpočtom vyšších územných celkov sú hlavne podiely na daniach v správe štátu, dotácie na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy, ďalšie dotácie v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok.²⁴

2.3.1 Príjmy obcí v SR a v ČR

Príjmy rozpočtu obce v SR sú podľa zákona č. 583/2004 Z.z.:

- výnosy miestnych daní a poplatkov podľa osobitného predpisu,
- nedaňové príjmy z vlastníctva a z prevodu vlastníctva majetku obce a z činnosti obce a jej rozpočtových organizácií podľa tohto alebo osobitného zákona,
- výnosy z finančných prostriedkov obce,
- sankcie za porušenie finančnej disciplíny uložené obcou,
- dary a výnosy dobrovoľných zbierok v prospech obce,
- podiely na daniach v správe štátu podľa osobitného predpisu,
- dotácie zo štátneho rozpočtu na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok a dotácie zo štátnych fondov,
- ďalšie dotácie zo štátneho rozpočtu v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok,

---

²³ Zákon 369/1990 o obecnom zriadení

²⁴ Zákon č. 583/2004 Zb. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy

- účelové dotácie z rozpočtu vyššieho územného celku alebo z rozpočtu inej obce na realizáciu zmlúv podľa osobitných predpisov,
- prostriedky z Európskej únie a iné prostriedky zo zahraničia poskytnuté na konkrétny účel.

Obec môže na plnenie svojich úloh použiť aj

- prostriedky mimorozpočtových peňažných fondov,
- zisk z podnikateľskej činnosti,
- návratné zdroje financovania.

O použití vlastných príjmov rozpočtu obce rozhoduje obec samostatne.

Príjmy rozpočtu obce v ČR sú podľa zákona č. 250/2000 Sb.:

- príjmy z vlastného majetku a majetkových práv,
- príjmy z výsledkov vlastnej činnosti,
- príjmy z hospodárskej činnosti právnických osôb, ak sú podľa tohto alebo iného zákona príjmom obce, ktorá organizáciu zriadila alebo založila,
- príjmy z vlastnej správnej činnosti vrátane príjmov z výkonov štátnej správy, ku ktorým je obec poverená podľa osobitných zákonov, najmä zo správnych poplatkov z tejto činnosti, príjmy z vybraných pokút a odvodov uložených v právomoci obce,
- príjmy z miestnych poplatkov podľa osobitného zákona,
- výnosy daní alebo podiely na nich podľa osobitného zákona,
- dotácie zo štátneho rozpočtu a zo štátnych fondov,
- dotácie z rozpočtu kraja,
- prostriedky získané administratívnou činnosťou ostatných orgánov štátnej správy, napr. z ukladaných pokút a iných peňažných odvodov a sankcií, ak sú podľa osobitných zákonov príjmom obce, prijaté peňažné dary a príspevky,
- iné príjmy, ktoré podľa osobitných zákonov patria do príjmov obce.

Obec môže použiť prostriedky poskytnuté prostredníctvom Národného fondu. Môže využiť na úhradu svojich potrieb tiež návratných zdrojov. Taktiež môže na krytie dočasného časového nesúladu medzi čerpaním rozpočtovaných výdavkov a plnením rozpočtových príjmov určených na ich úhradu použiť návratnú finančnú výpomoc zo

štátneho rozpočtu, z rozpočtu kraja alebo z rozpočtu inej obce. Návratná finančná výpomoc je bezúročná. Jej oneskorené splácanie sa považuje za zadržanie peňažných prostriedkov.²⁵

Vlastné príjmy rozpočtu obcí v SR aj v ČR tvoria najväčšiu skupinu príjmov ich rozpočtov. Z nich sú najväčšie **daňové príjmy**. Čiastočná decentralizácia daňového výnosu do rozpočtu obcí od roku 1993 viedla k tomu, že zdieľané a zverené dane sa stali rozhodujúcim príjmom rozpočtu obcí.

Výnos dane rozdeľuje a poukazuje obciam a vyšším územným celkom daňový úrad podľa kritérií, ktoré ustanoví vláda Slovenskej republiky nariadením. Vláda Slovenskej republiky nariadením ustanoví aj spôsob rozdeľovania a poukazovania tohto výnosu dane. Návrhy zmien kritérií a spôsobu rozdeľovania a poukazovania výnosu dane sa dohodnú s republikovými združeniami obcí a so zástupcami vyšších územných celkov.

Daňové príjmy sa na príslušnú menovitú položku zaznamenávajú včítane príslušenstva (penále, zvýšenie dane, náklady daňového riadenia, úroky a pokuty).²⁶

Výnos dane v príslušnom rozpočtovom roku je príjmom rozpočtov obcí v SR vo výške 65,4%.

Daňové príjmy do rozpočtov obcí v SR

Výnos dane podľa § 2 zákona č. 668/2004 Z.z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy je rozdelený obciam takto:

- **23%** podľa počtu obyvateľov obce s trvalým pobytom na území obce k 1. januáru predchádzajúceho kalendárneho roka, z toho 44 % prepočítaný koeficientom nadmorskej výšky stredu obce,
- **32%** podľa počtu obyvateľov obce s trvalým pobytom na území obce k 1. januáru predchádzajúceho kalendárneho roka prepočítaného koeficientom v závislosti od zaradenia obce do veľkostnej kategórie,
- **40 %** podľa počtu detí v školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti obce k 15. septembru predchádzajúceho kalendárneho roka prepočítaného koeficientom školského zariadenia,

---

²⁵ Zákon 250/2000 Sb. rozpočtových pravidielch

²⁶ SCHNEIDEROVÁ, I. *Rozpočtová skladba 2012*. Praha: Acha obec účtuje s.r.o., 2012, 253 s. ISBN 978-80-260-1010-4, str. 55

- **5 %** podľa počtu obyvateľov obce, ktorí dovŕšili vek šesťdesiatdva rokov, s trvalým pobytom na území obce k 1. januáru predchádzajúceho kalendárneho roka.²⁷

Daňové príjmy rozpočtov obcí v ČR

Základom pre výpočet nároku obce je 100% celoštátneho hrubého výnosu jednotlivých typov daní s výnimkou dane z príjmov fyzických osôb (mimo daň zo závislej činnosti vyberanej zrážkou podľa osobitnej sadzby), kde je základom 60% celoštátneho hrubého výnosu dane daň z príjmov právnických osôb, u ktorej je základ znížený o daň z príjmov právnických osôb (mimo dane vyberanej zrážkou podľa osobitnej sadzby), kedy je daňovníkom sama obec. Podľa zákona o rozpočtovom určení dani od 1. 1. 2013²⁸ rozdeľuje obciam (viď príloha č. 2):

- **20,83 % daň** podľa prepočítaného počtu obyvateľ z celoštátneho hrubého výnosu z dane z **pridanej hodnoty**,
- **23,58 %** podľa prepočítaného percentného podielu obciam z výnosu dane z **príjmov právnických osôb** (bez dane platenej obcami a krajmi),
- **100 %** podľa prepočítaného percentného podielu obciam z výnosu dane z **príjmov právnických osôb** (z dane platenej obcami aj krajmi),
- **23,58 %** podľa prepočítaného percentného podielu obciam z celoštátneho hrubého výnosu dane z **príjmov fyzických osôb vyberanej zrážkou**,
- **30 %** obciam podľa bydliska podnikateľa z výnosu dane z **príjmov fyzických osôb zo samostatne zárobkovej činnosti z podnikania**,
- **22,87 %** z celoštátneho hrubého výnosu dane z príjmov fyzických osôb zo závislej činnosti,
- **1,5%** z celoštátneho hrubého výnosu dane z príjmov fyzických osôb zo závislej činnosti funkčných pôžitkov rozdelený podľa prepočítaného počtu zamestnancov.²⁹
- **100 %** z výnosu dane z **dane z nehnuteľnosti**,

²⁷ Zákon č. 668/2004 Z.z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy

²⁸ Od 1.1.2013 budú peňažné prostriedky zasielané obciam a krajom iba z bankových účtov novo vzniknutých (krajských) 14 finančných úradov a Špecializovaného finančného úradu so sídlom v Prahe, ktorý vznikol už k 1. 1. 2012. Zdroj: MF ČR [online]. [cit. 2012-01-01]. Dostupné z: http://cds.mfcr.cz/cps/rde/xchg/cds/xsl/dane_poplatky_20552.html?year=0

²⁹ MF ČR. [online]. [cit. 2013-01-01]. Dostupné z: http://cds.mfcr.cz/cps/rde/xchg/cds/xsl/dane_poplatky_13624.html?year=0/

Daňové príjmy sú rozdeľované na základe:

- kritériá výmery katastrálnych území obce (3%),
- počtu obyvateľov v obci (10%),
- násobkov postupných prechodov (80%),
- počtu detí, žiakov navštevujúcich školu zriadenou obcou (7%).³⁰

Do **vlastných príjmov obcí** sú zahrňované zverená daň z nehnuteľností, u ktorej majú obce veľkú daňovú právomoc. Výnos dane z nehnuteľností príjemcom výnosu dane z nehnuteľnosti je tá obec, na ktorej území nehnuteľnosť nachádza sebe. Zdieľané dane, teda daň z príjmov FO a PO a daň z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“), u ktorých však obce nemajú daňovú právomoc a v SR daň z príjmov PO a DPH nie je zdieľaná.

Ďalej do vlastných príjmov patria v ČR zatiaľ nazývané miestne poplatky, a v SR miestne dane sú zatiaľ pre obce málo výnosné. Už veľa rokov je snaha v ČR sústavu miestnych poplatkov transformovať do sústavy obecných daní (hlavne svojim názvom) zatiaľ sa to však nepodarilo.

Druhou významnou skupinou vlastných príjmov rozpočtu obcí v SR a v ČR sú **nedaňové príjmy**, ich štruktúra a výška môže obce svojim rozhodnutím, svojimi aktivitami ovplyvniť. Podiel nedaňových príjmov v rozpočtoch obcí v minulých rokoch mierne klesal alebo stagnoval. Medzi tieto bežné príjmy môžeme zahrňovať príjmy z prenájmu majetku a príjmy z predaja neinvestičného majetku. Medzi nedaňové príjmy patrí ďalej v niektorých obciach (hlavne v malých obciach) aj príjmy z užívateľských poplatkov za verejné statky – napr. za odvoz komunálneho odpadu, resp. počtu odvozu odpadu, za stravovanie v školských jedálňach. Ak poplatky občan platí priamo obci (keď služby zabezpečuje obec sama alebo prostredníctvom svojich organizačných zložiek). Doplnkovým príjmom rozpočtu obcí (ničmenej niekedy aj relatívne významným príjmom) sú príjmy z podnikania obcí.³¹

Vlastné kapitálové príjmy plynú z predaja hlavne nehnuteľného majetku, ak je možné ho predat', tzn. obec nepotrebuje majetok pre zaistovanie lokálnych verejných statkov. Z cudzích nenávratných príjmov rozpočtu obcí sú významné dotácie. Akokoľvek dotácie z rozpočtovej sústavy do rozpočtu obcí v uplynulých rokoch väčšinou absolútne

³⁰ MF ČR. [online]. [cit. 2013-01-15]. Dostupné z: www.mfcr.cz/.../Schema_RUD_2013-2015

³¹ SCHNEIDEROVÁ, I. Rozpočtová skladba 2012. Praha: Acha obec účtuje s.r.o., 2012, 253 s. ISBN 978-80-260-1010-4, str. 65

rástli. Rozhodujúci objem dotácií plynie do rozpočtu obcí zo štátneho rozpočtu. Sú to jednak nárokové dotácie zo zákona o štátnom rozpočte, jednak nenárokové dotácie poskytované správcami kapitol štátneho rozpočtu v rámci grantových programov.

Obec je finančne nesebestačná a potrebuje dodatočné finančné prostriedky z rozpočtovej sústavy, hlavne zo štátneho rozpočtu. Dotácie tvoria významnú časť príjmov rozpočtu obce.³² Na financovanie investíc obce v SR aj v ČR používajú vlastné príjmy a ďalej získavajú **nenávratné účelové investičné (kapitálové) dotácie zo štátneho rozpočtu**, v menšej miere aj zo štátnych fondov, hlavne zo Štátneho fondu životného prostredia na financovanie investíc s ekologickým aspektom – napr. na výstavbu a rozšírenie vodovodov, čistiareň odpadných vôd, kanalizačných sietí, na plynofikáciu obcí a podobne. V poslednej dobe obce získavajú investičné dotácie aj zo Štátneho fondu rozvoja bývania na výstavbu nájomných bytov a s tým súvisiacu technickú infraštruktúru, na výstavbu domov a bytov s opatrovateľskou službou. Pri malých obciach sú významné investičné dotácie poskytované v rámci Programu obnovy venkova alebo v SR Program obnovy vidieka.³³ Investičné dotácie schválené zákonom o štátnom rozpočte sú nárokové, o ostatné druhy dotácie musia obce požiadať a patria medzi nenárokové.

Obce v SR aj v ČR môžu získať na financovanie investíc aj **dotácie z fondov EU**, ak súvisia s rozvojovými projektami obcí. Ide o nenárokové dotácie, kedy o konečnom poskytnutí dotácie rozhodujú príslušné orgány EU. Zároveň vyžaduje EU finančnú spoluúčasť obce. Veľmi často to znamená, že obec si musí na finančnú spoluúčasť a na predfinancovanie investície požičať návratné finančné prostriedky. To ovplyvňuje v niektorých obdobiach u týchto obcí v štruktúre výdajov rast podielu kapitálových výdajov na úkor bežných výdajov.³⁴

---

³² NAHODIL, F. et al. *Veřejné finance v České republice*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2009. 359 s. ISBN 978-80-7380-162-5. Str. 71

³³ MDVRR: Dotácie na obstaranie územných plánov pre obce na rok 2013 - Podpora obstarávania územných plánov obcí poskytovaním dotácií podľa zákona č. 226/2011 Z. z. o poskytovaní dotácií na spracovanie územnoplánovacej dokumentácie obcí.

³⁴ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2011. 588 s. ISBN 978-80-7357-614-1. Str. 425-426

2.3.2 Výdavky obcí v SR a v ČR

Výdavky rozpočtu obce v SR sú podľa zákona č. 583/2004 Z.z.:

Z rozpočtu obce sa uhrádzajú:

- záväzky obce vyplývajúce z plnenia povinností ustanovených osobitnými predpismi,
- výdavky na výkon samosprávnych pôsobností obce podľa osobitných predpisov a na činnosť rozpočtových organizácií a príspevkových organizácií zriadených obcou,
- výdavky na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy podľa osobitných predpisov,
- výdavky spojené so správou, údržbou a zhodnocovaním majetku obce a majetku iných osôb, ktorý obec užíva na plnenie úloh podľa osobitných predpisov,
- záväzky vzniknuté zo spolupráce s inou obcou alebo s vyšším územným celkom, prípadne s ďalšími osobami na zabezpečenie úloh vyplývajúcich z pôsobnosti obce vrátane záväzkov vzniknutých zo spoločnej činnosti,
- výdavky vyplývajúce z medzinárodnej spolupráce obce,
- úroky z prijatých úverov, pôžičiek a návratných finančných výpomocí,
- výdavky súvisiace s emisiou cenných papierov vydaných obcou a na výdavky na úhradu výnosov z nich,
- iné výdavky ustanovené osobitnými predpismi.³⁵

Aj v prípade obcí platí, že koncom rozpočtového roku spravidla výrazne rastie objem kapitálových výdajov. Otvplyvňuje to aj uvoľňovanie investičných dotácií zo štátneho rozpočtu koncom roku. Koncom roka však niekedy rastú aj bežné výdaje, hlavne v prípade, keď sa obce snažia utrátiť dotácie, aby ich nevyčerpanú časť nemuseli vracať do rozpočtu poskytovateľa. Preto štát v posledných rokoch postupne upúšťa od poskytovania prísne zúčtovateľných účelových dotácií (tzn. nemusí sa v účtovníctve preukazovať použitie každej koruny), umožňuje dlhšiu dobu použitia a podobne.³⁶

---

³⁵ Zákon č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách

³⁶ PEKOVÁ, Jitka. Hospodářenì a finance územní *samosprávy*: 1. vyd. Praha: Management Press, 2004, 587 s. ISBN 80-7261-086-4. Str. 425

Rozhodujúcou skupinou výdajov rozpočtu obcí sú **bežné výdavky** súvisiace s financovaním neinvestičných nákladov na zabezpečovanie verejných statkov, ako preferovaných, tak ostatných lokálnych, zaistovaných buď prostredníctvom organizácii, ktoré obce k tomuto účelu zriadili, tzv. organizačných zložiek a príspevkových organizácii alebo prostredníctvom verejnej zákazky. Bežné výdaje tvoria v priemere v ČR aj v SR dlhodobo zhruba dve tretiny výdajov.

Ďalšou skupinou výdajov sú kapitálové výdavky, ktoré sú vynakladané na zabezpečenie nových investíc, aby bolo možné ďalej zabezpečovať z dlhodobého hľadiska verejné statky pre občanov. Tvoria približne jednu tretinu výdajov.³⁷

Výdavky rozpočtu obce v ČR sú podľa zákona č. 250/2000 Sb.:

Z rozpočtu obce sa uhrádzajú najmä:

- záväzky vyplývajúce pre obec z plnenia povinností uložených jej zákonmi,
- výdavky na vlastnú činnosť obce v jej samostatnej pôsobnosti, najmä výdavky spojené so starostlivosťou o vlastný majetok a jeho rozvoj,
- výdavky spojené s výkonom štátnej správy, ku ktorej je obec poverená zákonom,
- záväzky vyplývajúce pre obec z uzavretých zmluvných vzťahov v jej hospodárení,
- záväzky vyplývajúce pre obec z uzavretých zmluvných vzťahov v jej hospodárení a zo zmluvných vzťahov vlastných organizácií, ak k nim pristúpila,
- záväzky prijaté v rámci spolupráce s inými obcami alebo s ďalšími subjektmi, vrátane príspevkov na spoločnú činnosť,
- úhrada úrokov z prijatých pôžičiek a úverov,
- výdavky na emisie vlastných dlhopisov a na úhradu výnosov z nich patriacich ich vlastníkom,
- výdavky na podporu organizácií vykonávajúcich verejnoprospešné činnosti a na podporu súkromného podnikania prospešného pre obec,
- iné výdavky uskutočnené v rámci pôsobnosti obce, vrátane darov a príspevkov na sociálne alebo iné humanitárne účely.

Obec zo svojho rozpočtu aj splátky prijatých pôžičiek, úverov a návratných výpomocí a splátky istiny vlastných dlhopisov ich vlastníkom.³⁸

---

³⁷ NAHODIL, F. et al. *Veřejné finance v České republice*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2009. 359 s. ISBN 978-80-7380-162-5. Str. 73

³⁸ Zákon č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech

Tab. 2.2.1 Porovnávací tabuľka

Slovenská republika	Česká republika
Rozpočtové výhľady na tri roky	Strednodobý výhľad (v praxi obvykle na 2--5 roky)
Nevyužívajú výlučné dane	Výlučné dane sú z nehnuteľností, z FO (OSVČ i zo závislej činnosti), PO (platcom obec)
Príjmom obcí je podiel na dani z FO	Medzi zdieľané príjmy obcí sa využíva daň z FO, PO, i DPH
Využívajú miestne dane	Nevyužívajú miestne dane
Využíva sa daň z nehnuteľností (administratívny výpočet základu dane s výnimkou dane z pozemku, ktorá môže byť počítaná z ceny)	Využíva sa daň z nehnuteľností (administratívny výpočet základu dane)
Zdieľané dane majú svojim charakterom bližšie k dotáciám	Zdieľané dane majú svojim charakterom bližšie k dotáciám
Nízke daňové právomoci (s výnimkou miestnych daní)	Nízke daňové právomoci (s výnimkou dane z nehnuteľností a miestnych poplatkov)
Z daňových príjmov nie je vytváraný fond solidarity na regionálnej úrovni, ktorý by slúžil k vyrovnávaniu finančných prepadov a k financovaniu zväzkov (združenia obcí)	Z daňových príjmov nie je vytváraný fond solidarity na regionálnej úrovni, ktorý by slúžil k vyrovnávaniu finančných prepadov a k financovaniu zväzkov (združenia obcí)
Miestne dane - obce si samé určia, či zavedú určitý poplatok a tiež určia sadzbu.	Miestne poplatky - nie sú daňami. Obec určí sadzbu dane podľa zákona, kde je uvedená minimálna a maximálna výška.
Prenesené kompetencie na obce majú byť plne financované štátom (plánujú sa normatívy -- doposiaľ prírastok 5 % ročne)	Na výkon prenesenej pôsobnosti obce obdržia príspevok zo štátneho rozpočtu.
Nevyužívajú sa neúčelové dotácie	Nevyužívajú sa neúčelové dotácie

Zdroj: Denník veřejné správy. [online]. [cit. 2011-03-30]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/>

Rozpočet obce SR sa zostavuje na tri roky, v ČR iba na jeden rok, ktorý je zhodný s kalendárnym rokom. Pri jeho spracovaní sa berie do úvahy rozpočtový výhľad, ktorý sa zostavuje na dobu 2 - 5 rokov dopredu. V realite sa však často nevytvára. V rámci štruktúry daňových príjmov obcí je potrebné upozorniť na fakt, že zdieľané dane sa skôr javia ako transfery zo štátneho rozpočtu.

Ďalšou časťou, ktorá tvorí príjmy rozpočtov obcí, sú miestne dane a poplatky. V českom systéme sa hovorí len o poplatkoch. Tieto poplatky majú ale daňový charakter. Vyznačujú sa fakultatívnosťou, tj. je len na obci, či poplatok zavedie alebo nie. Výška poplatku je obmedzená maximálnou čiastkou. V SR obec podľa svojich potrieb môže určiť sadzbu

dane, alebo tiež daň vôbec nezaviesť. Rozdielom je, že daň z nehnuteľnosti v SR patrí do systému miestnych daní a poplatku a čiastočne sa odvodzuje od ceny nehnuteľnosti.

Kritériá pre pridelovanie daňových príjmov jednotlivým obciam sú prepracovanejšie v slovenských systémoch. Pri redistribúcii daní sa zohľadňuje nielen atribút počtu obyvateľov obce, ale aj geografické podmienky, počet žiakov danej obce alebo počet obyvateľov v dôchodkovom veku. Premennivé veličiny sú určované podľa štatistických údajov.

Na základe tabuľky č. 2.2.1 možno usúdiť, že miera decentralizácie je relatívne nízka v ČR i SR. Prevládajú zdieľané dane, nevyužívajú sa neúčelové dotácie. V SR síce obce nedisponujú výlučnými daňami, ale užívajú dane miestne, hoci sa jedná o transformované a posilnené poplatkami. Hlavným prínosom reformy v SR je však premyslený systém pridelovania zdieľanej dane na základe niekoľkých faktorov, na rozdiel od ČR, kde prevláda faktor jediný a to počet obyvateľov a kategorizácia obcí do veľkostných skupín.³⁹

---

³⁹ MEDVEĎ, Jozef. NEMEC, Juraj a kolektív. *Verejné financie*. Bratislava: Sprint dva, 639 s. ISBN 978-80-89393-46-6, str. 192-210

3. CHARAKTERISTIKA A HOSPODÁRENIE VYBRANÝCH OBCÍ V ROKOCH 2007-2011

Pre účely porovnávania boli vybrané obce Beňadovo (v SR) a Mladeč (v ČR). K výberu konkrétnych obcí poslúžilo hlavne to, že majú podobný počet obyvateľov, tj. u obce Beňadovo 770 obyvateľov (115,52 obyv./km²) a u obce Mladeč 759 obyvateľov (62,83 obyv./km²). Hospodárenie obcí je zhodnotené za obdobie 2007-2011 z údajov zo záverečných účtov obcí. Obsah druhej kapitoly prezentuje obce, ich históriu a súčasnosť, ďalej ich základné dáta o príjmoch, výdajoch a financovaní rozpočtu obcí. Všetky údaje sú uvedené v mene Euro (ďalej len €) z dôvodu lepšieho porovnania hospodárenia vybraných obcí. Obce vykonávajú svoje finančné hospodárenie v súlade so schváleným rozpočtom.

3.1 Obec Beňadovo

Beňadovo je obec v SR v Žilinskom kraji vzdialená asi 20 km od okresného mesta Námestovo v regióne Biela Orava. Obec sa nachádza v nadmorskej výške 763 metrov nad morom a rozkladá sa na ploche 6,7 km². K 31. decembru roku 2012 žilo v obci 770 obyvateľov. Hustota obyvateľstva je 115,52 obyv./km². Beňadovo je malá, svojská, pekná dedina na hornej Orave. Je to rázovitá hornooravská obec umiestnená v Podbeskydskej vrchovine, chránenej krajinnej oblasti Horná Orava.

3.1.1 História obce

Prvá písomná zmienka o obci **Beňadovo** pochádza z roku 1663. Tu sa v spojitosti s chotárom obce Mútne spomínajú poľany Typaessowske. V roku 1667 už občana Ťapešova platia hradu od výroísk Benedykowa dane. Najkompletnejší súpis valašského práva sa riadila aj obec Ťapešovo, ktorá sa pokladá za materinskú obec Beňadova. Morová epidémia na Orave (taktiež v obci Ťapešovo) v roku 1739 usmrtila v tejto malej dedinke 122 obyvateľov a v nasledujúcom roku zomrelo 166 ľudí. Zdraví obyvatelia utiekli do lesa pred cholerou. A práve tu môžeme zaradiť počiatky osídľovania Beňadova. Oblasť

Benediktova sa spomína už v listinách v roku 1663 a 1667 ako „výrobisko Benediktovo“. Hromadné osídľovanie obce sa datuje do obdobia roku 1740-1752, kedy bolo zaregistrované vrchnosťou, konkrétne županom Oravy Erdodym, vtedy občania obce Ťapešovo, ktorí tu v tej dobe žili, sa dohodli s majetkami tak, že ich užívanie si podelili a pozemky v Beňadove boli prepustené 23 gazdom, ktorí sa tu usadili aj s rodinami. Vtedy žilo v obci okolo 135 obyvateľov (viď príloha č. 3). Hranice obce Beňadovo boli až do roku 1781 predmetom sporu s vedľajšou obcou Breza. Celé 19. storočie prežili Beňadovčania ako aj celé Slovensko v nepredstaviteľnej biede. V roku 1937 bol v obci postavený prvý murovaný dom. Autobusová doprava v obci bola zavedená v roku 1953. V roku 1959 bola zavedená elektrická energia. Stavbu kostola zahájili v roku 1961 v období komunizmu, bez plánov a bez povolenia, na stavbe pomáhala celá obec. V roku 1936 bol založený Dobrovoľný hasičský zbor. Historické názvy obce sa vyvíjali časom od Benediktovo, Benedikov, Benedikó, Beňadov až po Beňadovo. Keď porovnáme stav obytných domov v roku 1828 a 1938 zistíme, že v obci pribudlo za toto obdobie len 18 domov. Obec Beňadovo je najmladšia obec založená na Orave.

3.1.2 Súčasnosť obce

Obec **Beňadovo** sa nachádza vo veľmi izolovanej polohe, kde je malá šanca na investície a hospodársky rast obce. Pošta pre obyvateľov obce Beňadovo je v susedskej dedine Mútne vzdialenej 5 km.

V roku 2007 až 2009 sa vybudovalo prírodné aj zásobné potrubie vody, rozvodné siete po obci pre spoločný vodovod. V roku 2008 prešla kompletnou rekonštrukciou Materská škola (ďalej len „MŠ“) a poldenná prevádzka MŠ sa zmenila na celodennú. Kultúrny dom (ďalej len „KD“) bol zrekonštruovaný v roku 2002 a v roku 2009 obec zrekonštruovala kuchyňu a taktiež sa obnovila podlaha v sále KD a celkovo sa zrekonštruoval exteriér budovy KD a v roku 2010 taktiež exteriér a interiér Základnej školy (ďalej len „ZŠ“). Rekonštrukciou strechy sa získalo druhé podlažie, ktoré sa v súčasnosti nevyužíva. Od roku 2010 sa upravil vzhľad ciest a ulíc.

Obec Beňadovo zabezpečuje a prevádzkuje činnosti, ktorými zaisťuje chod obce a potreby obyvateľov. Pre občanov je dostupná obcou zriadená materská škola a základná škola pre 1.-4. Ročník. Pri škole je novozrekonštruované ihrisko. Obec takmer každý

víkend prenajíma obecnú sálu na rôzne akcie, či už na športovú činnosť (turnaje v stolnom tenise) alebo svadby, plesy, dedinské zábavy. V súčasnej dobe sú k dispozícii pre obyvateľov v obci dva obchody s potravinami a dva hostince.

V obci sa zlepšili materiálne technické podmienky pre šport. Na športové využitie slúži v obci futbalové ihrisko, viacúčelové ihrisko, využívajú aj priestory kultúrneho domu. V sále sa realizujú priaznivci stolného tenisu a v KD na poschodí je zriadené fitness centrum pre ženy.

Pre obyvateľov obce je zriadený Športový klub, Dobrovoľný hasičský zbor, Červený kríž, ktoré obec finančne podporuje zo svojho rozpočtu. Červený kríž v obci už pár rokov nevykazuje žiadnu činnosť. Klub dôchodcov v obci nie je zriadený z dôvodu zaneprázdnenia dôchodcov. Obyvatelia na dôchodku majú dosť starostí s dobytkom a záhradou a v nemalej miere aj starosťou o vnúčatá.

Športový klub Beňadovo

V roku 2002 sa zaregistroval na Ministerstvo vnútra SR Športový klub (ďalej len „ŠK“) Beňadovo. V spomínanom roku začalo hrať žiacke aj mužské družstvo. Od roku 2007 do roku 2010 sa dobudovali šatne a sociálne zariadenia pre ŠK Beňadovo. Obec zakúpila automatickú práčku a zabezpečuje pranie dresov, financuje rozhodcov, autobusovú dopravu na súťaže. Obec zakúpila malotraktor na kosenie ihriska. Prostredníctvom dvojitej dotácie z Úradu vlády za zlepšilo materiálne vybavenie ŠK a to nové lopty, siete, nové dresy, teplákové súpravy, bundy na tréning.⁴⁰

3.2 Obec Mladeč

Mladeč má rozlohu 12,07 km² a k 31. Decembru 2012 bolo evidovaných 759 obyvateľov. Hustota obyvateľstva je 62,83 obyv./km². Mladeč je obec v Olomouckom kraji, 6 km západne od Litovli a 20 km severozápadne od Olomouca, na hranici Chránenej krajinej oblasti (ďalej len „CHKO“) Litovelské Pomoraví na potoku Hradečce a ramenách Moravy v nadmorskej výške asi 240 metrov nad morom.

---

⁴⁰ BEŇADOVO. *Základné informácie o obci*. [online]. [cit. 2013-03-14]. Dostupné z: <http://www.benadovo.ocu.sk>

3.2.1 História obce

Mladeč patrila pôvodne k biskupskému panstvu Mohelnickému. Obec Mladeč (do roku 1924 Mlač). V najstarších latinských textoch je uvádzaný názov obce Mladcz (1350) a de Mladsse (1405). Názov označoval „ľud Mládkuv“. V nemecky písaných prameňoch zo 17. až 20. storočia názvy obcí znejú ako Lotsch, Mlatsch a Lautsch. Prvá písomná zmienka o obci Mladeč je z roku 1350, kedy Markéta z Mladče (Mladcze), najskôr z řimického manského rodu Vladykov zo Slavoňova postúpila svojim pravnukom všetky statky, ktoré držala v Mladči. V tom období mala obec okolo 267 obyvateľov (viď príloha č. 4)

Prvá polovica 15. storočia bola pre Mladeč v znamení krátkeho a k tomu ešte prerušeného panstva Kuštátov. K poklesu hospodárskeho významu Mladče za Boskovicov prispel zánik tunajšieho dvora, po prvý krát spomenutého v roku 1505. Rovnako ako v Úsove, Troubelicích a Řimicích sa aj v mladečskom dvore sústreďovala poľnohospodárska výroba a dobytkárstvo, čím bol zaistený dostatok potravín pre panstvo, úradníkov a služobníctvo priamo v mieste. Dôležitým zdrojom príjmov šľachty bolo lesné hospodárstvo, kde získavali finančný zisk z predaja dreva, predovšetkým kvalitných dubov. Obyvateľstvo Mladče bolo od počiatku prevažne české. Prvá vlna nemeckej kolonizácie zasiahla čiastočne (v 2. polovici 14. storočia) a ani druhá vlna kolonizácie behom druhej polovice 16. a začiatkom 17. storočia Mladeč neoslabil.

Udalosti revolučného roku 1848 prispeli k likvidácii stredovekého feudálneho systému. Od roku 1850, kedy boli zavedené štátne politické a súdne úrady, sa Mladeč so Sobačovom stali samostatnými politickými obcami v politickom okrese Litovel. Súčasťou obce bola ešte pred rokom 1850 osada Nové Zámky a tiež osada Nový Dvor. Spádovými strediskami obyvateľov oboch obcí zostali vedľa Litovle susedné farné obce Měrotín a Chudobín. Maximum počtu obyvateľov nemeckej národnosti dosiahla v roku 1939 asi 401 obyvateľov. Do roku 1848 prislúchala obec k úsovskému panstvu, neskôr k okresu Litovel. Súčasťou Mladče sa od tej doby stala osada Nové Zámky, pripojená v rokoch 1938-1945 k landrátu Šternberk. Po roku 1848 bol osadou Mladeč rovnako Nový Dvor, pripojený neskôr k Benkovu. Mladeč nemala v minulosti strediskový charakter, tunajší obyvatelia patrili okrem Litovle spádovo do susedných farných obcí Měrotína a Chudobína, ale blízkosť surovinových zdrojov, ktorá viedla k vybudovaniu niekoľkých priemyslových prevádzok, rast významu Mladče v regióne podporila. Stredne veľká

Mladeč postupne získavala strediskové postavenie a v roku 1960 bola k Mladči pripojená obec Sobáčov a tiež obec Měrotín.

Prvá žiadosť o vybudovanie kanalizácie bola podaná v roku 1955. Problematická a časovo náročná sa stala výstavba vodovodu. Žiadosť o napojenie na pripravovaný skupinový vodovod Uničov – Litovel, ktorú podala Mladeč v roku 1957, bola schválená a k vyhl'adávanému pripojeniu na vodojem v Chudobíne malo dôjsť po roku 1960. Trvalo však dlhých 14 rokov, než bola stavba vodovodu zahájená a to v roku 1974.

3.2.2 Súčasnosc' obce

V Mladči sa nenachádza pošta, ale je umiestnená v Chudobíně, časti Litovli. Väčšina plochy katastra je situovaná do Stredomoravskej nivy s lužným lesom Doubravou, juhozápadná časť na úpätí Třesína prislúcha k Bouzovské vrchovine. Táto časť katastra o rozlohe asi 70 ha je od roku 1933 štátnou prírodnou rezerváciou, ktorej najatraktívnejšou časťou sú vedľa botanických zvláštností a zaujímavých vápencových skalných útvarov predovšetkým svetoznáma Mladečská jaskyňa, kde sa nachádzajú významné paleontologické a archeologické náleziská kostrových pozostatkov pravekého človeka. Preto je tu novoopravená prevádzková budova Mladečských jaskýň. Návštevnosť cca 20 tis. za rok. Severná a západná časť katastra obce je od 15. novembra 1990 súčasťou CHKO Litovelské Pomoraví. Súčasťou Mladče je od roku 1848 osada Nové Zámky, kde bola postavená klasicistická dvojposchodová budova Nových Zámkov. S objektom zámku súvisí drobná empírová stavba Chrám priateľstvo a empírový obelisk Komín v prírodnom parku, ktorý citlivo zapadá do okolitej krajiny. Miestna časť Nové Zámky tvorí stavby z doby Liechtensteinov - Zámok, dnes ústav sociálnej starostlivosti pre mentálne postihnutých dospelých mužov - 90 klientov, a niekdajší hospodársky dvor, ktorý asi v roku 2008 opustila Armáda ČR a ktorý dnes súkromný investor prestavuje na jazdecký areál. Okolitá príroda a lesy bola Liechtenstein pretvorená podobne ako v Lednici na prírodný park s rôznymi romantickými stavbičkami (Chrám priateľstvo, Obelisk, Rytierska sieň, Čertov most). V južnej časti katastra sa nachádza vápencový lom, kde firma Vitoul už 100 rokov spracováva túto surovinu pre ďalšie použitie. V miestnej časti Sobáčov obec obnovila rybník, ktorý potom predala súkromnému investorovi, ktorý tu ponúka voľnočasové aktivity. Celé územie je pretkané sieťou cyklotrás.

Najväčšou realizovanou investičnou akciou Obecného úradu sa v prvom volebnom období stala plynofikácia Mladče a Sobáčova, a to za 7,5 mil. Kč. V rovnakom období sa dočkalo elektrifikácie za 0,5 mil. Kč sídlisko Vápenka. V máji 1999 bola kolaudácia obnoveného rybníka v Sobáčove, ktorý slúži ako biocentrum územného systému ekologickej aktivity. V posledných rokoch sa Mladeč zapísala do povedomia českej verejnosti existenciou netradičného zdravotného zariadenia. Detská ozdravovňa v Mladči a Vojtěhově, ktorá je jednou z troch svojho druhu v ČR, sa využíva k liečbe detí s dýchacími problémami a alergiami.

Materská ani základná škola sa v obci nenachádza. Prvý stupeň ZŠ v Mladči bol po viac ako sto rokoch v roku 1979 uzavretý. V súčasnosti je uzavretá dohoda o školskom obvode s mestom Litovel. Na každého žiaka ZŠ a predškolača v MŠ obec zo svojho rozpočtu prispieva sumou 190 € do rozpočtu obce, ktorá ZŠ alebo MŠ vlastní. V súčasnej dobe je v obci otvorená jedna predajňa zmiešaného tovaru vrátane potravín a jedna kantína v súkromnej firme s možnosťou nákupu potravín aj pre občanov (miestna časť Vápenka). Hostincov je v prevádzke päť – dva Mladeč a tri Sobáčov. Cez letnú sezónu pribudnú ďalšie dve (v Mladči a v Nových Zámkoch). Jeden hostinec je súčasne aj penzión (možnosť ubytovania 2*) a v ďalšom jednom je sála s kapacitou 100 osôb pre konanie spoločenských akcií (plesy, zábavy), obaja sú v Mladči. V obci sa taktiež nachádza Združenie dobrovoľných hasičov Mladeč (ďalej len „SDH“), Telovýchovná jednota Sokol Mladeč (ďalej len „TJ Sokol“), Spolok priateľov Sobáčského rybníka a tri poľovnícke združenia. Obec zo spomínaných podporuje SDH cez Jednotku zboru dobrovoľných hasičov obce Mladeč⁴¹ a TJ Sokol. Podporu im poskytujú formou priamym nákupom, finančnú hotovosť im neposkytujú a nakúpený materiál sa stáva majetkom obce. V obci je zriadená Obecná knižnica, taktiež napojená na rozpočet obce.

TJ Sokol

Myšlienka založenia Sokola v Mladči vznikla okolo roku 1911. Situáciu využil mladečský učiteľ a jeho pričinením sa v roku 1919 uskutočnilo valné zhromaždenie miestnej sokolskej jednoty. Mala celkom 96 členov. Od samého začiatku sa členovia Jednoty Sokola aktívne zapojovali do kultúrneho a verejného života obce. Hrávali ochotnícke hry a každoročné mikulášske nádielky. Aby sa mohli udržať financie pod kontrolou, bola v roku 1936 zriadená finančná komisia, tým sa posilnila dôvera miestnych

---

⁴¹ Obec musí zriadiť Jednotku zboru dobrovoľných hasičov na základe §29 odst. 1 písm. a) zákona č. 133/1985 Sb., o požiarnej ochrane.

občanov k Jednote a jej stav sa zvýšil na 123 členov. V roku 1968 na jej činnosť naviazala Telovýchovná jednota Sokol Mladeč – oddiel kopané. Činnosť oddielu bola od začiatku financovaná z vlastných prostriedkov, plynúcich z organizovania spoločenských a verejných akcií. V súčasnej dobe výrazne finančne napomáha TJ Sokol zo svojho rozpočtu Obecný úrad Mladeč. TJ Sokol reprezentuje mužstvo mužov, ktorý je v sezóne 2010-2011 účastníkom IV. Triedy sk. B súťaže OFS Olomouc.

Jednotka zboru dobrovoľných hasičov obce Mladeč

V Mladči existuje hasičský zbor od roku 1886 a bol zriadený starostom pánom Václavom Krškom. Vtedy sa do spolku prihlásilo 36 osôb. Po schválení stanov spolku obecným predstavenstvom bolo treba vyriešiť najvážnejší problém a to získanie finančných prostriedkov k zakúpeniu výzbroje a náradia. A tak starosta oslovil knieža Jana z Lischtenštejna a ten žiadosti vyhovel. V rámci štátom vykonanej reorganizácie hasičstva sa v roku 1953 zmenil názov na Miestnu jednotu Českého zväzu požiarnej ochrany. V roku 2008 bola zastupiteľstvom obce Mladeč oficiálne zriadená Jednota zboru dobrovoľných hasičov obce Mladeč.⁴²

3.3 Analýza hospodárenia obce Beňadovo v SR za roky 2007-2011

Obec Beňadovo hospodári podľa zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Príjmy a výdavky obce Beňadovo sú rozdelené podľa rozpočtovej klasifikácie v Tab. 3.3.1. Z hľadiska lepšieho porovnania sú roky 2007 a 2008 premenené do meny Euro, aj keď SR prijala túto menu až v roku 2009. Obidva roky sú prepočítané konverzným kurzom 30,126 Sk/1 €. Pre väčší prehľad sú príjmy a výdavky podľa rozpočtovej klasifikácie vyjadrené v percentách v podiele k celkovým príjmom a výdavkom.

---

⁴² MLADEČ. *Základné informácie o obci*. [online]. [cit. 2013-03-14]. Dostupné z: [http:// www.mladec.cz](http://www.mladec.cz)

Tab. 3.3.1 Príjmy a výdavky obce Beňadovo za obdobie 2007-2011

PRÍJMY	2007	2008	2009	2010	2011
Daňové príjmy (v €)	149 671	176 193	168 818	141 766	163 418
% podiel	63,61 %	25,62 %	27,30 %	22,29 %	34,61 %
Nedaňové príjmy (v €)	6 041	6 672	6 849	11 770	8 470
% podiel	2,57 %	0,97 %	1,11 %	1,85 %	1,97 %
Kapitálové príjmy (v €)	332	402 045	314 900	342 300	124 530
% podiel	14 %	58,46 %	50,93 %	53,82 %	26,37 %
Granty a transfery (v €)	79 267	102 802	127 769	140 171	169 536
% podiel	33,69 %	14,95 %	20,66 %	22,04 %	35,90 %
SPOLU (v €)	235 312	687 712	618 336	636 007	472 173
VÝDAVKY					
Bežné výdavky (v €)	204 707	259 211	293 623	241 727	306 149
% podiel	89,96 %	40,63 %	43,11 %	32,55 %	74,22 %
Kapitálové výdavky (v €)	22 837	378 842	387 480	500 807	106 362
% podiel	10,04 %	59,37 %	56,89 %	67,45 %	27,78 %
SPOLU (v €)	227 544	638 054	681 103	742 534	412 511

Zdroj: Záverečné účty obce Beňadovo za obdobie 2007-2011

Hospodárenie obce Beňadovo v roku **2007** skončilo s prebytkom 7 767 €, popritom finančné operácie (príjmové – výdavkové) činili 16 265 €, čiže zostatok peňažných prostriedkov (ďalej len „PP“) bol 24 032 € (viac v 4. kapitole v Tab. 4.3.1) Príjmy dosahovali čiastku 235 312 €, z toho tvorilo daňové príjmy 63,61 %, nedaňové príjmy 2,57 %, granty a transfery 33,69 %, kapitálové príjmy 0,14 % (ktoré hlavne zvýšil predaj auta Škoda Favorit za 3 300 €). Najvyššia čiastka bola poukázaná prostriedkami zo štátneho rozpočtu (ďalej len „ŠR“) a to daňové príjmy vo výške 149 671 €. V tomto roku obec Beňadovo nevykonala žiadnu investičnú činnosť. Výdavky podľa záverečného účtu obce Beňadovo dosahovali výšku 227 544 €. Najvyššiu čiastku dosiahli bežné výdavky a to takmer 90 % celkových výdavkov. Kapitálové výdavky činili výšku 22 837 €, v tom je započítaný nákup osobného automobilu za 15 734 €, taktiež nákup multifunkčného stroja za 1 991 €, rekonštrukcia verejného osvetlenia vo výške 2 721 € a iné.

V roku **2008** sa prebytok rozpočtu zvýšil a to až na výšku 49 658 €. Príjmy činili v roku 2008 čiastku 687 712 €. V porovnaní s minulým rokom je to vyššia suma hlavne z hľadiska zvýšenia kapitálových príjmov, v ktorých sú započítané investičné dotácie, kde

obec dostala z Enviromentálneho fondu 267 000 € na rozšírenie vodovodu, z Ministerstva školstva dostala obec 66 387 € na havarijný stav školy a nezanedbateľná čiastka 39 832 € je aj z Úradu vlády na multifunkčné ihrisko, to spolu tvorilo takmer 60 % z celkových príjmov. V kapitálových príjmoch sú započítané investičné dotácie a z toho nepoužité dotácie vo výške 62 006 €. Ďalej daňové príjmy sa podieľali na celkových príjmoch časťou 25,62 %, nedaňové zanedbateľnými 0,97 %, granty a transfery 14,95 %. Bol prijatý krátkodobý kontokorentný úver, z ktorého sa uhradil zostatok úveru vo výške 20 000 €. V roku 2008 mala obec Beňadovo výdavky vo výške 638 054 €, čo je oproti minulému roku 2007 o 310 000 € viac, kde hlavne výstavba vodovodu stála obec 296 000 € a oprava havarijného stavu školy 57 458 €. V tomto roku tvorili kapitálové výdavky vyššiu časť a to takmer 60 %.

Obec Beňadovo v roku **2009** hospodárila s príjmami 618 336 € a s výdavkami 681 103 €. V záverečnom účte bol teda vykázaný schodok rozpočtu a to vo výške 62 767 €. Bol prijatý kontokorentný úver vo výške 71 000 € a zostatok z dotácií z roku 2008 vo výške 62 000 €. Daňové príjmy sa podieľali iba 27,30 % na spomínaných príjmoch, hlavnú časť znova tvorili kapitálové príjmy a to vo výške 314 900 €. Tie sa rovnajú investičným dotáciám započítaných v kapitálových príjmoch. Išlo o investície na rekonštrukciu strechy základnej a materskej školy vo výške 77 000 €, a z environmentálneho fondu spolufinancovaný vodovod v sume 233 000 €. Čo sa týka výdavkov, tak tam tvorili pre obec Beňadovo 681 103 €. Medzi významné položky patrí rozvoj obce, kde obec vynaložila 4 400 €. Vybudovali ekoalejku (park) pre občanov. Rok 2009 bol ako rok 2008 pre obec Beňadovo investično aktívny, preto kapitálové výdavky tvorili väčšiu polovicu a to 56,89 %. Z pomedzi viacerých aktivít je potrebné spomenúť projekt vykurovanie biomasou z vlastných prostriedkov vo výške 6 000 €, zakúpenie zariadení na biologicky rozložiteľný odpad vo výške 90 000 €, výstavba multifunkčného ihriska, kde bola využitá dotácia z roku 2008 vo výške 44 000 €. V tomto roku bola v SR prijatá mena Euro (€).

V sledovanom roku **2010** rozpočet obce Beňadovo skončil so schodkom v sume 106 527 €. Príjmy tvorili čiastku 636 007 €, na tom sa podieľali daňové príjmy 22,29 %, nedaňové 1,85 %, neinvestičné transfery 22,04 % a investičné transfery započítané v kapitálových príjmoch dosiahli výšku 342 300 €. Znova investično aktívny rok ako po minulé dva roky. Tie navýšili dotácie zo štátneho rozpočtu SR a z Enviromentálneho fondu na rekonštrukciu strechy ZŠ 220 000 € a rekonštrukcia strechy MŠ vo výške

66 000 €. Pri sledovaní výdavkov vo veľkej miere prevyšovali kapitálové výdavky nad bežnými a to až 33 %. Veľké čiastky na investície sa dotýkali hlavne odstránenia havárie ZŠ a budovanie vodovodu.

Obec Beňadovo sa znova v roku **2011** vrátila k prebytkovému hospodáreniu ako pred tromi rokmi a to vo výške 59 662 €, za to finančné operácie skončili s mínusovou hodnotou a to v čiastke 32 461 €. Na príjmovej stránke sa podieľala dotácia na rekonštrukciu miestnych komunikácií, ktorá bola prenesená z roku 2010 do roku 2011 a to formou finančných operácií zapojenou do rozpočtu obce vo výške 201 000 € a použila sa na splatenie krátkodobej pôžičky. Obec uzatvorila s fyzickou osobou zmluvu o krátkodobej pôžičke vo výške 4 500 €. Na výdavkovej stránke z rozpočtovaných 0 € bola pripísaná dotácia na Rekonštrukciu miestnych komunikácií. Na realizáciu si obec vzala úver, ktorý sa touto dotáciou splatil. Skutočné čerpanie bolo vo výške 238 361 €. Celkové príjmy dosiahli čiastku 472 173 € a výdavky 412 511 €. Daňové príjmy sa podieľali na tejto sume čiastkou 34,61 %, nedaňové 1,97 %, kapitálové 26,37 %, granty a transfery 35,90 %. V spomínanom roku boli dotované investičnými transfermi investície a to 8 000 € na bezpečnostný chodník a 88 000 € z Enviromentálneho fondu na rozšírenie zdroja tepla. Vo výdavkoch od roku 2007 znova dominovali bežné výdavky a to 74,22 % na celkových výdavkoch.⁴³

3.4 Analýza hospodárenia obce Mladeč v ČR za roky 2007-2011

Obec Mladeč zostavuje svoj rozpočet a záverečný účet podľa zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlách územných rozpočtov, v znení neskorších predpisov.⁴⁴

Tab. 3.4.1 ukazuje príjmy a výdavky podľa rozpočtovej klasifikácie v mene Euro a v percentnom podiele k celkovým príjmom a výdavkom. Údaje zo záverečného účtu o príjmov a výdavkoch sú prepočítané ročnými kurzami podľa porovnávaných rokov do meny Euro, ktoré sú uvedené v prílohe č.5. Z Tab. 3.4.1 je možné vidieť, že daňové príjmy po sledované roky tvoria najväčšiu časť celkových príjmov, až na roky 2007 a 2011, kde

⁴³ Záverečné účty obce Beňadovo za roky 2007-2011

⁴⁴ Výpočty pre každú obec vychádzajú z hodnôt celkového inkasa uvedených v zákone o štátnom rozpočte na rok 2013, počet obyvateľov, rozloha (k 1. 1. 2012) a počet žiakov (k 30. 9. 2011) i počet zamestnancov (k 1. 12. 2011) vychádza z údajov uvedených vo vyhláške č 449/2012 Z. z, ktorá nadobúda účinnosť od 1. 1. 2013 (Zbierka zákonov - čiastka 166). <http://www.smocr.cz/kalkulacka-rud/>

podiel prijatých transferov zvýšil celkové príjmy, hlavne v roku 2011. Čo sa týka výdavkov tak jednoznačne prevyšujú bežné výdavky oproti kapitálovým, až na rok 2011, kde vďaka prijatým investičným transferom sa mohli uskutočňovať kapitálové výdavky na investičnú činnosť.

Tab. 3.4.1 Príjmy a výdavky obce Mladeč za obdobie 2007-2011

PRÍJMY	2007	2008	2009	2010	2011
Daňové príjmy (v €)	212 431	298 881	233 724	251 048	253 171
% podiel	39,79 %	83,30 %	83,76 %	75,56 %	45,23 %
Nedaňové príjmy (v €)	37 581	48 068	35 620	41 994	7 749
% podiel	7,04 %	13,4 %	12,77 %	12,64 %	1,38 %
Kapitálové príjmy (v €)	134 170	998	0	3 340	3 533
% podiel	25,13 %	0,28 %	0 %	1,01 %	0,63 %
Prijaté transfery (v €)	149 681	10 851	9 696	35 855	295 265
% podiel	28,04 %	3,02 %	3,47 %	10,79 %	52,75 %
SPOLU (v €)	533 863	358 797	279 040	332 237	559 718
VÝDAVKY					
Bežné výdavky	222 381	237 438	212 570	205 553	224 093
% podiel	67,82 %	92,16 %	84,59 %	54,75 %	40,49 %
Kapitálové výdavky	105 516	20 186	38 724	169 904	329 388
% podiel	32,18 %	7,84 %	15,41 %	45,25 %	59,61 %
SPOLU	327 897	257 624	251 294	375 457	553 480

Zdroj: Záverečné účty obce Mladeč za obdobie 2007-2011 – vlastné vypracovanie

Rok **2007** skončil pre obec Mladeč už so spomínaným prebytkom vo výške 205 966 €. Čiže príjmy dosahovali sumu 533 863 € a prevyšovali výdavky o uvedený prebytok. Hlavnou položkou na príjmovej stránke rozpočtu je súbor daňových príjmov a to 39,79 %. Nedaňové príjmy sa podieľali na celkových príjmoch 7,04 %, kapitálové príjmy 25,13 %, prijaté transfery 28,04 %. Príjmy ďalej vylepšila 10 % pozastávky dotácie zo Sociálneho fondu životného prostredia (ďalej len „ŠFŽP“) ČR na vybudovanie kanalizácie a čističky odpadových vôd (ďalej len „ČOV“) vo výške 122 174 €. V roku 2007 obec predala sobáčovský rybník za 126 064 €. Bežné výdavky v čiastke 222 381 € prevyšovali kapitálové a to o 35 %. Vysoká položka v záverečnom účte je odvádzanie a čistenie odpadových vôd v sume 89 001 €. Obec prijala v roku 2007 úver vo výške 72 216 € na vybudovanie suchých poldrov, revitalizácia riečnych systémov. Dramaticky tiež obec

v tomto roku znížila dlhovú službu (splatili úvery a pôžičku) vo výške 208 833 € a to vďaka predaju rybníka. Boli realizované tri rozpočtové opatrenia v objeme 19 954 €. Taktiež bola prijatá verejná finančná podpora zo štátneho rozpočtu vo výške 122 894 €.

Kladné saldo hospodárenia sa preukázalo aj v roku **2008** a to vo výške 101 173 €. Príjmy tvorili 358 797 € a prevyšovali výdavky o 101 173 €. V tomto roku sa neuskutočňovali žiadne investície ani výrazné predaje majetku obce, ktoré by zvýšili príjmy. Z toho dôvodu sa daňové príjmy podieľajú vysokou časťou na celkových príjmoch a to vo výške 83,30 % a bežné výdavky tvorili až 92,16 %. Prijaté transfery sa podieľali časťou 3,02 %. V tomto roku obec dostala neinvestičnú dotáciu na voľby do krajov a 1/3 senátu vo výške 1 990 € a neinvestičnú dotáciu pre hasičov na nákup čerpadla vo výške 995 €. Obec poskytla transfer pre TJ Sokol vo výške 2 500 €. Boli realizované tri rozpočtové opatrenia v objeme 39 190 €.

Obec Mladeč zaznamenala v roku **2009** mierny pokles prebytku rozpočtu oproti sledovaným dvom minulým rokom a to vo výške 27 746 €. Príjmy dosiahli výšku 279 040 € a výdavky 251 294 €. Znova ako v roku 2008 tvorili daňové príjmy až 83,76 %. Kapitálové príjmy boli v tomto roku nulové a investičné a neinvestičné transfery znamenali pre rok 2009 iba 3,47 %. Bežné výdavky taktiež dosiahli ako v minulom roku vysokú časť na celkových výdavkoch a to 84,59 %. Obec získala neinvestičný transfer na voľby do Európskeho parlamentu 1 500 €. Ďalej dotáciu na zriadenie pracoviska Czech point vo výške 3 019 €. Jednotka hasičského zboru dostala z rozpočtu 1 500 € na opravu hasičského vozidla. Boli realizované štyri rozpočtové opatrenia v objeme 63 787 €.

Hospodárenie obce Mladeč vykazovalo v roku **2010** schodok vo výške 43 219 €, hlavne z dôvodu vyššieho schodku kapitálového rozpočtu vo výške 166 564 €, kde kapitálové príjmy tvorili 3340 € a kapitálové výdavky 169 904 €. Celkové príjmy tvorili 332 237 € a výdavky 375 457 €. Daňové príjmy opäť tvorili najvyššiu časť a to 75,58 % na celkových príjmoch, nedaňové 12,63 %, spomínané kapitálové 1 %, prijaté transfery 10,79 %. Obec prijala úver na rekonštrukciu verejného priestranstva v obci Mladeč vo výške 98 857 € (splatnosť úveru je do 20.12.2013) na predfinancovanie investičnej akcie SO 104 M4 - komunikácia k ihrisku - časť A. Obec mala aj príjem z predaja hnuteľného majetku (automobil) vo výške 2 966 €. Ďalej dostala neinvestičné dotácie na voľby do parlamentnej snemovne, zastupiteľstiev obcí a sčítanie ľudu, domov a bytov 3 717 €. Investičné dotácie z Programu obnovy vidieka Olomouckého kraja 19 771 € na rekonštrukciu verejného osvetlenia. Leader - Program rozvoja vidieka ČR 2007 - 2013

Rekonštrukcia verejného priestranstva v obci Mladeč bolo v roku 2010 hradené z dlhodobu prijatých požičaných prostriedkov a to úverom vo výške 98 857 €. Na strane výdavkov v roku 2010 tvorili bežné a kapitálové výdavky podobné čiastky a tým sa bežné výdavky podieľali 54,75 % a kapitálové 45,25 %. Najvýznamnejšou položkou bola investičná akcia dopravná komunikácia k ihrisku. Bolo realizovaných desať rozpočtových opatrení v objeme 177 350 €.

Príjmy v roku **2011** znamenali pre obec Mladeč rast a to na výšku 559 718 € a výdavky 553 480 €, čoho výsledkom bol prebytok hospodárenia vo výške 6 238 €. Zvýšenie príjmov vytvorili hlavne prijaté transfery vo výške 295 265 €, čo tvorilo väčšiu polovicu celkových príjmov. Daňové príjmy predstavovali 40,23 %, nedaňové 1,38 % a kapitálové 0,63 %. V roku 2011 obec prijala úver na predfinancovanie investície Rekonštrukcia miestnej komunikácie Mladeč - Sobáčov vo výške 209 765 €. Olomoucký kraj prispel investičnou dotáciou vo výške 5 083 € na nákup vozidla pre miestnych hasičov. Po vyúčtovaní investičnej akcie "Rekonštrukcia komunikácie k ihrisku - časť A" bola obci zaslaná dotácia vo výške 69 782 €. Od Regionálnej rady regiónu súdržnosti Stredná Morava dostala obec po vyúčtovaní investičnej akcie "Rekonštrukcia miestnej komunikácie Mladeč - Sobáčov" dotáciu vo výške 207 639 €. Obec mala aj príjem z predaja nehnuteľného majetku (pozemkov) vo výške 3 497 € (kapitálové príjmy). V roku 2011 tvorilo celkové výdavky takmer 60 % kapitálových výdavkov. Najvýznamnejšou položkou sú investičné akcie Rekonštrukcia miestnej komunikácie Mladeč - Sobáčov, úprava knižnice v Mladči a predĺženie verejného osvetlenia v Sobáčov. Miestnej Jednotke zboru dobrovoľných hasičov bolo s príspevom Olomouckého kraja zakúpené vozidlo Opel Vivaro v hodnote 11 346 €. Značnú časť výdavkov tvorili náklady na prevádzku obce. V rámci financovania obec prijala úver vo výške 290 760 € na predfinancovanie investičnej akcie Rekonštrukcia miestnej komunikácie Mladeč - Sobáčov a uhradila splátky dlhodobu prijatých požičaných prostriedkov vo výške 326 098 €. Bolo realizované deväť rozpočtových opatrení.⁴⁵

---

⁴⁵ Záverečné účty obce Mladeč za obdobie 2007-2011

4. ZHODNOTENIE HOSPODÁRENIA VYBRANÝCH OBCÍ

Základný prehľad o príjmoch a výdavkoch jednotlivo pre obec Beňadovo v SR a obec Mladeč v ČR je uvedený v predchádzajúcej kapitole a poukazuje na skutočnosť, že sa hospodárenie obcí vyznačuje ako zhodnými tak aj rozdielnymi znakmi. Táto kapitola sa konkrétne zameriava na príjmy a výdavky obcí a vykresľuje odchýlky v hospodárení a financovaní porovnávaných obcí.

4.1 Príjmy

Príjmy v rozpočtoch obce v SR sa delia podľa rozpočtovej klasifikácie na daňové, nedaňové, kapitálové, granty a transfery a príjmové finančné operácie. Príjmy obecných rozpočtov v ČR delíme podľa druhového triedenia rozpočtovej skladby na štyri základné druhy a to na daňové, nedaňové, kapitálové a prijaté transfery.⁴⁶ Pričom výdavky sa delia na bežné a kapitálové, takisto ako v ČR.⁴⁷

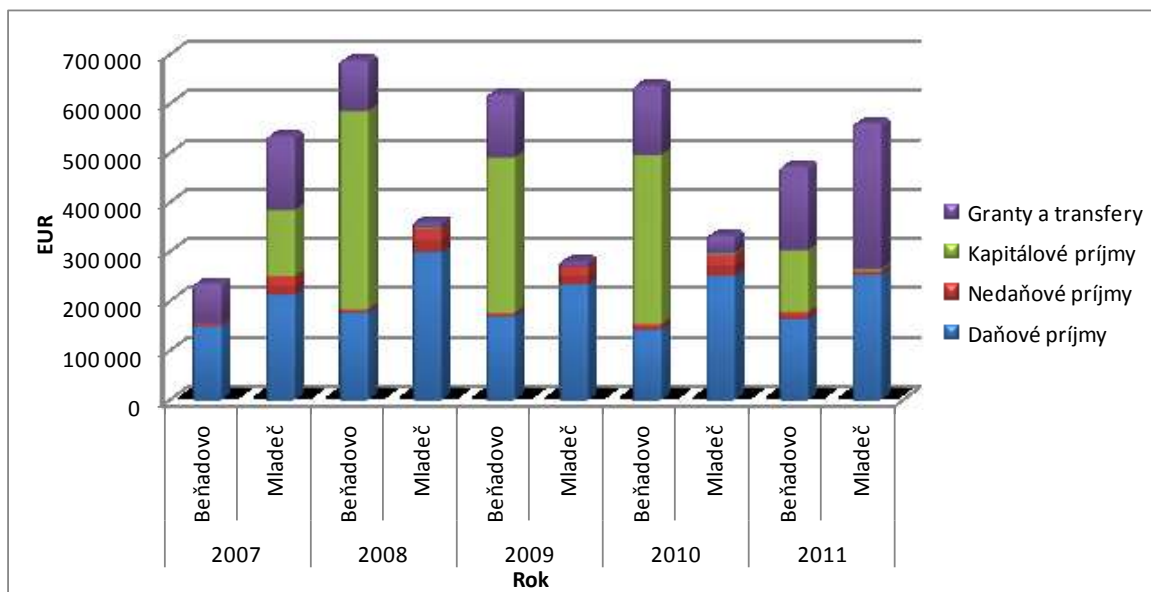
V prílohe č.6 sú viditeľné rozdiely v príjmoch medzi obcou Beňadovo a obcou Mladeč za sledované obdobie 2007-2011. Pomer jednotlivých príjmov podľa rozpočtovej klasifikácie na celkových príjmoch obidvoch obcí je znázornený v grafe č. 4.1.1. V mene € sú porovnané jednotlivé príjmy u obidvoch obcí a v Tab. 4.1.1 a pre lepšie porovnanie sú príjmy rozdelené v percentách v prílohe č. 7.

---

⁴⁶ Výhláška MF ČR č. 323/2002 SB., o rozpočtové skladbě

⁴⁷ Opatrenie MF SR č. MF/010175/2004-42

Graf. č. 4.1.1 Porovnanie príjmov podľa rozpočtovej klasifikácie u obcí Beňadovo a Mladeč za sledované obdobie 2007-2011 (v €)

Zdroj: Záverečné účty obcí Beňadovo a Mladeč za obdobie 2007-2011 – vlastné vypracovanie

Ako je vidieť z grafu č.4.1.1 a Tab. 4.1.1 najväčší podiel na rozpočte obce Beňadovo majú z veľkej miery kapitálové príjmy, v ktorých slovenská obec má zahrnuté aj investičné dotácie, významnú časť tvoria ďalej granty a transfery, v nemalej miere nedaňové príjmy a samozrejme daňové príjmy, ktoré ale v porovnaní s obcou Mladeč tvoria najväčšiu časť celkových príjmov a to v rokoch 2008-2010 až okolo 80 %, čo na rozdiel u obce Beňadovo je to okolo 20-30 %.

Daňové príjmy tvoria u obce Beňadovo od 141 000-177 000 €, čím sa podieľajú na rozpočte časťou 22-64 %, pre porovnanie u obce Mladeč sa podieľajú daňové príjmy časťou od 39-84 %, čo vytvára sumy od 212 000-299 000 € a je to takmer dvojnásobok daňových príjmov u obce Beňadovo.

Kapitálové príjmy tvoria u obce Mladeč len okolo 0-1 % a u obce Beňadovo okolo 30-50 %, pre porovnanie v € sú to sumy u obce Beňadovo od 332-402 000 € a pri obci Mladeč je to suma od 0-135 000 €. Rozdiely sú už v spomínanom zaradení investičných transferov (viď 3.kapitola).

Tab. 4.1.1 Porovnanie príjmov podľa rozpočtovej klasifikácie u obcí Beňadovo a Mladeč za sledované obdobie 2007-2011 (v €)

	2007		2008		2009		2010		2011	
	Beňadovo	Mladeč	Beňadovo	Mladeč	Beňadovo	Mladeč	Beňadovo	Mladeč	Beňadovo	Mladeč
Daňové príjmy	149 671	212 431	176 193	298 881	168 818	233 724	141 766	251 048	163 418	253 171
Nedaňové príjmy	6 041	37 581	6 672	48 068	6 849	35 620	11 770	41 994	146 89	7 749
Kapitálové príjmy	332	134 170	402 045	998	314 900	0	342 300	3 340	124 530	3 533
Granty a transfery	79 267	149 681	102 802	10 851	127 769	9 696	140 171	35 855	169 536	295 265
Príjmy spolu	235 312	533 863	687 712	358 797	618 336	279 040	636 007	332 237	472 173	559 718

Zdroj: Závěrečné účty obcí Beňadovo a Mladeč za obdobie 2007-2011 – vlastné vypracovanie

Čo sa týka prijatých transferov tie u obce Beňadovo zahrňujú len neinvestičné dotácie v porovnaní s obcou Mladeč sú ale o dosť vyššie z dôvodu, že obec Beňadovo dostáva do položky granty a transfery dotácie na ZŠ a MŠ (viac v prílohe č. 8) a obec Mladeč má v položke granty a transfery zhrnuté investičné aj neinvestičné transfery (ZŠ a MŠ sa v obci nenachádza), čo nie je adekvátne pre účelné porovnávanie. Pre porovnanie pre obec Beňadovo sa pohybujú granty a transfery rastúcou tendenciou a to vo výške od 79 000-170 000€, čo tvorí okolo 14-36 % na celkových príjmoch obce, naproti u obce Mladeč sú čiastky od 9 000-295 000 €, čím sa podieľajú na celkových príjmoch od 3-53 %. Pri položkách kapitálové príjmy a granty a transfery je vidno rozdiel pri začlenení investičných transferov medzi obcami (viac je problematika analyzovaná nižšie).

Nedaňové príjmy tvoria u obce Beňadovo od 6 000-15 000 €, čo je okolo 1-3 % na celkových príjmoch. Pri obci Mladeč je to vyššia suma a to od 7 000-48 000 €, čo tvorí od 1-13 % na celkových príjmoch (viac nižšie).

4.1.1 Vlastné zdroje financovania

Vlastné zdroje tvoria daňové, nedaňové príjmy a kapitálové príjmy (u obce Beňadovo pre porovnanie prijatých transferov a vlastných zdrojov sú investičné transfery odstránené z kapitálových príjmov a sú pridané do prijatých transferov (viď nižšie príloha č. 9)). Ďalej radíme medzi vlastné zdroje rezervy, bežné prostriedky, príjmy z prenájmu, príjmy

z predaja majetku, prebytky hospodárenia minulých rokov, výnosy z podielových daní a iné.⁴⁸

Dostatočne veľký objem vlastných finančných zdrojov je pre obec len výhodou, pretože nie je nútená pri financovaní i náročnejších investícií využívať dlhové prostriedky financovania. Obec by mala vynaložiť úsilie na všetky dostupné možnosti financovania investícií a potrieb z nenávratných zdrojov.

Daňové príjmy

Daňové príjmy obcí tvoria príjmy z miestnych daní a poplatkov a daní podielových a daní zverených. V súčasnosti je v SR objemovo najvýznamnejším druhom daňového príjmu v rozpočtoch obcí podiel na výnose dane z príjmu fyzických osôb a u obcí v ČR⁴⁹ taktiež daň z príjmov FO a PO a k tomu ešte daň z pridanej hodnoty.

V Tab. 4.1.1.1 je možné vidieť jednotlivé delenie daňových príjmov v porovnaní u oboch obcí, v percentnom vyjadrení k daňovým príjmom a prepočet na 1 obyvateľa obce.⁵⁰

---

⁴⁸ STRNÁL, Michal et al. *Manuál projektového plánovania pre obce*. 1. vyd. Nitra: Obviam Regio, 2011. ISBN 978-80-970743-8-8. Str. 156

⁴⁹ Vývoj daňových príjmov v ČR od roku 2008 ovplyvnila novela zákona č 243/2000 Z. z., o rozpočtovom určení daní, ktorá upravila spôsob rozdeľovania daní z príjmov a dane z pridanej hodnoty v ČR.

⁵⁰ V tabuľkách v tejto kapitole sú u obce Beňadovo sú položky na 1 obyv. prepočítané počtom obyvateľov 770 a u obce Mladeč 759 obyvateľmi za všetky sledované roky.

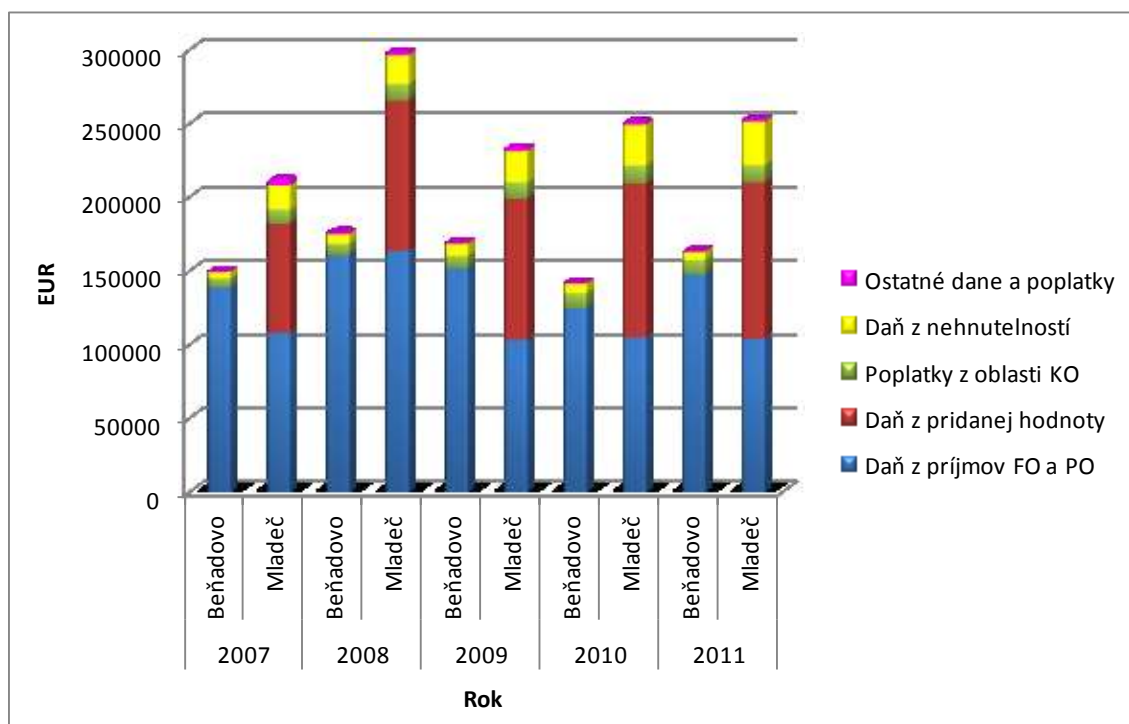
Tab. 4.1.1.1 Porovnanie položiek daňových príjmov u obcí Beňadovo a Mladeč za sledované obdobie 2007-2011 (v €).

	2007		2008		2009		2010		2011	
	Beňadovo	Mladeč	Beňadovo	Mladeč	Beňadovo	Mladeč	Beňadovo	Mladeč	Beňadovo	Mladeč
Daň z príjmov FO a PO	139182	107961	160957	163822	152117	103428	125108	105051	147661	104181
na 1 obyv.	180,76	142,22	209,04	215,88	197,55	136,27	162,48	138,41	191,77	137,26
% podiel na daň. príjmoch	92,99%	50,82%	91,35%	54,81%	90,11%	44,25%	88,25%	41,85%	90,36%	41,15%
Daň z pridanej hodnoty	-	74404	-	102003	-	95946	-	104506	-	106078
na 1 obyv.	-	98,03	-	134,42	-	126,41	-	153,32	-	139,76
% podiel na daň. príjmoch	-	35,03%	-	34,14%	-	41,05%	-	46,35%	-	41,90%
Poplatky z oblasti KO	6 174	9592	7635	11102	8371	10778	10054	12173	10013	11682
na 1 obyv.	8,02	17,8	9,92	17,32	10,87	14,2	13,06	16,04	13	15,39
% podiel na daň. príjmoch	4,13%	6,36%	4,33%	4,40%	4,96%	4,61%	7,09%	4,85%	6,13%	4,61%
Daň z nehnuteľností	4 216	16388	6 539	19657	8 185	21410	6 418	27662	5 417	29570
na 1 obyv.	5,47	21,59	8,49	25,9	10,63	28,21	8,34	36,44	7,04	38,96
% podiel na daň. príjmoch	2,82%	7,71%	3,71%	6,58%	4,85%	9,16%	4,53%	11,02%	3,31%	11,68%
Ostatné dane a poplatky	100	4086	1062	2297	145	2162	186	1655	327	1660
na 1 obyv.	0,13	5,38	1,38	3,03	0,19	2,85	0,24	2,18	0,42	2,19
% podiel na daň. príjmoch	0,07%	1,92%	0,60%	0,77%	0,09%	0,93%	0,13%	0,66%	0,20%	0,66%
Daňové príjmy SPOLU	149 671	212 431	176 193	298 881	168 818	233 724	141 766	251 048	163 418	253 171
na 1 obyv.	194,38	279,88	228,82	393,78	219,24	307,94	184,11	330,76	212,23	333,56

Zdroj: Záverečné účty obcí Beňadovo a Mladeč za obdobie 2007-2011 – vlastné vypracovanie

Z Tab. 4.1.1.1 vyplýva, že daňové príjmy mali v sledovanom období 2007-2011 u obce Beňadovo rôznorodú tendenciu zmien, aj keď čiastky sa pohybovali od 141 000-177 000 € v porovnaní u obce Mladeč od 212 000-299 000 €. Pre lepšiu predstavivosť komparácie jednotlivých položiek je vytvorený graf č. 4.1.1.1.

Graf. č. 4.1.1.1 Porovnanie položiek daňových príjmov u obcí Beňadovo a Mladeč za sledované obdobie 2007-2011 (v €)

Zdroj: Závěrečné účty obcí Beňadovo a Mladeč za obdobie 2007-2011 – vlastné vypracovanie

Je viditeľné, že u obidvoch obcí tvoria daňové príjmy celkom stabilnú časť na pár odchýliek, ale rozhodne k celkovým príjmom tvoria rozhodujúcim a najstabilnejším zdrojom financií pre obec Mladeč. Ako je vidieť v Tab.4.1.1.1 na 1 obyvateľa u obce Beňadovo sa pohybujú daňové príjmy od 184-228 €/1 obyv. a u obce Mladeč od 279-394 €/1 obyv. Čo sa týka zdieľaných daní (dane z príjmov a dane z pridanej hodnoty) sú porovnané so zverenými daňami pre jednotlivé obce v Tab. 4.1.1.2, odkiaľ je vidieť, že zdieľané dane tvoria u obce Mladeč v určitých sledovaných rokoch aj dvojnásobok zdieľaných daní obce Beňadovo. Je to zreteľné pri porovnaní dane z príjmov, ktoré sa u obce Beňadovo pohybujú na celkových daňových príjmoch okolo 90 %, kde u obce Mladeč je to okolo 40-50 % a zvyšok celkových daňových príjmov tvoria väčšinou príjmy z dane z pridanej hodnoty, ktorá obciam v SR nie je zdieľaná, čím sa vysvetľuje veľký rozdiel medzi daňovými príjmami porovnávaných obcí. V prílohe č. 10 je graficky zobrazené porovnanie zdieľaných daní u obidvoch obcí za celé sledované obdobie 2007-2011, kde je zobrazený spomínaný takmer dvojnásobný rozdiel. Zdieľané dane u obce Beňadovo tvorili 725 025 € a u obce Mladeč 1 079 292 €. Konkrétne rozdelené zdieľané dane u českej obce Mladeč na daň z príjmov FO, daň z príjmov PO, DPH sú v prílohe č. 11.

Tab. 4.1.1.2 Porovnanie zdieľaných a zverených daní u obcí Beňadovo a Mladeč za sledované obdobie 2007-2011 (v €)

	2007		2008		2009		2010		2011	
	Beňadovo	Mladeč	Beňadovo	Mladeč	Beňadovo	Mladeč	Beňadovo	Mladeč	Beňadovo	Mladeč
Dane zdieľané	139 182	182351	160 957	265880	152 117	199374	125 108	209558	147 661	210259
na 1 obyv.	180,76	240,25	209,04	350,30	197,55	262,68	162,48	276,10	191,77	277,02
Dane Zverené	4 216	16388	6 539	19657	8 185	21410	6 418	27662	5 417	29570
na 1 obyv.	5,48	21,59	8,49	25,90	10,63	28,21	8,34	36,45	7,04	38,96

Zdroj: Závěrečné účty obcí Beňadovo a Mladeč za obdobie 2007-2011 – vlastné vypracovanie

Daň z nehnuteľností tvorí v SR⁵¹ aj v ČR⁵² daň z pozemkov, daň zo stavieb a na viac v SR daň z bytov. Je stanovená ročná sadzba dane z pozemkov a zo stavieb a bytov. Tá sa ďalej násobí koeficientom, pre ktorý je rozhodný počet obyvateľov obce podľa posledného sčítania ľudu. Pri stanovení koeficientu je na rozhodnutí obce. Obec môže koeficient obecne záväznou vyhláškou zvýšiť alebo znížiť. Obec Beňadovo má jednu sadzbu na všetky pozemky, u dane zo stavieb sú tie koeficienty obsiahlejšie.

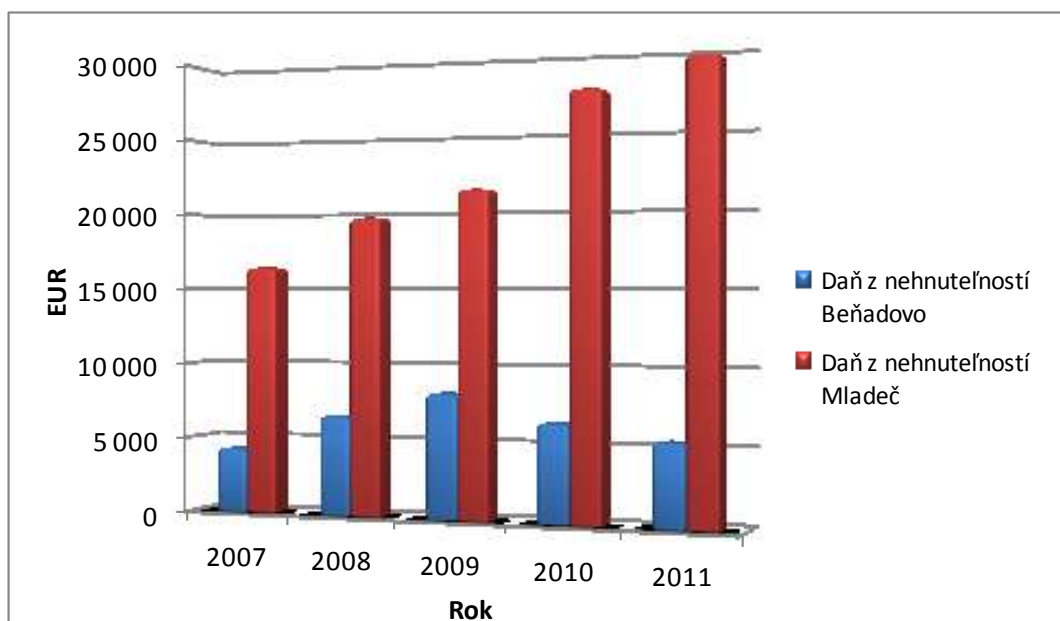
Z grafu č. 4.1.1.2 je možné sledovať, že obec Beňadovo má znova nižší výnos, ale tentokrát z dane z nehnuteľností (zo zverenej dane) ako obec Mladeč. Ako môžeme vidieť v Tab. 4.1.1.2, kde zverené dane tvorí iba daň z nehnuteľností. U obce Beňadovo sa pohybuje od 5-11 €/1 obyv. výška príjmu je od 5 417-8 186 €, čo je 2-3 % na celkových príjmoch a má rôznorodú tendenciu za sledované roky. Výkyvy spôsobili hlavne neplatiči, ktorí po niektoré roky nezaplatili a dorovnali to aj po dvoch rokoch neskôr. Sadzby obec za posledných sedem rokov nezvyšovala. Naproti u obce Mladeč tvorí daň z nehnuteľností okolo 16 388-29 570 €, to je od 21-39 €/1 obyv., čo tvorí 3-5 % na celkových príjmoch. U obce Mladeč má výnos z dane z nehnuteľností rastúcu tendenciu za sledované obdobie a tento výnos je jednoznačne vyšší ako u obce Beňadovo. Tento nárast má za následok každoročné zvýšenie sadzby na daň zo stavieb a pozemkov.

⁵¹ Bližšie vid' Zákon č. 582/2004 Z.z. v znení 465/2008 Z.z. o dani z nehnuteľností

⁵² Bližšie vid' Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitosti

Graf. č. 4.1.1.2 Porovnanie príjmov z daní z nehnuteľností u obcí Beňadovo a Mladeč za sledované obdobie 2007-2011 (v €)

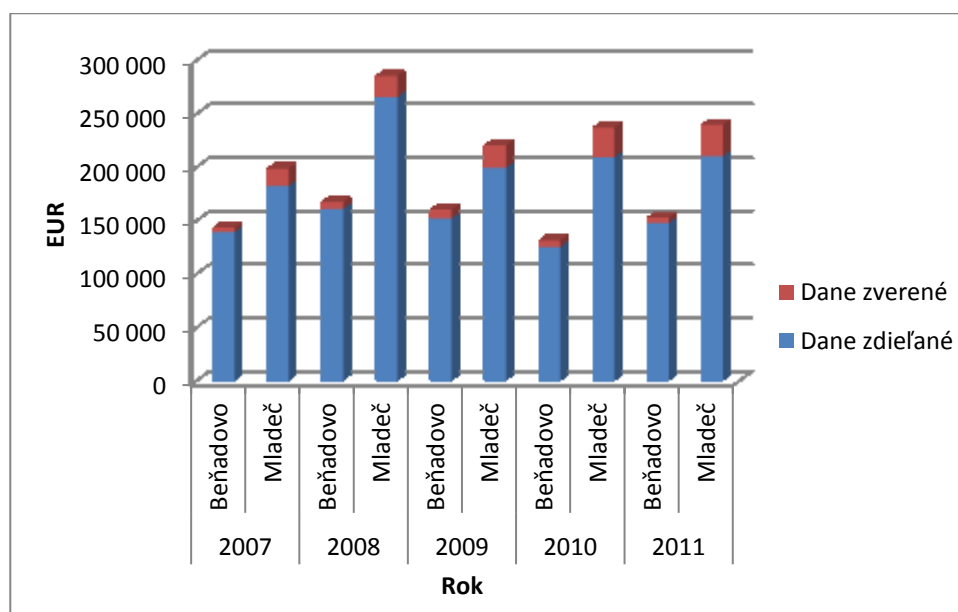
Zdroj: Závěrečné účty obcí Beňadovo a Mladeč za obdobie 2007-2011 – vlastné vypracovanie

Obec môže svojimi prostriedkami ovplyvniť daňou z nehnuteľností rozpočtové príjmy obce, pretože celý výnos z tejto dane ide do rozpočtovej pokladnice. Základným článkom príjmov výnosu dane z nehnuteľností je množstvo a veľkosť podnikateľských a súkromných subjektov nachádzajúcich sa v katastrálnom území obce. Ak na území obce takéto subjekty nie sú, je v moci a možnostiach obce konať takú politiku, ktorá by prilákala nielen podnikateľské subjekty, ale aj napríklad mladé rodiny, pre ktoré by mohla vo svojom územnom pláne vymedziť stavebné pozemky pre výstavbu rodinných domov.

Pre obec v ČR sú nezanedbateľným príjmom aj miestne poplatky, ktoré sú zahrnuté a tvoria najvyššiu časť v položke ostatné dane a poplatky, ktoré sa pohybujú u obce Beňadovo od 100 - 1 062 € a u obce Mladeč sú to vyššie čísla a to od 1 655 - 4 086 €. Čo sa týka podielu na daňových príjmoch sú to veľmi nízke hodnoty od 0,07 - 1,92 %.

Pre názornejší prehľad zdieľaných a zverených daní medzi vybranými obcami za sledované obdobie 2007-2011 posluží graf č. 4.1.1.3

Graf. č. 4.1.1.3 Porovnanie zdieľaných a zverených daní medzi obcami Beňadovo a Mladeč za sledované obdobie 2007-2011 (v €)

Zdroj: Záverečné účty obcí Beňadovo a Mladeč za obdobie 2007-2011 – vlastné vypracovanie

Nedaňové príjmy

Nedaňové príjmy, hlavne ich výšku môžu obce ovplyvňovať sami, z dôvodu že tieto príjmy plynú do rozpočtu z nejakej aktivity obce alebo iných subjektov. Zahŕňajú predovšetkým príjmy z prenájmu majetku, poplatky za rôzne povolenia, administratívne poplatky a platby rozpočtových organizácií zriadených obcou, tj. ZŠ a MŠ.

Tab. 4.1.1.3 Porovnanie nedaňových príjmov obcí Beňadovo a Mladeč za obdobie 2007-2011 (€)

	2007		2008		2009		2010		2011	
	Beňadovo	Mladeč	Beňadovo	Mladeč	Beňadovo	Mladeč	Beňadovo	Mladeč	Beňadovo	Mladeč
Nedaňové príjmy	6 041	37 581	6 672	48 068	6 849	35 620	11 770	41 994	8 470	7 749
na 1 obyvateľa	7,85	49,51	8,66	63,33	8,89	46,93	15,29	55,33	11,00	10,21

Zdroj: Záverečné účty obcí Beňadovo a Mladeč za obdobie 2007-2011 – vlastné vypracovanie

Podľa Tab. 4.1.1.3 je možné sledovať, že nedaňové príjmy u obce Beňadovo majú klesajúcu tendenciu a pohybujú sa od 7-64 €/1 obyv. U obce Mladeč je to pre porovnanie od 10-64 €/1 obyv. Pri obci Beňadovo tvoria nedaňové príjmy väčšinou príjmy z prenájmu pozemkov a budov a administratívne poplatky (príjmy z rozpočtových organizácií, tj. ZŠ a MŠ netvoria príjmy pre rozpočet obce). Pri obci Mladeč je najväčším zdrojom nedaňových príjmov príjem z úhrad dobývacieho priestoru a z vydobytých nerastov, ktorý rozpočet obce Beňadovo nezahŕňa. V roku 2007 a 2009 dosiahla táto položka v obci

Mladeč sumu okolo 30 000 €, v roku 2008 a 2010 čiastku okolo 40 000 €. Poplatok z vydobyvaného priestoru (tj. z ťažby vápenca v lome) od roku 2011 dramaticky poklesol. Je to spôsobené tým, že lom sa nachádza na území obcí Mladeč 45% a Měrotín 55%. Ťažba v roku 2011 sa presunula na územie (kataster) obce Měrotín.

Kapitálové príjmy

Kapitálové príjmy sú zvláštnou časťou vlastných príjmov, pretože sú jednorazové a neopakovateľné. Výška kapitálových príjmov je rôznorodá u obidvoch obcí. U obce Beňadovo sú v tejto položke zahrnuté aj investičné dotácie na rozdiel od obce Mladeč, u ktorej sa investičné transfery nachádzajú v položke prijaté transfery. Z toho dôvodu je možné vidieť veľké rozdiely v Tab. 4.1.1.4 medzi kapitálovými príjmami porovnávaných obcí. Obec Mladeč v tejto položke zahŕňa iba príjmy z predaja pozemkov a dlhodobého majetku, čo je vidieť v roku 2007, kde je zahrnutý výnos z predaja rybníka. V spomínanom roku u obce Beňadovo sú nízke kapitálové príjmy z hľadiska nulovej investičnej činnosti, tzn. nulových investičných dotácií. Tab.4.1.1.4 je taktiež zameraná na percentný podiel investičných dotácií v kapitálových príjmoch obce Beňadovo, kde je zreteľne vidieť, že od roku 2008 do roku 2011 tvorili investičné transfery takmer 100 % kapitálových príjmov. Pri porovnaní kapitálových príjmov na 1 obyv. je možné vidieť, že pre obec Beňadovo tvoria čiastku od 0 - 523 €/1 obyv. a pre porovnanie s obcou Mladeč sú to sumy od 0 - 177 €/1 obyv.

Tab. 4.1.1.4 Porovnanie kapitálových príjmov obcí Beňadovo a Mladeč za obdobie 2007-2011 (€)

	2007		2008		2009		2010		2011	
	Beňadovo	Mladeč	Beňadovo	Mladeč	Beňadovo	Mladeč	Beňadovo	Mladeč	Beňadovo	Mladeč
Kapitálové príjmy	332	134170	402 045	998	314 900	0	342 300	3 340	124 530	3 533
na 1 obyv.	0,43	176,77	522,14	1,31	408,96	0,00	444,55	4,40	161,73	4,65
% podiel kap. príjmov na celkových príjmoch	0,14%	25,13%	58,46%	0,28%	50,93%	0,00%	53,82%	1,01%	26,37%	0,63%
% podiel investičných dotácií v kap. príjmoch	0%	-	99,73%	-	100%	-	100%	-	100%	-

Zdroj: Záverečné účty obcí Beňadovo a Mladeč za obdobie 2007-2011 – vlastné vypracovanie

4.1.2 Cudzie zdroje financovania

Cudzie zdroje financovania môžeme rozdeliť na **návratné zdroje** (úvery, pôžičky, leasing, komunálne obligácie) a **nenávratné zdroje** (prostriedky z fondov EÚ, dotácie a granty zo ŠR, samosprávneho kraja, nadácií a ostatných mimovládnych inštitúcií).⁵³

Nenávratné zdroje - prijaté granty a transfery

Významnú časť príjmov obecných rozpočtov tvoria dotácie, granty, prijaté transfery. Sú znakom prerozdelenia medzi verejnými rozpočtami a to z EU, zo štátneho rozpočtu, zo štátnych fondov a z krajov. Väčšinou sú účelové.

Tab. 4.1.2.1 Porovnanie prijatých transferov obcí Beňadovo a Mladeč za obdobie 2007-2011 (€)

	2007		2008		2009		2010		2011	
	Beňadovo	Mladeč	Beňadovo	Mladeč	Beňadovo	Mladeč	Beňadovo	Mladeč	Beňadovo	Mladeč
Prijaté transfery spolu	79267	149681	504415	10851	442669	9696	342300	35855	265865	295265
na 1 obyv.	102,94	197,21	655,08	14,30	574,89	12,78	444,55	47,24	345,28	389,02
Neinvestičné transfery	79267	27516	102802	10851	127769	9696	140171	16083	169536	12715
na 1 obyv.	102,94	36,25	133,51	14,30	165,93	12,78	182,04	21,19	220,18	16,75
Investičné transfery	0	122165	401613	0	314900	0	342300	19771	124530	282550
na 1 obyv.	0	160,96	521,58	0	408,96	0	444,55	26,05	125,10	372,27

Zdroj: Záverečné účty obcí Beňadovo a Mladeč za obdobie 2007-2011 – vlastné vypracovanie

Prijaté transfery tvoria u obce Beňadovo od 14 - 655 €/1 obyv. v porovnaní s obcou Mladeč od 12 - 390 €/1 obyv. Neinvestičné transfery sa líšia medzi obcami, takisto je to viditeľné v prepočte na jedného obyvateľa. Pre porovnanie obec Beňadovo získava od 102 - 221 €/1 obyv. a obec Mladeč od 14 - 37 €/1 obyv. Po prepočítaní na jedného obyvateľa to vychádza u obce Beňadovo od 125 - 533 €/1 obyv. a u obce Mladeč od 26 - 373 €/1 obyv., vynímajúc nulové investičné dotácie pre obec Mladeč za roky 2008 a 2009 a pri obci Beňadovo nulovú sumu v investičných transferov v roku 2007, kedy prijaté transfery tvorili iba neinvestičné dotácie.

U obce Beňadovo sa neinvestičné dotácie rovnajú prijatým transferom vedeným v záverečných účtoch.⁵⁴ Pre lepšie porovnanie prijatých transferov je v Tab. 4.1.2.1

⁵³ STRNÁL, Michal et al. *Manuál projektového plánovania pre obce*. 1. vyd. Nitra: Obviam Regio, 2011. ISBN 978-80-970743-8-8. Str. 156

zobrazené aj investičné transfery, ktoré sú už započítané v kapitálových príjmoch. Pri obci Beňadovo sú neinvestičné transfery vyššie z dôvodu, že sú poskytované aj pre ZŠ a MŠ. Dôkladnejšie sú rozdelené prijaté transfery pre obec pre ZŠ a MŠ u obce Beňadovo v prílohe č. 8, z ktorej je zreteľné, že od 70 - 95 % neinvestičných dotácií ide pre školy. Pri obci Mladeč sú dotácie nižšie, keďže obec nemá ZŠ ani MŠ, iba prispieva sumou 190 € na každého „ich“ žiaka. Neinvestičné dotácie sú rôzne a delia sa nenárokové a nárokové, ktorých delenie je zobrazené v Tab. 4.1.2.2.

Tab. 4.1.2.2 Nárokové a nenárokové dotácie u obce Beňadovo

Nenárokové dotácie	Nárokové dotácie
UPSVaR strava, školské potreby, štipendiá	KŠU mzdy školám
Urad vlády - dotácie na vodozadržne opatrenia	KŠU vzdelávacie poukazy
UPSVaR EU 80 % uchádzači o zamestnanie	KŠU materská škola
UPSVaR ŠR 20 % uchádzači o zamestnanie	KUŽP živ. Prostredie
Ministerstvo výstavby a RR z EÚ uzemný plán	KÚ pre cestnú, dopravu a pozemnú komunikáciu
Ministerstvo výstavby a RR zo ŠR uzemný plán	Obvodný úrad civilná obrana
Žilinský samosprávny kraj	OU pre REGOB evidencia obyvateľov
Voľby	Dotácia z katastrálneho úradu ZA staveb. úrad
Štátny rozpočet	Daňový úrad (výpadok dane z príjmov FO)
Dotácia pre hasičov	
Európsky sociálny fond	

Zdroj: Rozpočty obce Beňadovo – vlastné vypracovanie

Nenárokové dotácie sú obciam poskytované na základe žiadosti a následnom posúdení a schválení príslušným ministerstvom alebo správcom fondu. Nárokové dotácie obce dostávajú zo zákona, sú schválené pri zostavovaní štátneho rozpočtu. U obce Beňadovo aj u obce Mladeč sú najvyššie sumy na výkon verejnej správy. U obce Beňadovo je vysoká položka z Krajského školského úradu (ďalej len „KŠU“) na mzdy školám. Obec Mladeč dostáva podobné nárokové a nenárokové neinvestičné transfery ako sú uvedené v Tab.4.1.2.2.

Z prílohy č. 12 sú graficky viditeľné rozdiely medzi investičnými a neinvestičnými transfermi medzi porovnávanými obcami. Jednoznačne je obec Beňadovo aktívnejšia za sledované obdobie 2007-2011 pri hľadaní investičných dotácií, pohybovala sa

⁵⁴ Pre lepšie porovnanie prijatých grantov a transferov medzi obcami je položka prijaté transfery u obce Beňadovo spojená s investičnými transfermi, ktoré sú započítané v položke kapitálové príjmy. Ináč sú prijaté transfery v záverečných účtoch pre obec Beňadovo bez investičných dotácií.

s investičnými dotáciami od 90 329 - 401 613 € a pre porovnanie obec Mladeč v roku 2007 tvorila sumu 122 165 € a v roku 2011 maximálnu čiastkou 282 550 €.

Vlastné zdroje a prijaté transfery

Pre porovnanie vlastných zdrojov (daňových, nedaňových a kapitálových príjmov⁵⁵) a prijatých transferov (investičných a neinvestičných transferov) za sledované obdobie jednotlivo pre obidve obce je graficky znázornené v prílohe č. 13 a spolu porovnané taktiež v prehľadnom grafe prílohy č. 9.

Pre obec Beňadovo tvorili transfery za celé sledované obdobie 2007-2011 sumu 1 802 888 € a v obci Mladeč 501 348 €, čo je u obce Beňadovo navýšenie o 170 %. Pri vlastných zdrojoch je to rozdiel o 46 %, kde obec Beňadovo mala pre už sledované zmeny v daňových príjmoch menšie vlastné zdroje a to za sledovaných päť rokov výšku 846 652 € a u obce Mladeč to bola celková čiastka 1 562 308 €.

Ako je možné vidieť v Tab. 4.1.2.3 vlastné zdroje sa podieľajú u obce Beňadovo od 153 000 - 184 000 €, čo predstavuje 199 - 238 €/1 obyv. a u obce Mladeč sú to sumy vyššie, ktoré sa pohybujú od 264 000 - 385 000 €, takisto podiel na jedného obyvateľa je takmer dvojnásobne vyšší a to od 348 - 507 €/1 obyv.

Rozdiely pri vlastných zdrojoch tvoria hlavne príjmy zo zdieľaných daní, ako je vidno v prílohe č. 10 zdieľané dane pre obec Beňadovo prispeli do rozpočtu za sledovaných päť rokov 725 025 € a pre obec Mladeč vytvorili o 30 % viac a to na výšku 1 079 292 €.

Tab. 4.1.2.3 Porovnanie vlastných zdrojov a prijatých transferov obcí Beňadovo a Mladeč za obdobie 2007-2011 (€)

	2007		2008		2009		2010		2011	
	Beňadovo	Mladeč	Beňadovo	Mladeč	Beňadovo	Mladeč	Beňadovo	Mladeč	Beňadovo	Mladeč
Vlastné zdroje	156 045	384 182	183 297	347 946	175 667	269 344	153 536	296 383	178 107	264 453
na 1 obyv.	202,66	506,17	238,05	458,43	228,14	354,87	199,40	390,49	231,31	348,42
Prijaté transfery	79 267	149 681	504 415	108 511	442 669	96 966	482 471	358 555	265 865	295 265
Na 1 obyv.	102,94	197,21	655,08	14,30	574,89	12,78	626,59	47,24	345,28	389,02

Zdroj: Záverečné účty obcí Beňadovo a Mladeč za obdobie 2007-2011 – vlastné vypracovanie

⁵⁵ Kapitálové príjmy u obce Beňadovo sú zahrnuté vo vlastných zdrojoch bez investičných transferov, tie sú pre lepšie porovnanie uvedené v prijatých transferoch.

Ako je už poznamenané a viditeľné v grafoch a tabuľkách vyššie pre obec Beňadovo, prijaté transfery tvorili tri z piatich sledovaných rokov väčšiu časť ako pre obec Mladeč. Z uvedeného vyplýva, že obec Beňadovo má oproti obci Mladeč nižšie vlastné zdroje a financie musí väčšinou žiadať buď to návratnou formou alebo nenávratnou formou financovania a to pomocou investičných dotácií a nenárokových neinvestičných transferov, kde to obec Mladeč získava dostatočné financie pre potreby obce hlavne formou daňových príjmov. Graficky sú porovnané daňové príjmy podľa najväčších položiek medzi vybranými obcami za sledované obdobie v grafe č. 4.1.1.1. Jednoznačný prínos pre obec Mladeč je zo zdieľaných daní, taktiež na neinvestičných transferov získava obec viac, v porovnaní s obcou Beňadovo, ktorej hlavné príjmy sú transfery a to ešte neinvestičné dotácie idú z väčšej časti rozpočtové organizácie ZŠ a MŠ - viď príloha č. 8

Návratné zdroje financovania

K využívaniu návratných zdrojov ich vedie najčastejšie požiadavka vyrovnaného rozpočtového hospodárenia, ale aj potreba zabezpečenia spolufinancovania v prípade realizácie investícií podporených podmienenými dotáciami. Návratné zdroje financovania predstavujú najmä úvery, pôžičky, leasing a komunálne obligácie.

4.1.3 Financovanie investíc z investičných dotácií vo vybraných obciach

V roku **2007** u obce Beňadovo investičné transfery boli nulové. U obce Mladeč v spomínanom roku činili investičné transfery 122 165 €, kde obec získala dotáciu zo ŠFŽP ČR v čiastke 122 165 €, čo bola 10 % pozastávka splatná po vyúčtovaní akcie Kanalizácie a ČOV z roku 2004.

V roku **2008** u obce Beňadovo sa zvýšili investičné dotácie a to až na výšku 401 613 €, išlo o príjem uvedený v Tab. 4.1.3.1. Obec Mladeč v roku 2008 nezískala žiadnu investičnú dotáciu.

Tab. 4.1.3.1 Investície u obce Beňadovo v roku 2008 (v €)

Poskytovateľ dotácie	Suma v €	Investičná akcia
Environmentálny fond	267 775	Mutné - Beňadovo rozšírenie vodovodu II. časť
Environmentálny fond	14373	Beňadovo – vodovod
Ministerstvo financií	13244	Obecný rozhlas
Ministerstvo školstva - KŠÚ	66388	Havarijný stav budovy ZŠ
Úrad vlády SR	39833	Multifunkčné ihrisko
Spolu	401613	

Zdroj: Záverečný účet obce Beňadovo v roku 2008 – vlastné vypracovanie

V roku **2009** obec vykonala investície v sume 314 900 € uvedené v Tab. 4.1.3.2
Obce Mladeč ani v tomto roku nepoberala žiadnu investičnú dotáciu.

Tab. 4.1.3.2 Investície u obce Beňadovo v roku 2009 (v €)

Poskytovateľ dotácie	Suma v €	Investičná akcia
Environmentálny fond	232 920	Beňadovo – vodovod
Štátny rozpočet	4980	Rekonštrukcia kultúrneho domu
Štátny rozpočet	77 000	Rekonštrukcia strechy ZŠ a MŠ
Spolu	314 900	

Zdroj: Záverečný účet obce Beňadovo v roku 2009 – vlastné vypracovanie

V roku **2010** investičné transfery tvorili pre obec Beňadovo sumu 342 300 €. Z toho boli určené na investície uvedené v Tab. 4.1.3.3. Obec Mladeč v roku 2010 získala investičné dotácie vo výške 19 771 €, kde obec získala z programu obnovy venkova Olomouckého kraja vyššie uvedenú sumu na rekonštrukciu verejného osvetlenia.

Tab. 4.1.3.3 Investície u obce Beňadovo v roku 2010 (v €)

Poskytovateľ dotácie	Suma v €	Investičná akcia
Environmentálny fond	199 300	Vodovod
Štátny rozpočet	66 000	Rekonštrukcia podlahy v KD
Štátny rozpočet	77000	Obecný rozhlas
Spolu	342 300	

Zdroj: Záverečný účet obce Beňadovo v roku 2010 – vlastné vypracovanie

V roku **2011** si obec Beňadovo pripísala na svoj účet sumu z investičných dotácií vo výške 124 530 €. Investičné činnosti sú uvedené v Tab. 4.1.3.4

Tab. 4.1.3.4 Investície u obce Beňadovo v roku 2011 (v €)

Poskytovateľ dotácie	Suma v celých €	Účel
Štátny rozpočet	8000	Bezpečnostný chodník
Environmentálny fond	88329	Rozšírenie zdroja tepla
Environmentálny fond	28201	Doplatenie 14% DPH z projektu Rekonštrukcia miestnych komunikácií
Spolu	124530	

Zdroj: Záverečný účet obce Beňadovo v roku 2010 – vlastné vypracovanie

Obec Mladeč v roku **2011** získala investičné dotácie za 282 550 €, rozpisované sú v Tab. 4.1.3.5.

Tab. 4.1.3.5 Investície u obce Mladeč v roku 2011 (v €)

Poskytovateľ dotácie	Suma v celých €	Účel
Štátny rozpočet	198 293	Rekonštrukcia miestnej komunikácie
Olomoucký kraj	12765	Dotácia pre hasičov
Štátny rozpočet	10645	Vozidlo pre hasičov
Európsky fond	49375	Leader-príjem do rozpočtu
Spolu	282 550	

Zdroj: Záverečný účet obce Beňadovo v roku 2010 – vlastné vypracovanie

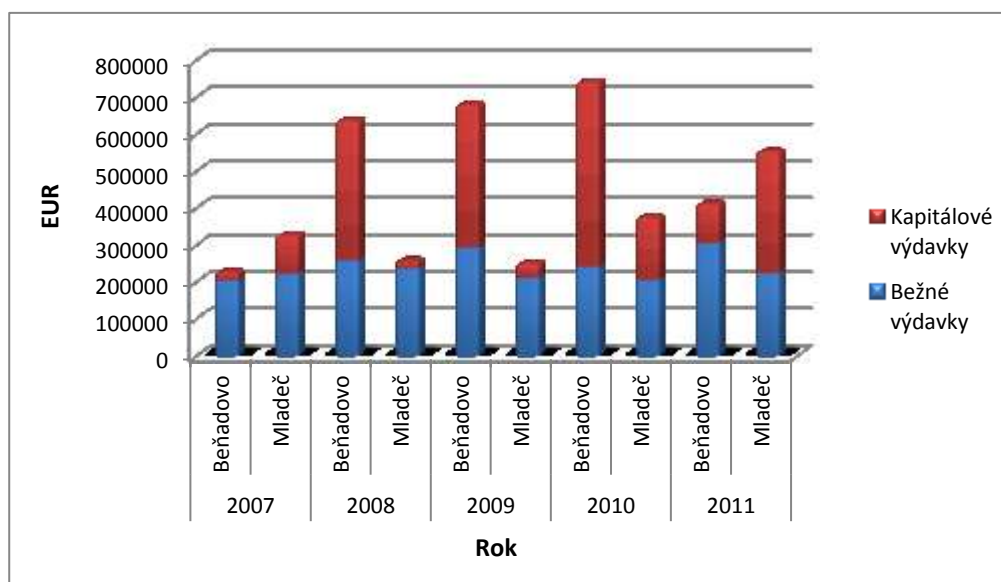
4.2 Výdavky

Z ekonomického hľadiska delíme aj v SR aj v ČR výdavky na bežné a kapitálové. Obce v SR musia svoje výdavky záväzne členiť podľa štatistickej klasifikácie verejných výdavkov COFOG (Classification of the Functions of Government), ktorá vychádza z princípov verejnej (nadmárodnej) politiky a jej cieľom je zjednotiť členenie verejných výdavkov so zámerom transparentnejšieho porovnávania výsledkov hospodárenia jednotlivých krajín. Podľa tejto klasifikácie sa výdavky obcí členia do nasledujúcich odvetví verejného sektora: všeobecné verejné služby, obrana, verejný poriadok a bezpečnosť, ekonomická oblasť, ochrana životného prostredia, bývanie a občianska vybavenosť, zdravotníctvo, rekreácia, kultúra a náboženstvo, vzdelávanie, sociálne

zabezpečenie.⁵⁶ Podľa tejto klasifikácie nie je možné porovnávať výdavky v SR od roku 2009 sa zaviedla povinnosť pripravovať tzv. programové rozpočty vzťahuje aj na jednotlivé subjekty územnej samosprávy - teda obce, mestá a vyššie územné celky - čo znamená, že rozpočty samosprávy pre roky 2009-2011 sú už rozčlenené podľa obsiahlejšej klasifikácie.⁵⁷

V prílohe č.14 sú viditeľné rozdiely vo výdavkoch medzi obcou Beňadovo a obcou Mladeč za sledované obdobie 2007-2011. Pomer jednotlivých výdavkov podľa ekonomickej klasifikácie na celkových výdavkoch obidvoch obcí je znázornený v grafe č. 4.2.1. V mene € sú porovnané jednotlivé výdavky u obidvoch obcí v Tab. 4.2.1 a pre lepšie porovnanie sú výdavky rozdelené v percentách v prílohe č. 9.

Graf. č 4.2.1. Porovnanie kapitálových a bežných výdavkov obcí Beňadovo a Mladeč za obdobie 2007-2011 (€)

Zdroj: Záverečné účty obcí Beňadovo a Mladeč za obdobie 2007-2011 – vlastné vypracovanie

V bežných výdavkoch za roky 2007-2009 vyniká obec Beňadovo. Rozdiely sú hlavne spôsobené rozpočtovými organizáciami ZŠ a MŠ, ktoré má zahrnuté obec Beňadovo vo svojich bežných príjmoch (viac nižšie a Tab. 4.2.2).

Kapitálové výdavky sú výraznejšie v rokoch 2008-2010 v troch z piatich sledovaných rokoch u obce Beňadovo, v tých istých rokoch ako dominujú investičné transfery u vybranej obce. U obce Mladeč prevýšili kapitálové výdavky bežné výdavky

⁵⁶ CIBÁKOVÁ, Viera et al. *Ekonomika verejného sektora*. 1. vyd. Bratislava: Iura Edition, 2012. 356 s. ISBN 978-80-8078-473-7, str. 243

⁵⁷ VÝDAVKY. [online]. [cit. 2012-04-03]. Dostupné z: http://ekonomikavs.fvs.upjs.sk/pdf/Balazova_Valach.pdf

v roku 2011, kde je už spomínaná veľká investícia na rekonštrukciu miestnej komunikácie Mladeč – Sobačov.

Tab. 4.2.1 Porovnanie kapitálových a bežných výdavkov obcí Beňadovo a Mladeč za obdobie 2007-2011 (€)

	2007		2008		2009		2010		2011	
	Beňadovo	Mladeč	Beňadovo	Mladeč	Beňadovo	Mladeč	Beňadovo	Mladeč	Beňadovo	Mladeč
Bežné výdavky	204707	222381	259211	237438	293623	212570	241727	205553	306149	224093
na 1 obyv.	265,85	292,99	336,64	312,83	381,33	280,07	313,93	270,82	397,60	295,25
Kapitálové výdavky	22837	105516	378842	20186	387480	38724	500807	169904	106362	329388
na 1 obyv.	29,66	139,02	492,00	26,60	503,22	51,02	650,40	223,85	138,13	433,98
Výdavky spolu	227544	327897	638053	257624	681103	251294	742534	375457	412511	553480
na 1 obyv.	295,51	432,01	828,64	339,43	884,55	331,09	964,33	494,67	535,73	729,22

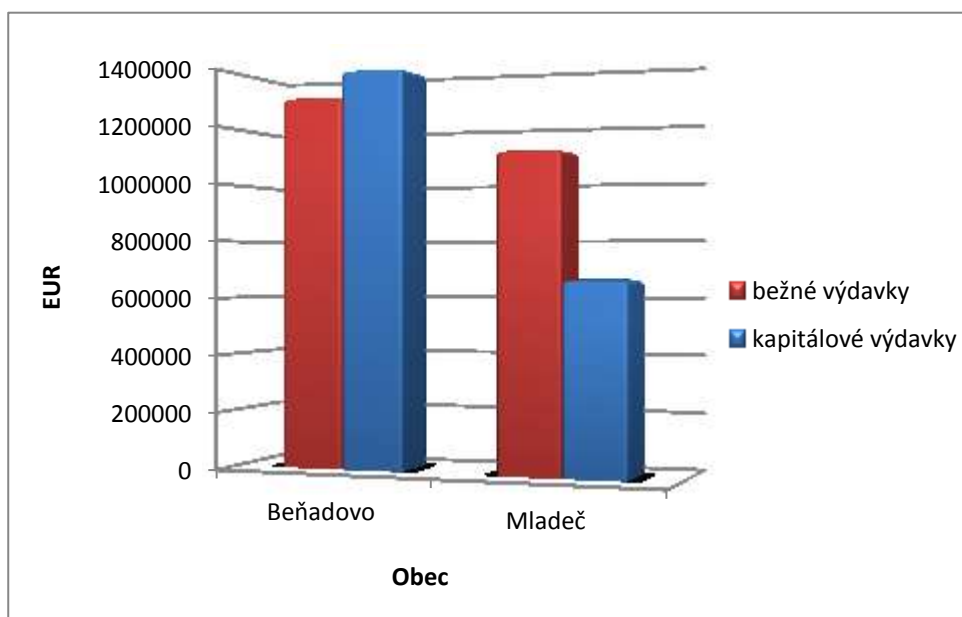
Zdroj: Záverečné účty obcí Beňadovo a Mladeč za obdobie 2007-2011 – vlastné vypracovanie

Bežné výdavky

Bežné (neinvestičné) výdavky sa väčšinou opakujú, pretože financujú bežné potreby a ich výška závisí na štruktúre a rozsahu poskytovaných služieb a statkov.

Obec Beňadovo (mimo investično aktívnych rokov 2008-2010) tvoria bežné výdavky nadpolovičnú väčšinu, naproti u obce Mladeč takisto (okrem významného investičného roka 2011) tvoria bežné výdavky nadpolovičnú väčšinu, dokonca v roku 2008 až 92,16 %. Ako vyplýva z grafu č. 4.2.2, obec Beňadovo za sledované obdobie vynaložila 1 305 417 € a obec Mladeč 1 102 035 €.

Graf. č 4.2.2 Porovnanie bežných a kapitálových výdavkov obcí Beňadovo a Mladeč za celé obdobie 2007-2011 (spolu v €)

Zdroj: Závěrečné účty obcí Beňadovo a Mladeč za období 2007-2011 – vlastné vypracovanie

Pri porovnaní bežných výdavkov na 1 obyvateľa sa pohybujú čísla u obce Beňadovo 265-398 €, kde obec Mladeč spotrebovala 280-313 €, čo sú podobné čísla, aj keď obec Beňadovo má v nich ešte zahrnuté bežné výdavky ZŠ a MŠ, čím pri porovnaní čisto bežných výdavkov obce, tak to vychádza od 130-189 €/1 obyv., čo je už viditeľný rozdiel.

Bežné výdavky u oboch obcí sa pohybujú od 200 000-300 000 €, len u obce Beňadovo sú tieto výdavky okolo polovice určené pre obec a polovica smeruje rozpočtovým organizáciám. V Tab. 4.2.2 je ukázaná časť bežných výdavkov obce Beňadovo, ktorá je spotrebovaná rozpočtovými organizáciami ZŠ a MŠ. Najvyššia dosiahnutá suma bežných výdavkov bola v roku 2011 v obci Beňadovo, z dôvodu zvýšenia výdavkov ZŠ.

Tab. 4.2.2 Porovnanie podielu bežných výdavkov na fungovanie obce Beňadovo a ZŠ a MŠ za sledované obdobie 2007-2011 (€)

	2007	2008	2009	2010	2011
Bežné výdavky obce	100 312	143 929	145 210	129 165	141 481
na 1 obyv.	130,28	186,92	188,58	167,75	183,74
% podiel	49,00%	55,53%	49,45%	53,43%	46,21%
Bežné výdavky ZŠ a MŠ	104 395	115 282	148 413	112 562	164 668
na 1 obyv.	135,58	149,72	192,74	146,18	213,85
% podiel	51,00%	44,47%	50,55%	46,57%	53,79%
Bežné výdavky Beňadovo	204 707	259 211	293 623	241 727	306 149
Bežné výdavky Mladeč	222 381	237 438	212 570	205 553	224 093

Zdroj: Závěrečné účty obcí Beňadovo a Mladeč za obdobie 2007-2011 – vlastné vypracovanie

Kapitálové výdavky

Kapitálové (investičné) výdavky financujú dlhodobé potreby presahujúce rozpočtové obdobie. Kapitálové výdavky u obcí vyjadrujú investičnú činnosť obce.

Pre porovnanie je uvedený súčet všetkých kapitálových výdavkov za sledované obdobie 2007-2011, kedy v obci Beňadovo činili výšku 1 396 329 € a v obci Mladeč 663 718 €, čo je nižšia suma o 50 %. Čo sa týka prepočtu na jedného obyvateľa ako je uvedené v Tab. 4.2.1 sa obec Beňadovo podieľa sumou 30-504 €/1 obyv. a pre obec Mladeč to bola výška 26-434 €, čo sú podobné sumy, veľmi rôznorodé, ktoré zas súvisia s investičnou činnosťou, viď graf č. 4.2.2.

Túto položku výdavkov je možné porovnať hlavne z hľadiska prijatých investičných dotácií. Väčšina kapitálových výdavkov je uvedená v podkapitole Financovanie investíc, keďže investičné dotácie sú vynaložené na investície a tie sú potom zobrazené v položke kapitálové výdavky.

Komparácia kapitálových výdavkov k investičným dotáciám

Z Tab.4.2.3 vyplýva, že kapitálové výdavky u obce Beňadovo sú takmer priamo úmerné investičným dotáciám, až na roky 2007 a 2010 u obce Beňadovo a u obce Mladeč tam je viditeľné, že obec sa nespolieha na investičné transfery pri investičnej činnosti, aj keď v roku 2007 a 2011 obecný rozpočet investičné transfery zvýšili (viac nižšie).

Tab. 4.2.3 Komparácia kapitálových výdavkov k investičným dotáciám obcí Beňadovo a Mladeč za obdobie 2007-2011 (€)

Beňadovo	2007	2008	2009	2010	2011
Investičné dotácie	0	401613	314900	342300	124530
Kapitálové výdavky	22837	378842	387480	500807	106362
Mladeč	2007	2008	2009	2010	2011
Investičné dotácie	122165	0	0	19771	282550
kapitálové výdavky	105516	20186	38724	169904	329388

Zdroj: Závěrečné účty obcí Beňadovo a Mladeč za obdobie 2007-2011 – vlastné vypracovanie

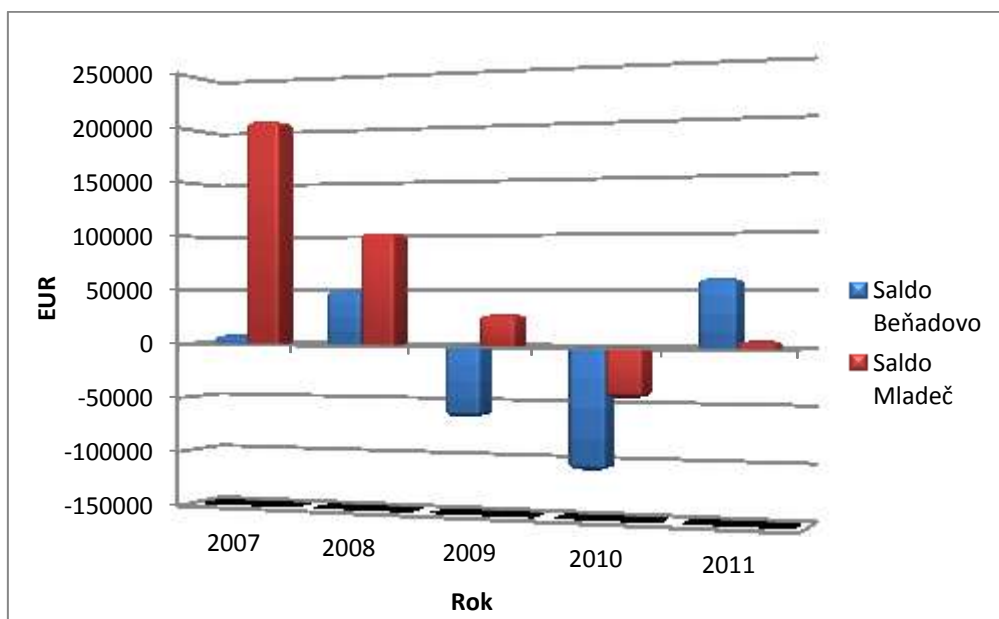
4.3 Výsledky hospodárenia porovnávaných obcí a ich financovania

Z grafu č. 4.3.1 je vidieť, že obec Beňadovo vo väčšine prípadov hospodárila s prebytkom, teda príjmy prevyšovali výdavky, až na roky 2009 a 2010, kde obec mala záporné saldo hospodárenia a to v roku 2010 až vo výške 106 527 €, čo je takmer dva krát viac ako v roku 2009. Príjmy dosahovali za roky 2008, 2009 a 2010 vysoké čísla (okolo 600 000 €) hlavne z dôvodu investičných dotácií, zaradených v kapitálových príjmoch. V roku 2007 je viditeľný rozdiel aj v príjmoch aj výdavkoch z hľadiska nulových investičnej činnosti (bez investičných dotácií).⁵⁸

U obce Mladeč sú výsledky hospodárenia takmer vo všetkých sledovaných rokoch s prebytkom, ktorý mal klesajúcu tendenciu od roku 2007 v sume 205 966 € až v roku 2011 vo výške 6 238 €. Jedine v roku 2010 obec hospodárila so záporným saldom vo výške 43 219 €. Príjmy súčasné s výdavkami mali klesajúcu tendenciu do roku 2009 a od roku 2010 začali stúpať, čo hlavne v roku 2011 bolo z dôvodu investičnej aktivity obce Mladeč.

⁵⁸ Závěrečné účty obce Beňadovo za obdobie 2007-2011

Graf. č.4.3.1 Porovnanie výsledkov hospodárenia za roky 2007-2011 (v €)

Zdroj: Závěrečné účty obcí Beňadovo a Mladeč za období 2007-2011 – vlastné spracovanie

V rámci prehľadnejšieho vnímania schodkov a prebytkov obidvoch obcí sú triedené príjmy a výdavky, saldo a financovanie v Tab. 4.3.1. Celkové zhodnotenie je graficky vyjadrené v prílohe č. 16

Tab. 4.3.1 Financovanie obcí Beňadovo a Mladeč za obdobie 2007-2011 (v €)

	2007		2008		2009		2010		2011	
	Beňadovo	Mladeč	Beňadovo	Mladeč	Beňadovo	Mladeč	Beňadovo	Mladeč	Beňadovo	Mladeč
Príjmy	235 312	533 863	687 712	358 797	618 336	279 040	636 007	332 237	472 173	559 718
Výdavky	227 544	327 897	638 054	257 624	681 103	251 294	742 534	375 457	412 511	553 480
Saldo	7 767	205 966	49 658	101 173	-62 767	27 746	-101 762	-43 219	59 662	6 238
Financovanie	-16 265	-205 966	-13 278	-101 173	+129 860	-27 746	-111 285	+43 219	-32 461	-6 238

Zdroj: Závěrečné účty obcí Beňadovo a Mladeč za období 2007-2011 – vlastné spracovanie

Ako už bolo uvedené rozpočet je bilancia príjmov a výdavkov. Bilancia musí byť vyrovnaná. Rozdiel príjmov a výdavkov vyrovnáva pri obciach v ČR trieda 8-Financování. Do položky triedy 8 patria pohyby bankových účtov (pripísanie peňažných prostriedkov na tieto účty a odpísanie peňažných prostriedkov z nich), peňažných fondov a iné.⁵⁹

Súčasťou rozpočtu obce v SR sú finančné operácie, ktoré sú evidované oddelene od výdavkov a príjmov. Sú na nich evidované prijatie návratných zdrojov financovania a návratné finančné výpomoci, prevody peňažných fondov obce a iné.

⁵⁹ SCHNEIDEROVÁ, I. Rozpočtová skladba 2012. Praha. Acha obec účtuje s.r.o., 2012, str. 134

Pri prebytkovom hospodárení, aktívnom salde, je hodnota financovania záporná, je tým vyjadrené splácanie záväzkov a alebo poskytovanie pôžičiek, teda finančné prostriedky môže použiť na financovanie investícií, vložiť do rezerv, prípadne poskytnúť formou pôžičky iným subjektom a v prípade schodku, pasívneho salda má financovanie kladné znamienko, znamená to prírastok záväzkov alebo pokles stavu hotovosti a nutnosť ich čerpania na úkor schodku.⁶⁰

Schodkové hospodárenie v roku 2009 v Beňadove vo výške 62 767 € bolo vyrovnané finančnými operáciami vo výške 129 860 €. Tie zahŕňali zisk minulého roku vo výške 2 240 €, prijatý kontokorentný úver vo výške 70 497 € a zostatok dotácií z roku 2008 v čiastke 62 016 €, ďalej výdavkové finančné operácie tvorili 5 658 € a to bolo splácanie kontokorentného úveru. V roku 2010 sa schodok v obci Beňadovo ešte zvýšil a to vo výške 101 762 € a bol financovaný príjmovými a výdavkovými operáciami vo výške 111 285 €. Tie tvorili hlavne prijatý úver a to vo výške 100 000 €.

Jediné záporné saldo rozpočtu za sledovaných päť rokov tvorilo v obci Mladeč v roku 2010 sumu 43 219 €, ktoré bolo financované z dlhodobých prijatých požičaných prostriedkov a to vo výške 43 219 €.

---

⁶⁰ PROVAZNÍKOVÁ, R. Financování měst, obcí a a regionu: teorie a praxe. Praha, 2009, str. 115-118

5. ZÁVER

Diplomová práca bola zameraná na analýzu hospodárenia obcí a následné porovnanie výsledkov hospodárenia a to v SR obce Beňadovo a obce Mladeč v ČR.

Teoretická časť bola zameraná hlavne na hospodárenie všeobecne obcí v SR a v ČR, ich orgánov, ktoré sú takmer spoločné pre obce v oboch krajinách, až na pár výnimiek ako sú poradné a kontrolné orgány. Kým u obce v ČR je zriadený finančný výbor, kontrolný orgán, výbor pre národnostné menšiny, u obce v SR tvorí poradný a kontrolný orgán iba hlavný kontrolór obce. Ďalším rozdielom je voľba starosty obce, kde v SR je starosta volený občanmi a v ČR je volený zastupiteľstvom obce, taktiež za výkon svojej funkcie sa zodpovedá zastupiteľstvu obce a iné.

Základom pre finančné hospodárenie obcí v SR aj v ČR je rozpočet. V SR upravuje rozpočty zákon č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a v ČR zákon č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtu. Rozpočtové pravidlá, rozpočtový výhľad, provizorium, rozpočtová skladba, kontrola hospodárenia a ďalšie podrobnosti s rozpočtovým procesom a financovaním obcí v SR a v ČR súvisiace sú teoreticky opísané vo zvyšnej časti druhej kapitoly. Všeobecne je možné povedať, že zostavovanie obecných rozpočtov sa viac zameriava na výdavky ako na príjmy. Stanovené príjmy sú iba „prognózou“, ktorá vychádza z minulých rokov, právnych predpisov a vzťahov k ostatným rozpočtom.

Tretia kapitola v úvode charakterizuje a predstavuje jednotlivé vybrané porovnávané obce, z pohľadu ich histórie a súčasnosti. História obce Mladeč je rozsiahlejšia ako u obce Beňadovo, keďže obec Beňadovo vznikla v roku 1752 a je najmladšia obec založená na Orave, kým obec Mladeč vznikla o štyri storočia skôr a to v roku 1350. Obec Beňadovo je z hľadiska podnikateľského a cestovného ruchu „hluchá“, naproti u obce Mladeč sa nachádzajú Mladečské jaskyne, kde boli objavené pozostatky prvého človeka, turisticky vyhľadávaný rybník a obec je popretkávaná cyklotrasami. Tu je možnosť prílevu návštevníkov a tým aj investícií a možnosť zisku pre podnikateľov, či už lokálnych alebo z iných miest a obcí a z toho ďalej vyplývajúca vyššia zamestnanosť miestnych obyvateľov a pre obec vyššie podiely z daní, či už zdieľaných alebo zverených.

Základom pri výbere obcí bol počet ich obyvateľov, aby sa údaje pri prepočtoch na jedného obyvateľa dali zreteľnejšie porovnávať, tj. obec Beňadovo 770 obyvateľov a obec Mladeč 759 obyvateľov.

Praktická časť sa zaoberala výsledkami hospodárenia obcí v časovom horizonte päť rokov a to 2007-2011. Každoročne obce zostavujú svoje rozpočty, v ktorých bilancujú opakujúce sa príjmy a výdavky a príjmy a výdavky náhodné, kapitálové.

V tretej kapitole bolo hospodárenie detailne analyzované jednotlivo pre obec Beňadovo a pre obec Mladeč. Obec Beňadovo hospodárila v troch z piatich sledovaných rokoch 2007, 2008 a 2011 s prebytkom a v rokoch 2009 a 2010 so schodkom. Obec Mladeč mala po sledované roky kladné saldo hospodárenia, až na rok 2010, ktorý skončil so schodkom.

Detailnejšie jednotlivými položkami v príjmoch a výdajoch podľa rozpočtovej skladby sa zaoberá kapitola číslo štyri. Najvyšší príjem pre obec Beňadovo tvorili kapitálové príjmy (v nich zahrnuté investičné transfery) na rozdiel od obce Mladeč, kde v príjmoch najväčší podiel tvorili daňové príjmy.

Pri položke daňové príjmy je viditeľný rozdiel medzi príjmami z daňových príjmov u obce Beňadovo a u obce Mladeč. Rozdiel je spôsobený, že obciam v SR je určený podiel na dani z príjmov FO a obciam v ČR je zdieľaná aj daň z FO, PO a ešte aj DPH, čo tvorí rozdiel a spomínané navýšenie daňových príjmov u obce Mladeč od 40-90 %. Rozdiel je znázornený vo viacerých grafoch a tabuľkách uvedených v samotnej kapitole alebo v prílohách. Túto rozdielnosť nemá ani jedna obec v kompetencii ovplyvniť. Na druhej strane je možné ovplyvniť dotácie, najmä tie nárokové a to investičné.

Pri porovnaní kapitálových príjmov sú veľmi výrazné rozdiely. Je to spôsobené tým, že v záverečných účtoch obec Beňadovo zahŕňa investičné dotácie v položke kapitálové príjmy, ktoré investičné dotácie tvoria takmer 100 %. U obce Mladeč investičné dotácie sú zahrnuté v položke prijaté transfery. Z hľadiska účelného porovnania boli investičné dotácie obce Beňadovo presunuté do položky granty a transfery. Ako je z uvedeného ďalej možno pozorovať prijaté transfery sú väčšinou vyššie u obce Beňadovo. Neinvestičné transfery u obce Mladeč sú pomerne v podobnej výške ako neinvestičné dotácie pre obec Beňadovo, aj keď pre obec Beňadovo z tejto sumy ide takmer polovica na rozpočtové organizácie ZŠ a MŠ, ktoré obec Mladeč nemá zahrnuté vo svojom rozpočte, keďže od roku 1979 bol prvý stupeň viac ako po sto rokoch uzatvorený.

Čo sa týka investičných transferov tým je venovaná v práci väčšia pozornosť. Hlavné investičná činnosť obcí je rozobratá v samostatnej podkapitole, kde v tabuľkách sú uvedené jednotlivé činnosti a účely investícií, ich poskytovatelia dotácií a ich výška. Z uvedeného vyplýva, že obec Beňadovo vykonávala za sledované obdobie viac investičných akcií ako obec Mladeč, z toho dôvodu činia v účtoch obce investičné dotácie väčšiu čiastku. Až na rok 2011, kedy obec Mladeč uskutočnila veľkú investičnú akciu a to rekonštrukciu miestnej komunikácie. U obce Beňadovo išlo viacero dotácií na rozšírenie vodovodu, ďalej obec v roku 2008 a 2009 upravila havarijný stav budovy ZŠ, vytvorila multifunkčné ihrisko, zrekonštruovala kultúrny dom a iné. Kapitola sa zameriava taktiež na podiel vlastných zdrojov a prijatých transferov medzi obcami, kde je možné vidieť, že obec Beňadovo za celé sledované obdobie 2007-2011 získala na transferoch sumu 1 802 888 € a obec Mladeč čiastku 501 348 €, čo je rozdiel o 170 %, čo sa týka vlastných zdrojov je to suma u obce Beňadovo 846 652 € a u obce Mladeč 1 562 308 €, kde znova možné sledovať, čo tvorí rozdiel a hlavnú časť príjmov u jednotlivých obcí.

V časti výdavky tvorí položka bežné výdavky u oboch obcí podobné čiastky, aj keď zas je rozdiel, že obec Beňadovo má zahrnuté aj bežné výdavky ZŠ a MŠ. U obce Mladeč zas idú väčšie výdavky na verejnú správu oproti obci Beňadovo. Pri kapitálových výdavkoch je znova viditeľný rozdiel medzi obcami, hlavne kvôli už spomínaným investíciám, ktoré sa prejavujú v kapitálových výdavkoch.

Cieľom diplomovej práce bolo analyzovať a zhodnotiť spôsob financovania a hospodárenia vybraných obcí a vysvetliť zistené rozdiely. Hypotézou diplomovej práce bolo, že základné údaje zisťované zo záverečných účtov a ďalšie špecifikácie vybraných obcí v sledovanom období 2007-2011 sú v určitých príjmových a výdavkových položkách podľa rozpočtovej klasifikácie (SR) a rozpočtovej skladby (ČR) rozdielne, na čo vplývajú rôzne faktory, medzi ktoré je možné zaradiť rozpočtové určenie daní, rozličné typy zdieľaných daní a celkovo daňové príjmy a prijaté transfery pre vybrané obce, čo sa v priebehu spracovania práce overilo. Stanovený cieľ diplomovej práce bol splnený a to popisom spôsobu hospodárenia a financovania činností obce na SR aj obce ČR, rozborom agregovaných príjmov a komparáciou a zhodnotením finančného hospodárenia vybraných obcí Beňadovo a Mladeč za sledované obdobie 2007-2011. Záverom je možné uviesť, že najväčšie rozdiely vo financovaní obce v SR a v ČR sú už v spomínaných daňových príjmoch a prijatých investičných transferoch. Obec Beňadovo si nemôže dovoliť významnejšie kapitálové výdavky bez cudzej pomoci, teda bez pomoci finančných

prostriedkov z iných rozpočtov, ktoré sú obci väčšinou poskytované formou investičných dotácií, ktorými bola výrazná pri porovnávaní s obcou Mladeč. Obec Mladeč vyniká zas v daňových príjmoch, čo je solidarita ČR proti SR. Všetky poskytované dotácie sú účelové, teda viazané na vyjednaný projekt, čo dostupnosť k dotáciám ešte zhoršuje a preto niekedy poskytnuté dotácie neriešia najvýraznejšie potreby obce, čo potvrdila aj starostka obce Beňadovo, ktorá sa musela vynaložiť veľkú snahu, aby získala spomínané investičné dotácie.

Zoznam použitej literatúry

Knižné zdroje

CIBÁKOVÁ, Viera et al. *Ekonomika verejného sektora*. 1. vyd. Bratislava: Iura Edition, 2012. 356 s. ISBN 978-80-8078-473-7.

ČERVENKA, M. *Soustava veřejných rozpočtu*. Praha: Leges, 2009, 208 s. ISBN: 978-80_87212-11-0.

MEDVEĎ, Jozef. NEMEC, Juraj a kolektív. *Verejné financie*. Bratislava: Sprint dva, 639 s. ISBN 978-80-89393-46-6.

NAHODIL, F. et al. *Verejné finance v České republice*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2009. 359 s. ISBN 978-80-7380-162-5.

PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2011. 588 s. ISBN 978-80-7357-614-1.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, 2009. 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.

SCHNEIDEROVÁ, I. *Rozpočtová skladba 2012*. Praha: Acha obec účtuje s.r.o., 2012, 253 s. ISBN 978-80-260-1010-4.

SIVÁK, Rudolf et al. *Verejné financie*. 1. vyd. Bratislava: Iura Edition, 2007. 311 s. ISBN 978-80-8078-094-4.

STRNÁL, Michal et al. *Manuál projektového plánovania pre obce*. 1. vyd. Nitra: Obviam Regio, 2011. ISBN 978-80-970743-8-8.

Legislatíva

Zákon č. 369/1990 o obecnom zriadení

Zákon č. 128/2000 Sb. o obciach

zákon č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlách územných rozpočtov

Zákon č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy

zákon č. 243/2000 Sb. o rozpočtovom určení výnosu niektorých daní územným samosprávnym celkom a niektorým štátnym fondom

Zákon č. 320/2001 Sb., o finančnej kontrole vo verejnej správe

Zákon č. 420/2004 Sb., o preskúvaní hospodárenia územných samosprávnych celkov a dobrovoľných zväzkov obcí

Zákon č. 346/1990 Zb. o voľbách do samosprávy obcí

Zákon č. 491/2001 Sb. o voľbách do zastupiteľstiev obcí

Internetové zdroje

BEŇADOVO. *Základné informácie o obci*. [online]. [cit. 2013-03-14]. Dostupné z: <http://www.benadovo.ocu.sk>

ČNB. *Česká národní banka*. [online]. [cit. 2012-03-05].
http://www.cnb.cz/cs/financni_trhy/devizovy_trh/kurzy_devizoveho_trhu_prumerne_mena.jsp?mena=EUR

CZSO. *Sčítanie 2011*. [online]. [cit. 2011-05-21]. Dostupné z: <http://vdb.czso.cz/sldbvo>

MF ČR. *Schéma RUD* [online]. [cit. 2013-01-15]. Dostupné z:
www.mfcr.cz/.../Schema_RUD_2013-2015

MF ČR. *Dane a poplatky*. [online]. [cit. 2012-01-01]. Dostupné z:
http://cds.mfcr.cz/cps/rde/xchg/cds/xsl/dane_poplatky_20552.html?year=0

MLADEČ. *Základné informácie o obci*. [online]. [cit. 2013-03-14]. Dostupné z: <http://www.mladec.cz>

ROZPOČET OBCE. *Rozpočet obce a jeho zostavenie*. [online]. [cit. 2011-01-15].
Dostupné z: www.kr.karlovarsky.cz/NR/rdonlyres/rozp.doc rozpočet obce

SLDB. *Sčítanie 2011*. [online]. [cit. 2011-05-21]. Dostupné z: <http://www.scitanie2011.sk>

Interné zdroje obce Beňadovo

Informácie získané na základe žiadosti o poskytnutie informácií podľa zákona č. 211/2000 Zb. o slobodnom prístupe k informáciám v znení neskorších predpisov

Rozpočty za roky 2007-2011 (uvedené na web stránkach obce)

Záverečné účty za obdobie 2007-2011 (uvedené na web stránkach obce)

Interné zdroje obce Mladeč

Informácie získané na základe žiadosti o poskytnutie informácií podľa zákona č. 211/2000 Zb. o slobodnom prístupe k informáciám v znení neskorších predpisov

Rozpočty za obdobie 2007-2011 (uvedené na web stránkach obce)

Záverečné účty za obdobie 2007-2011 (uvedené na web stránkach obce)

Zoznam skratiek

ČOV	čistička odpadových vôd
ČR	Česká republika
DPH	daň z pridanej hodnoty
EÚ	Európska únia
€	Euro
FO	fyzická osoba
CHKO	chránená krajinná oblasť
KD	kultúrny dom
KŠU	Katastrálny školský úrad
KUŽP	Krajský úrad životného prostredia
MF	Ministerstvo financií
MŠ	Materská škola
OÚ	obecný úrad
PP	peňažné prostriedky
PO	právnická osoba
ŠFŽP	Štátny fond životného prostredia
ŠR	štátny rozpočet
RUD	rozpočtové určenie daní
SR	Slovenská republika
ŠK	Športový klub
UPSVaR	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny
ZŠ	Základná škola

Zoznam tabuliek a grafov

Zoznam tabuliek

Tab. 2.1.1 Počet členov zastupiteľstva obce v obciach v SR

Tab. 2.1.2 Počet členov zastupiteľstva obce v obciach v ČR

Tab. 2.2.1 Porovnávacia tabuľka

Tab. 3.3.1 Príjmy a výdavky obce Beňadovo za obdobie 2007-2011

Tab. 3.4.1 Príjmy a výdavky obce Mladeč za obdobie 2007-2011

Tab. 4.1.1 Porovnanie príjmov podľa rozpočtovej klasifikácie u obcí Beňadovo a Mladeč za sledované obdobie 2007-2011 (v €)

Tab. 4.1.1.1 Porovnanie položiek daňových príjmov u obcí Beňadovo a Mladeč za sledované obdobie 2007-2011 (v €)

Tab. 4.1.1.2 Porovnanie zdieľaných a zverených daní u obcí Beňadovo a Mladeč za sledované obdobie 2007-2011 (v €)

Tab. 4.1.1.3 Porovnanie nedaňových príjmov obcí Beňadovo a Mladeč za obdobie 2007-2011 (€)

Tab. 4.1.1.4 Porovnanie kapitálových príjmov obcí Beňadovo a Mladeč za obdobie 2007-2011 (€)

Tab. 4.1.2.1 Porovnanie prijatých transferov obcí Beňadovo a Mladeč za obdobie 2007-2011 (€)

Tab. 4.1.2.2 Nárokové a nenárokové dotácie u obce Beňadovo

Tab. 4.1.2.3 Porovnanie vlastných zdrojov a prijatých transferov obcí Beňadovo a Mladeč za obdobie 2007-2011 (€)

Tab. 4.1.3.1 Investície u obce Beňadovo v roku 2008 (v €)

Tab. 4.1.3.2 Investície u obce Beňadovo v roku 2009 (v €)

Tab. 4.1.3.3 Investície u obce Beňadovo v roku 2010 (v €)

Tab. 4.1.3.4 Investície u obce Beňadovo v roku 2011 (v €)

Tab. 4.1.3.5 Investície u obce Mladeč v roku 2011 (v €)

Tab. 4.2.1 Porovnanie kapitálových a bežných výdavkov obcí Beňadovo a Mladeč za obdobie 2007-2011 (€)

Tab. 4.2.2 Porovnanie podielu bežných výdavkov na fungovanie obce Beňadovo a ZŠ a MŠ za sledované obdobie 2007-2011 (€)

Tab. 4.2.3 Komparácia kapitálových výdavkov k investičným dotáciám obcí Beňadovo a Mladeč za obdobie 2007-2011 (€)

Tab. 4.3.1 Financovanie obcí Beňadovo a Mladeč za obdobie 2007-2011 (v €)

Zoznam grafov

Graf 4.1.1 Porovnanie príjmov podľa rozpočtovej klasifikácie u obcí Beňadovo a Mladeč za sledované obdobie 2007-2011 (v €)

Graf 4.1.1.1 Porovnanie položiek daňových príjmov u obcí Beňadovo a Mladeč za sledované obdobie 2007-2011 (v €)

Graf 4.1.1.2 Porovnanie príjmov z daní z nehnuteľností u obcí Beňadovo a Mladeč za sledované obdobie 2007-2011 (v €)

Graf 4.1.1.3 Porovnanie zdieľaných a zverených daní medzi obcami Beňadovo a Mladeč za sledované obdobie 2007-2011 (v €)

Graf 4.2.1. Porovnanie kapitálových a bežných výdavkov obcí Beňadovo a Mladeč za obdobie 2007-2011 (€)

Graf. č 4.2.2 Porovnanie bežných a kapitálových výdavkov obcí Beňadovo a Mladeč za celé obdobie 2007-2011 (spolu v €)

Graf 4.3.1 Porovnanie výsledkov hospodárenia za roky 2007-2011 (v €)

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 26. dubna 2013

Adela Ondulová

jméno a příjmení studenta

Zoznam príloh

Príloha č. 1 Zjednodušená schéma rozpočtu obcí v súčasnej dobe

Príloha č. 2 Schéma rozpočtového určenia daní v ČR

Príloha č. 3 Vývoj počtu obyvateľov obce Beňadovo za obdobie 1752-2012

Príloha č. 4 Vývoj počtu obyvateľov obce Mladeč za obdobie 1350-2012

Príloha č.5 Ročné kurzy CZK/1 € (2007-2011)

Príloha č. 6 Porovnanie príjmov za roky 2007-2011 (v €)

Príloha č. 8 Podiel neinvestičných transferov pre obec a pre rozpočtové organizácie u obce Beňadovo za sledované obdobie 2007-2011 (v €)

Príloha č. 7 Porovnanie príjmov podľa rozpočtovej klasifikácie u obcí Beňadovo a Mladeč za sledované obdobie 2007-2011 (v %)

Príloha č. 9 Porovnanie vlastných zdrojov a prijatých transferov medzi obcami Beňadovo a Mladeč za sledované obdobie 2007-2011 (v €)

Príloha č. 10 Porovnanie zdieľaných daní podľa rozpočtovej klasifikácie u obcí Beňadovo a Mladeč za sledované obdobie 2007-2011 (v €)

Príloha č. 11 Porovnanie zdieľaných daní podľa rozpočtovej klasifikácie u obcí Beňadovo a Mladeč za sledované obdobie 2007-2011 (v €)

Príloha č. 12 Porovnanie investičných a neinvestičných transferov u obcí Beňadovo a Mladeč za sledované obdobie 2007-2011 (v €)

Príloha č. 13 Porovnanie vlastných zdrojov a prijatých transferov samostatne u obcí Beňadovo a Mladeč za sledované obdobie 2007-2011 (v €)

Príloha č. 14 Porovnanie výdavkov u obcí Beňadovo a Mladeč za sledované obdobie 2007-2011 (v €)

Príloha č. 15 Porovnanie bežných a kapitálových výdavkov u obcí Beňadovo a Mladeč za sledované obdobie 2007-2011 (v €)

Príloha č. 16 Výsledky hospodárenia samostatne u obcí Beňadovo a Mladeč za sledované obdobie 2007-2011 (v €)

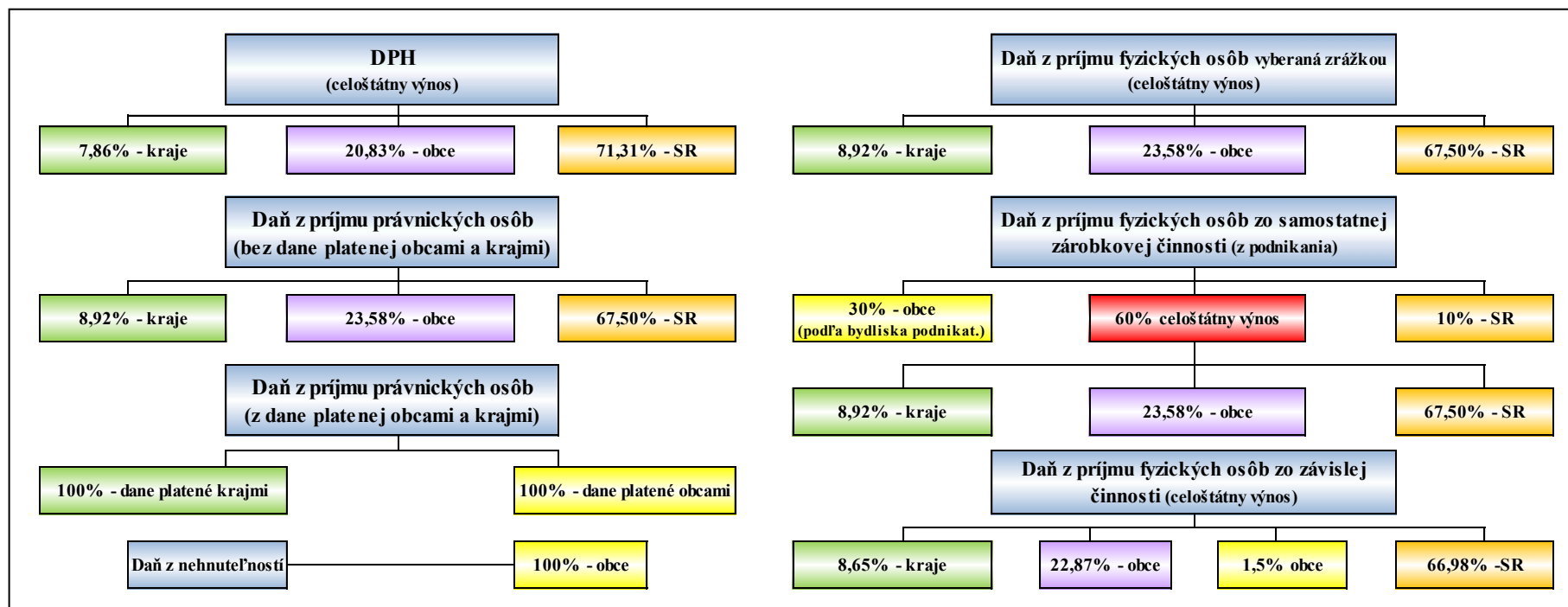
PRÍLOHY

Príloha č. 1 Zjednodušená schéma rozpočtu obcí v súčasnej dobe

Príjmy	Výdavky
Bežné: Nenávratné: Daňové (tr. 1) <ul style="list-style-type: none"> – zverené (výlučné) dane – zdielané dane (časť: DPFO, DPPO, DPH) – miestne poplatky – správne poplatky Nedaňové (tr. 2) <ul style="list-style-type: none"> – poplatky za služby – príjmy z prenájmu majetku – príjmy od OS, PO – zisk obecných podnikov – dividendy z akcií, prijaté úroky Ostatné <ul style="list-style-type: none"> – doplnkové – dary a pod. – prijaté sankčné pokuty a pod. Dotácie (tr. 4) <ul style="list-style-type: none"> – prijaté neinvestičné transfery Kapitálové (tr.3) Nenávratné <ul style="list-style-type: none"> – z predaja majetku – hnuťelného a nehnuteľného dlhodobého majetku – z predaja akcií a majetkových podielu Dotácie (tr. 4) <ul style="list-style-type: none"> – investičné prijaté transfery (od inej vládnej úrovne, tj. zo SR, štátnych fondov, rozpočtu kraja, ine obce a pod.) – prijaté splátky skôr poskytnutých pôžičiek Návratné (časť tr. 8) <ul style="list-style-type: none"> – prijaté investičné úvery – príjmy z emisie komunálnych obligácií Ostatné – dary a pod.	Bežné (tr. 5) – neinvestičné: Nenávratné: <ul style="list-style-type: none"> – mzdy a platy – povinné poistné za zamestnancov – materiálové – energie – nájomné – sociálne dávky – dotácie vlastným O.S a iným subjektom – neinvestičné príspevky P.O – výdaje na združovanie finančných prostriedkov (neinvestičné) – platenie dane – platenie sankcií za porušenie rozpočtovej kázne – platené pokuty – platené úroky – ostatné (poskytnuté dary a pod.) Návratné: <ul style="list-style-type: none"> – poskytnuté krátkodobé pôžičky Kapitálové (tr. 6) – investičné výdaje: <ul style="list-style-type: none"> – na zabezpečenie hmotného a nehmotného majetku – na nákup cenných papierov – na poskytnuté investičné dotácie OS a rôznym subjektom – na investičné príspevky PO – splátky investičných úverov (časť tr. 8) – ostatné Návratné (časť tr. 8) <ul style="list-style-type: none"> – na investičné pôžičky poskytnuté rôznym subjektom

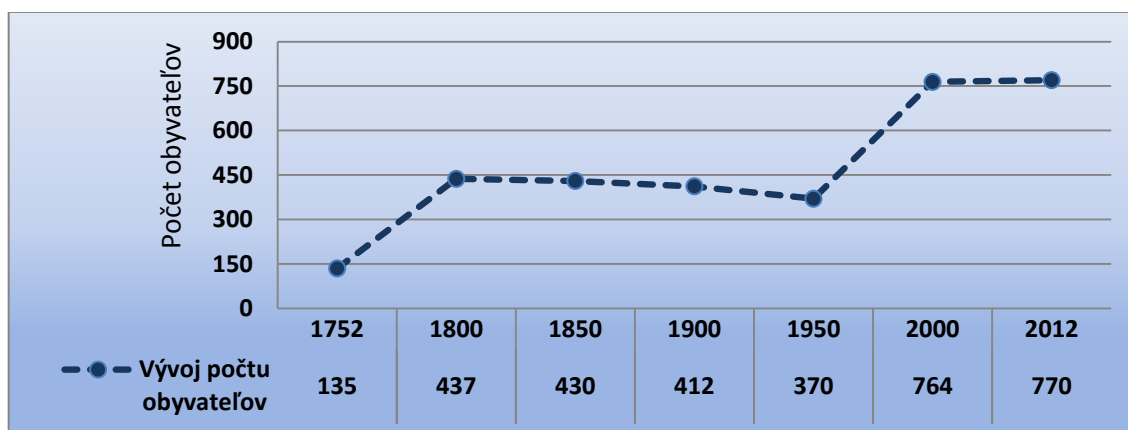
Zdroj: PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2011. 588 s. ISBN 978-80-7357-614-1.. Str. 428

Príloha č. 2 Schéma rozpočtového určenia daní v ČR

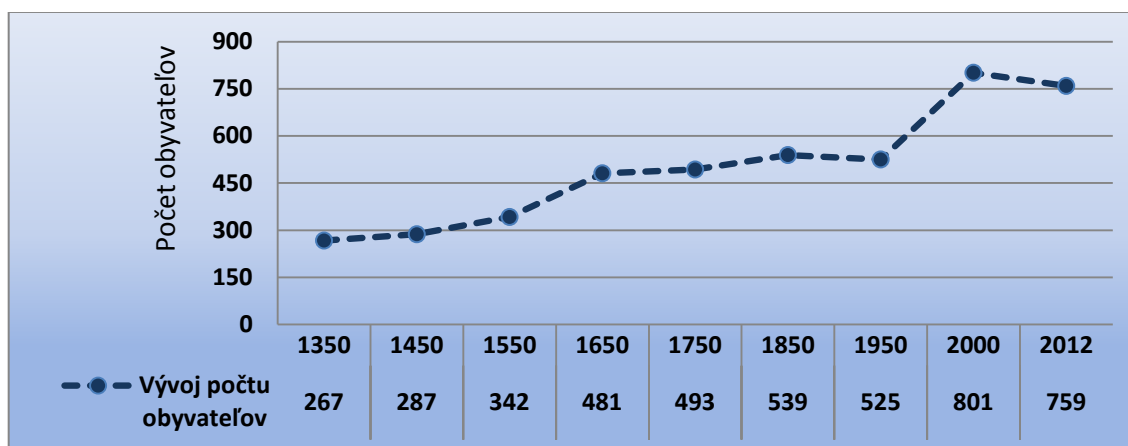
Zdroj: MF ČR. [online]. [cit. 2013-01-15]. Dostupné z: www.mfcr.cz/.../Schema_RUD_2013-2015

Príloha č. 3 Vývoj počtu obyvateľov obce Beňadovo za obdobie 1752-2012

Zdroj: Memografia obce Beňadovo

Príloha č. 4 Vývoj počtu obyvateľov obce Mladeč za obdobie 1350-2012

Zdroj: Memografia obce Mladeč

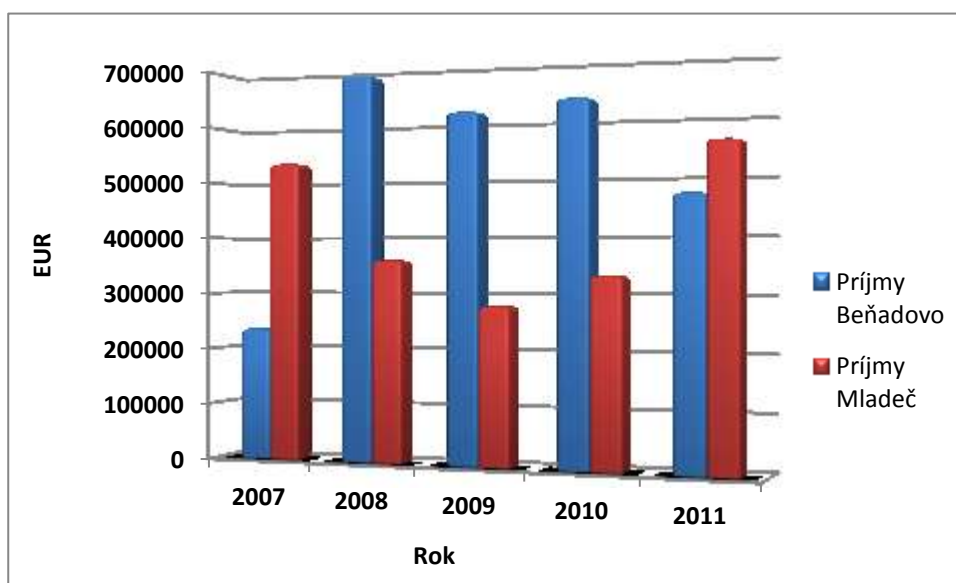

Príloha č.5 Ročné kurzy CZK/1 € (2007-2011)

Rok	CZK/1 €
2007	27,76
2008	24,96
2009	26,45
2010	25,29
2011	24,59

Zdroj: Česká národní banka http://www.cnb.cz/cs/financni_trhy/devizovy_trh/kurzy_devizoveho_trhu/prumerne_mena.jsp?mena=EUR

Príloha č. 6 Porovnanie príjmov za roky 2007-2011 (v €)

Zdroj: Závěrečné účty obcí Beňadovo a Mladeč za obdobie 2007-2011 – vlastné spracovanie

Príloha č. 7 Porovnanie príjmov podľa rozpočtovej klasifikácie u obcí Beňadovo a Mladeč za sledované obdobie 2007-2011 (v %)

	2007		2008		2009		2010		2011	
	Beňadovo	Mladeč	Beňadovo	Mladeč	Beňadovo	Mladeč	Beňadovo	Mladeč	Beňadovo	Mladeč
Daňové príjmy	63,61%	39,79%	25,62%	83,30%	27,30%	83,76%	22,29%	75,56%	34,61%	45,23%
Nedaňové príjmy	2,57%	7,04%	0,97%	13,40%	1,11%	12,77%	1,85%	12,64%	3,11%	1,38%
Kapitálové príjmy	0,14%	25,13%	58,46%	0,28%	50,93%	0,00%	53,82%	1,01%	26,37%	0,63%
Granty a transfery	33,69%	28,04%	14,95%	3,02%	20,66%	3,47%	22,04%	10,79%	35,91%	52,75%

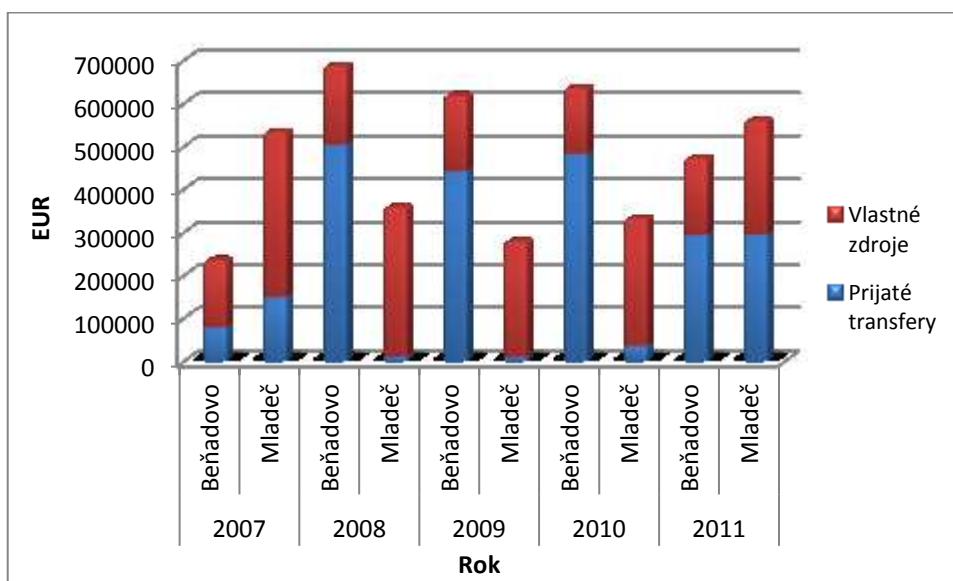
Zdroj: Záverečné účty obcí Beňadovo a Mladeč za obdobie 2007-2011 – vlastné spracovanie

Príloha č. 8 Podiel neinvestičných transferov pre obec a pre rozpočtové organizácie u obce Beňadovo za sledované obdobie 2007-2011 (v €)

	2007	2008	2009	2010	2011
Granty a transfery	79 267	102 802	127 769	140 171	169 536
Obec	3 253	19 850	23 220	25 185	50 156
ZŠ	76 014	82 952	104 549	114 986	119 380
MŠ	0	929	2 470	2 131	0

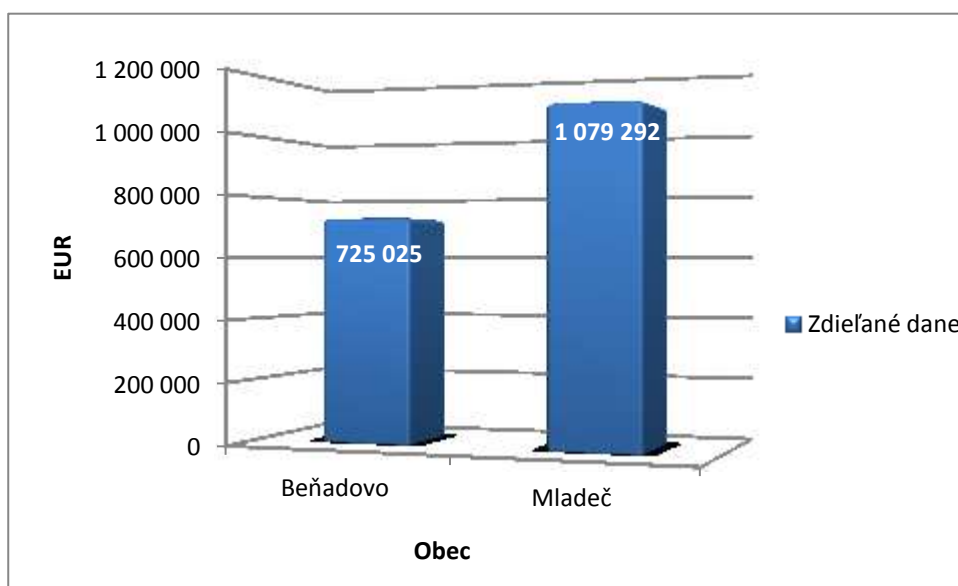
Zdroj: Závěrečné účty obce Beňadovo za obdobie 2007-2011 – vlastné spracovanie

Príloha č. 9 Porovnanie vlastných zdrojov a prijatých transferov medzi obcami Beňadovo a Mladeč za sledované obdobie 2007-2011 (v €)

Zdroj: Závěrečné účty obcí Beňadovo a Mladeč za obdobie 2007-2011 – vlastné spracovanie

Príloha č. 10 Porovnanie zdieľaných daní podľa rozpočtovej klasifikácie u obcí Beňadovo a Mladeč za sledované obdobie 2007-2011 (v €)

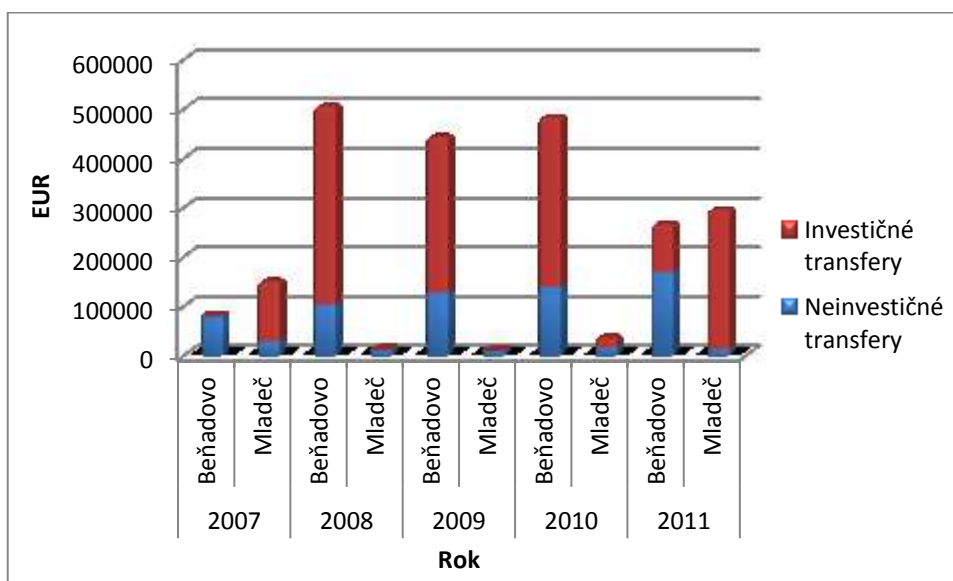
Zdroj: Záverečné účty obcí Beňadovo a Mladeč za obdobie 2007-2011 – vlastné spracovanie

Príloha č. 11 Porovnanie zdieľaných daní podľa rozpočtovej klasifikácie u obcí Beňadovo a Mladeč za sledované obdobie 2007-2011 (v €)

	2007	2008	2009	2010	2011
Daň z príjmov FO	57701	68843	54999	56501	55614
% podiel	27,16%	23,03%	23,53%	22,51%	21,97%
Daň z príjmov PO	50245	95009	48429	48554	48567
% podiel	23,65%	31,79%	20,72%	19,34%	19,18%
Daň z pridanej hodnoty	74404	102028	95946	116373	106078
% podiel	35,03%	34,14%	41,05%	46,35%	41,90%

Zdroj: Záverečné účty obce Mladeč za obdobie 2007-2011 – vlastné spracovanie

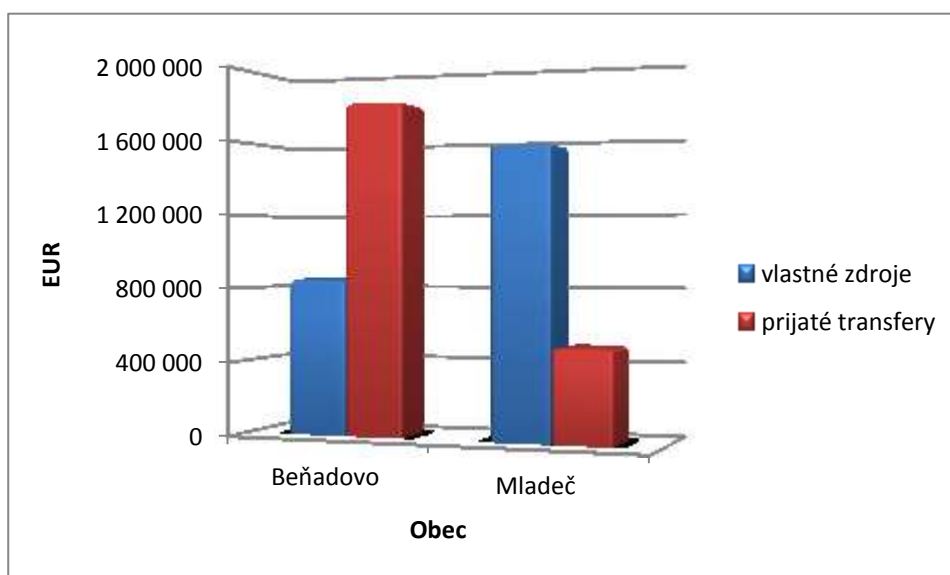
Príloha č. 12 Porovnanie investičných a neinvestičných transferov u obcí Beňadovo a Mladeč za sledované obdobie 2007-2011 (v €)

Zdroj: Závěrečné účty obcí Beňadovo a Mladeč za období 2007-2011 – vlastné spracovanie

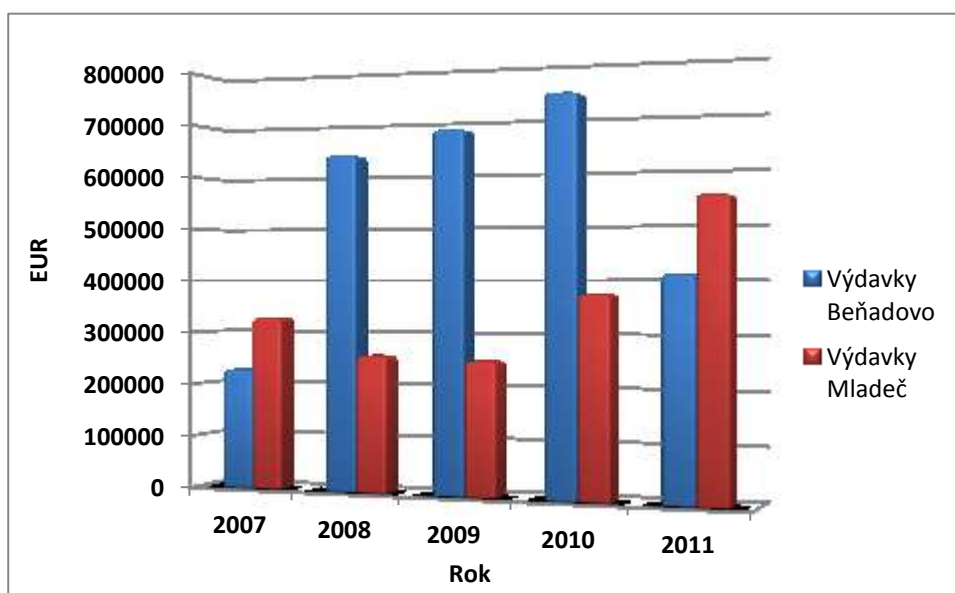

Príloha č. 13 Porovnanie vlastných zdrojov a prijatých transferov samostatne u obcí Beňadovo a Mladeč za sledované obdobie 2007-2011 (v €)

Zdroj: Záverečné účty obcí Beňadovo a Mladeč za obdobie 2007-2011 – vlastné spracovanie

Príloha č. 14 Porovnanie výdavkov u obcí Beňadovo a Mladeč za sledované obdobie 2007-2011 (v €)

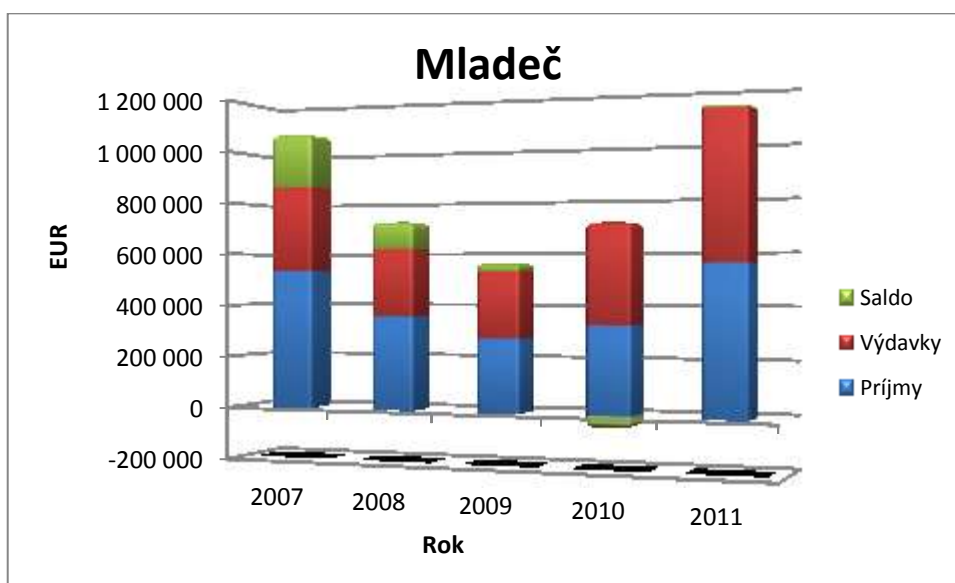
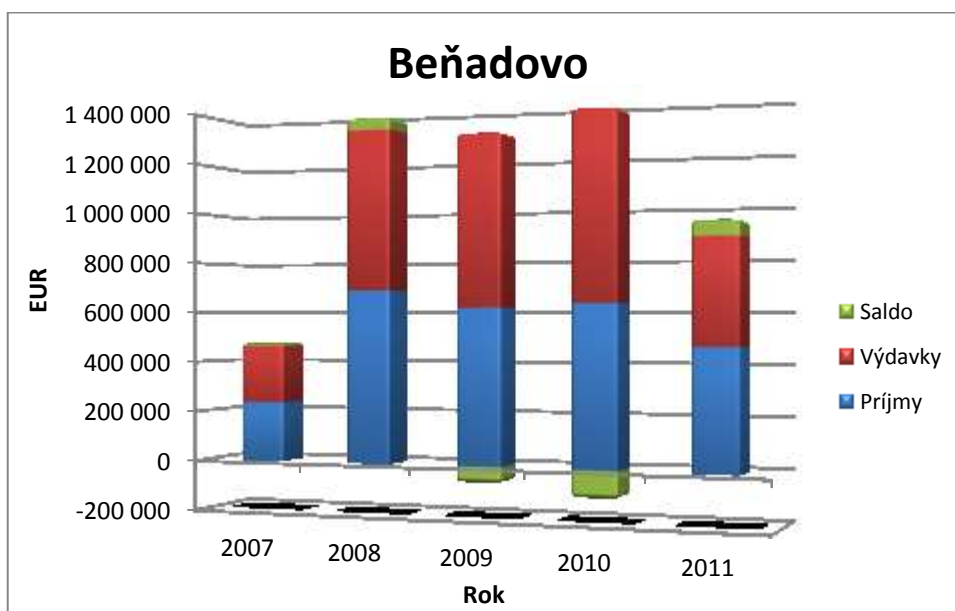
Zdroj: Závěrečné účty obcí Beňadovo a Mladeč za období 2007-2011 – vlastné spracovanie

Príloha č. 15 Porovnanie bežných a kapitálových výdavkov u obcí Beňadovo a Mladeč za sledované obdobie 2007-2011 (v €)

	2007		2008		2009		2010		2011	
	Beňadovo	Mladeč	Beňadovo	Mladeč	Beňadovo	Mladeč	Beňadovo	Mladeč	Beňadovo	Mladeč
Bežné výdavky	89,96%	67,82%	40,63%	92,16%	43,11%	84,59%	32,55%	54,75%	74,22%	40,49%
Kapitálové výdavky	10,04%	32,18%	59,37%	7,84%	56,89%	15,41%	67,45%	45,25%	25,78%	59,51%

Zdroj: Záverečné účty obcí Beňadovo a Mladeč za obdobie 2007-2011 – vlastné spracovanie

Príloha č. 16 Výsledky hospodárenia samostatne u obcí Beňadovo a Mladeč za sledované obdobie 2007-2011 (v €)

Zdroj: Záverečné účty obcí Beňadovo a Mladeč za obdobie 2007-2011 – vlastné spracovanie